

'De Jeugd heeft de toekomst'

'Onderzoek naar de invloeden en motieven die een rol spelen bij de
doorstroming van jeugd in de sport'



Student: Mart van Straaten
Opleiding: Bestuurs- en Organiseringswetenschap
Studierichting: Master Sportbeleid en Sportmanagement
Vak: Afstudeerscriptie

Studentnummer: 0223298
Instituut: Universiteit Utrecht, USBO
Datum: 14-08-2009
Docent: Dr. I. Claringboud



Universiteit Utrecht



'De Jeugd heeft de toekomst'

'Onderzoek naar de invloeden en motieven die een rol spelen bij de
doorstroming van jeugd in de sport'

Instituut: Universiteit Utrecht
Datum: 14-08-2009
1^{ste} Begeleider: Dr. Inge Claringbould
Externe Begeleider: Sander ten Broek

Auteur: Mart van Straaten
0223298
Oudegracht 391
3511 PH, Utrecht



Universiteit Utrecht

Opleiding: Bestuur- en Organisationswetenschappen
Master: Sportbeleid en Sportmanagement
2^{de} Begeleider: Drs. Michel van Slobbe
Opdrachtgever: Koninklijke Nederlandse Zwembond



Samenvatting

Uit de recente gegevens van het Sociaal Cultureel Planbureau is zwemmen de meest populaire sport van Nederland. Drie miljoen Nederlanders bezoeken minimaal één keer per maand een zwembad. Dat zwemmen een populaire sport is, komt niet naar voren in de ledenaantallen van de KNZB. De KNZB heeft 'slechts' 147.000 leden en hoewel ze hiermee nog steeds behoren tot de top 10 van sportbonden in Nederland, had de KNZB slecht een bindingskracht van 4,7%. Tevens bleek het ledenaantal de laatste jaren steeds verder te dalen. In 2004 is de KNZB dan ook met een nieuw beleidsplan (waterkracht I) gestart met als voornaamste doel ledengroei. Uit de gedachte dat zwemmen een lifetime sport is, werden in dit beleidsplan de kinderen van 4 t/m 12 jaar als speerpunt gekozen, waarbij elementair zwemmen (zwemles) als basis werd gezien.

In deze periode werden verschillende doelstellingen opgesteld en uitgevoerd. Zo wilde de KNZB dat meer verenigingen elementair zwemmen gingen aanbieden en werden er producten ontwikkeld om de kinderen na het elementair zwemmen lid te laten worden van een zwemvereniging. In deze beleidsperiode bleef het ledenaantal echter dalen en ook het ledenaantal van de belangrijkste doelgroep bleef dalen. Ondanks dat jaarlijks ruim 460.000 kinderen een zwemdiploma halen, lukte het niet om meer van deze kinderen te binden aan een zwemvereniging. De vraag die bij de KNZB rees was hoe het komt dat ondanks alle inspanningen het niet lukt om deze kinderen te binden aan de zwemsport. In het in 2009 gestarte beleidsplan is dan ook één van de doelstellingen te achterhalen welke invloeden er spelen bij de eventuele keuze van een kind voor de zwemsport.

Dit onderzoek heeft als doel de verschillende invloeden en sportmotieven te achterhalen die een rol spelen bij de keuze van een kind voor de zwemsport. De centrale onderzoeksvraag luidt dan ook:

“Waarom stromen kinderen van 6 t/m 12 jaar (niet) door van het elementair zwemmen naar de zwemsport en hoe kan deze doorstroom verbeterd worden?”

Met behulp van interviews en een enquête is getracht een antwoord te formuleren op bovenstaande vraag. Tevens is er een literatuurstudie gedaan om inzicht te krijgen in welke invloeden er allemaal zijn m.b.t. de sportkeuze van een kind. Dit theoretisch kader is als startpunt gebruikt voor de interviews en de enquête.

Uit alle onderzoeksmethoden komt uiteindelijk naar voren dat plezier de belangrijkste factor is waarom kinderen voor de zwemsport kiezen. Een aantal factoren had invloed op het plezier en daarbij de motivatie van een kind. Deze factoren waren het soort zwemles, de aanleg voor de zwemsport, de zwemdocenten en vriendjes/vriendinnetjes. Tevens was er ook een aantal factoren die een directe rol spelen op de sportkeuze van een kind. Hoewel niet onomstotelijk bewezen is dat deze factoren invloed hebben op de keuze van een kind, zijn er toch aanwijzingen gevonden dat deze factoren van invloed zijn. Deze factoren zijn: De afstand tot de vereniging, de totale kosten van de (zwem)sport en de wervingsactiviteit van de verenigingen. Een aparte rol bleek weggelegd voor de ouders. Deze bleken namelijk niet alleen van invloed op het plezier en de motivatie van kinderen, maar ook direct op de sportkeuze van een kind.

Tenslotte zullen er nog aanbevelingen gegeven worden aan het eind van dit onderzoek. Deze aanbevelingen richten zich op verder onderzoek en aanbevelingen ten behoeve van de doelstellingen van de KNZB.

Inhoudsopgave

Samenvatting	1
Inhoudsopgave	2
Voorwoord	4
Hoofdstuk 1: Inleiding op het onderzoek	5
§1.1 Inleiding	5
§1.2 Ontwikkeling in de zwemsport	6
§1.3 Beleid KNZB	7
§1.4 Het onderzoek	8
§1.4.1 Aanleiding onderzoek	8
§1.4.2 De onderzoeksdoelstelling	9
§1.4.3 De Vraagstelling.....	9
§1.5 De opbouw van het rapport.....	10
Hoofdstuk 2: Het creëren van kaders	11
§2.1 Inleiding	11
§2.2 De actoren die de keuze en de motivatie beïnvloeden.....	13
§2.2.1 Ouders.....	13
§2.2.2 De invloeden vanuit de Leefomgeving	14
§2.2.3 Interpersoonlijke motivatie	16
§2.2.4 Tot besluit	17
§2.3 Het theoretisch perspectief.....	18
Hoofdstuk 3: De onderzoeksmethoden	20
§3.1 Inleiding	20
§3.2 De literatuurstudie	20
§3.3 De interviews.....	20
§3.3.1 De interviews met kinderen	20
§3.3.2 De interviews met de ouders	21
§3.3.3 Tot besluit	21
§3.4 De enquête.....	21
§3.5 Problemen en oplossingen bij de data verzamelingmethoden.....	22
Hoofdstuk 4: De interviews: de resultaten	23
§4.1 Inleiding	23
§4.2 De omgevingsfactoren.....	23
§4.2.1 School.....	23
§4.2.2 De buitenschoolse opvang	23
§4.2.3 De vereniging	24
§4.2.4 Zwemdocenten.....	25
§4.2.5 Vriendjes/vriendinnetjes	26
§4.2.6 Broers en zussen	27
§4.3 De ouders	28
§4.3.1 Invloed van ouders op de sportparticipatie.....	28
§4.3.2 Sportkeuze	28
§4.3.3 Houding van de ouders ten opzichte van de zwemsport.....	29
§4.3.4 Betrokkenheid/support	29
§4.3.5 Ervaringen aanwezigheid zwemlessen	30
§4.4 De persoonlijke motivatie	30

§4.4.1 Spelenderwijs	31
§4.4.2 Niveau	31
§4.5 conclusie	32
Hoofdstuk 5: De enquête: de resultaten	33
§5.1 Inleiding	33
§5.2 De omgevingsfactoren.....	33
§5.2.1 School.....	33
§5.2.2 De buitenschoolse opvang	34
§5.2.3 De verenigingen	34
§5.2.4 De zwemdocenten.....	34
§5.2.5 Vriendjes/vriendinnetjes	35
§5.2.6 Broers en zussen	35
§5.2.7 Overige factoren.....	35
§5.3 De ouders.....	35
§5.3.1 Belangrijke factoren in de sportbeoefening	36
§5.3.2 Houding van de ten opzichte van de zwemsport.....	36
§5.3.3 Invloed van de eigen sport	37
§5.4 Persoonlijke motivatie	37
§5.4 Conclusie.....	38
Hoofdstuk 6: De Analyse	40
§6.1 Inleiding	40
§6.2 De omgevingsfactoren.....	40
§6.2.1 de school	40
§6.2.2 Buitenschoolse opvang.....	40
§6.2.3 De vereniging.....	40
§6.2.4 Trainers/zwemdocenten	41
§6.2.5 Vriendjes/vriendinnetjes	41
§6.2.6 Broers/zussen	42
§6.3 De ouders.....	42
§6.4 Persoonlijke motivatie	46
§6.5 Overige factoren	47
§6.6 Tot slot.....	47
Hoofdstuk 7: Conclusie, discussie & aanbevelingen	49
§7.1 Inleiding	49
§7.2 Conclusie.....	49
§7.3 Discussie	52
§7.4 De aanbevelingen	53
Bronvermelding	56
Bijlage I: de interviewvragen kinderen	57
Bijlage II: de interviewvragen ouders.....	59
Bijlage III: De coderingslabels.....	60
Bijlage IV: De enquête	61

Voorwoord

“Ik heb dit onderwerp gekozen, omdat ik het leuk vond”. Dit was de eerste zin (en tevens mijn hele inleiding) van mijn eerste werkstuk dat ik maakte. Ik zat toen in groep 8 van de basisschool. Nu pakweg 15 jaar later rond ik met het schrijven van dit voorwoord mijn afstudeerscriptie af en sluit ik na 7 je jaar te hebben genoten van het studentenleven, mijn studieloopbaan af. Deze studie ben ik gaan doen nadat ik mijn bachelor gehaald heb voor de studie Natuurwetenschap & Innovatiemanagement. Hoewel beide studies niet veel op elkaar lijken, ben ik blij dat ik beide studies heb kunnen volgen. Naast sport trok ook de mogelijkheid om tijdens de studie werkervaring op te doen me heel erg aan.

In de afgelopen twee jaar ben ik, als onderdeel van de studie, werkzaam geweest bij de Koninklijke Nederlandse Zwembond, waar ik terecht kwam op de afdeling ledenservice. Ledenservice is een afdeling die zich speciaal richt op het ondersteunen en helpen van zwemverenigingen. In de jaren dat ik actief ben geweest binnen de KNZB heb ik veel geleerd, gezien en gelachen. Hierbij wil ik al mijn collega's, met name mijn collega's van ledenservice, hartelijk bedanken voor deze leuke en leerzame tijd.

Op deze plaats wil ik ook graag nog enkele mensen persoonlijk bedanken voor hun steun en samenwerking bij het schrijven van mijn scriptie. Allereerst wil ik Sander ten Broek bedanken voor het begeleiden van mij tijdens mijn periode bij de KNZB. Ik heb veel waarde gehecht aan je openheid, je steun, adviezen en je aanwijzingen. Verder wil ik Martijn, Jary, Nicole, Suzan, Sonja, Bob en Maritsa bedanken voor hun steun tijdens mijn scriptie.

Verder wil ik graag Inge Claringbould bedanken voor haar steun en toewijding die zij heeft gestopt in haar begeleiding van mijn afstudeerproject. Ik heb veel gehad aan onze bijeenkomsten en je adviezen waardoor ik weer verder kon. Ook wil ik mijn medestudenten van mijn beide studies bedanken voor hun inzet, maar bovenal voor de gezelligheid die ik met jullie heb gehad de afgelopen jaren.

Tot slot wil ik ook nog graag mijn ouders en mijn zus bedanken, de mensen die mij door en door kennen. Ik weet dat ik niet altijd de makkelijkste ben, maar jullie onvoorwaardelijke steun in alles is erg belangrijk voor mij. Tevens zouden er heel wat meer spelfouten en kromme zinnen in dit verslag staan als mijn vader er niet (meerdere keren) overheen had gelezen. Ook wil ik graag Frank, Jur en Sander bedanken voor hun steun. Niet zo zeer voor dit verslag, maar wel voor tal van andere dingen.

Hoofdstuk 1: Inleiding op het onderzoek

§1.1 Inleiding

Sporten is gezond en leuk. Dit is een van de vele kreten die eigenlijk dagelijks wel ergens te horen is. Vanuit de overheid is er meer en meer aandacht gekomen voor de sport, getuige de beleidsnota 'Tijd voor Sport 2006-2010' (2005). Hierin wordt door het kabinet uiteengezet dat er gestreefd wordt naar een sportieve samenleving waarin er veel aan sport wordt gedaan en hiervan ook wordt genoten. Hierbij worden verschillende argumenten genoemd waarom het zo belangrijk is om aan sport te doen: het voorkomt ziekte, verhoogt de arbeidersproductiviteit, het draagt bij aan integratie en het zorgt voor een sociale binding (VWS, 2005).

Dit laatste is voornamelijk te zien bij sporten in verenigingsverband, wat een gedeelte is van het totale aantal vrijwillige verenigingen die actief is in een civil society (Edwards, 2004). Deze civil society wordt beschreven als een samenleving waarbij de politiek, de economie en de vrijwillige verenigingen met elkaar verbonden zijn en al samenwerkend zorgen voor een goede samenleving (Edwards, 2004). Dit staat ook beschreven in de nota tijd voor sport:

“De sportvereniging is niet alleen maar de toevallige facilitator van sportwedstrijden maar biedt veel meer. De moderne sportvereniging zoekt partners op in de maatschappij, zoals scholen en bedrijven. De moderne sportvereniging tracht via nieuwe diensten mensen aan zich te binden en haar maatschappelijke rol te vergroten” (VWS, 2005, blz. 20).

Waar het vroeger normaal was dat er gesport werd bij een vereniging is dat tegenwoordig allang niet meer. Er is zelfs een terugloop te ontwaren bij het percentage van de sportende bevolking¹ dat tenminste één lidmaatschap heeft, zie hiervoor ook tabel 1 (SCP, 2008). Zoals te zien is in deze tabel loopt het percentage gestaag terug, terwijl de bevolking steeg in dezelfde periode, van 15 miljoen mensen in 1990 naar ruim 16 miljoen in 2006, (CBS, 2008). Tevens is uit het tabel af te lezen dat algemene lidmaatschappen redelijk stabiel blijken te zijn. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het verenigingsleven in het algemeen iets aan belangstelling heeft ingeleverd, maar dat deze daling de sportverenigingen harder treft.

	1983	1987	1991	1995	1999	2003	2007
Ten minste een lidmaatschap algemene bevolking	33	34	37	36	35	35	34
Ten minste een lidmaatschap sportende bevolking	51	53	54	53	50	48	47

Tabel 1. Percentage bevolking met tenminste 1 lidmaatschap (Rapportage sport 2008)

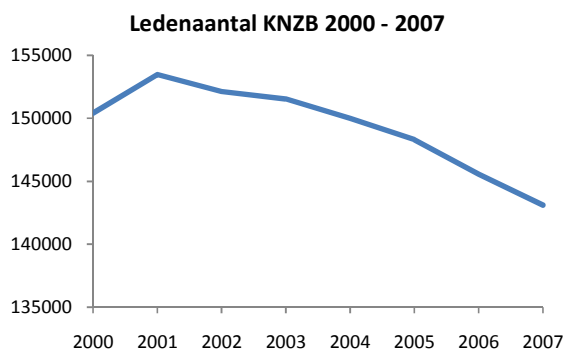
Uit de cijfers van het SCP (2008) blijkt wel dat de Nederlandse bevolking steeds meer is gaan sporten. Echter er is een trend te zien in de samenleving, dat steeds meer mensen gaan sporten wanneer het hun uitkomt en willen ze niet meer gebonden zijn aan de structuur van een vereniging. Doordat er steeds meer door de verenigingen getracht wordt deze trend het hoofd te bieden, gaan dat steeds meer verenigingen ten onder, (SCP, 2008).

¹ Deel van de bevolking dat minimaal een keer per jaar aan sport doet

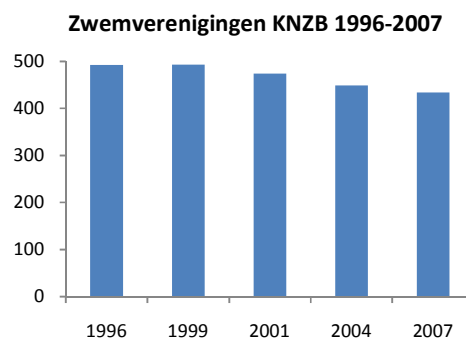
§1.2 Ontwikkeling in de zwemsport

De bovengenoemde ontwikkeling is ook waarneembaar in de zwemsport. Zwemmen is de meest populaire sport van Nederland. Zoals blijkt uit de gegevens van het SCP (2008) zwemt maar liefst 4,67 miljoen Nederlanders minimaal een keer per jaar zwemt. Hierbij zijn ook de mensen bij gerekend die dit doen op vakantie, maar van die 4,67 miljoen Nederlanders liggen er drie miljoen minimaal 1 keer per maand in het zwembad (SCP, 2008).

De Koninklijke Nederlandse Zwembond (KNZB) is als bond verantwoordelijk voor de zwemsport in Nederland. De Zwemsport bestaat uit vijf verschillende disciplines: zwemmen, waterpolo, synchroonzwemmen, schoonspringen en open water zwemmen. Met haar 143.000 leden behoort de KNZB nog altijd tot de grote sportbonden van ons land. Echter het blijkt lastig te zijn om de potentie van de zwemsport, namelijk 3 miljoen mensen², te binden aan een vereniging. Blijkbaar doen veel van de 3 miljoen mensen die minimaal een keer per maand zwemmen dit op eigen gelegenheid en niet in verenigingsverband, zie hiervoor tabel 2.



Grafiek 1. Ledenaantal KNZB 2000-2007 (KNZB, 2008)



Grafiek 2. Aantal zwemverenigingen 1996-2007 (SCP, 2008)

Dat het overgrote merendeel dit op eigen gelegenheid doet, is niet zo verwonderlijk aangezien een groot gedeelte van de zwembaden in handen is van gemeenten of commerciële instanties waardoor het mogelijk is om deze sport te beoefenen buiten een vereniging om. Dit in tegenstelling tot een groot aantal andere sporten zoals tennis, voetbal, golf etc. waarbij het gebruik van de faciliteiten (bijna) alleen voorbehouden is aan diegene die lid zijn van de desbetreffende gemeenten. Dit komt ook naar voren in de bindingskracht³ van die verschillende bonden. In tabel 2 staan verschillende bonden genoemd met hun bindingskracht. Hieruit is af te lezen dat de KNZB slechts 4,7 % van het aantal beoefenaars aan zich kan binden. Een reden hiervoor kan zijn dat zwemmen buiten een vereniging makkelijk te beoefenen is, waardoor het voor de zwemsport lastiger is om mensen te binden en gebonden te houden aan de zwemverenigingen. Veel zwemverenigingen zijn dan ook opgeheven of zijn gefuseerd met andere verenigingen, zie grafiek 2 (SCP, 2008). De trend die er de afgelopen jaren te zien is geweest dwingt de KNZB om realistisch en kritisch te kijken naar de mogelijkheden van de zwemsport om de vicieuze cirkel te kunnen doorbreken.

Sportbond	Aantal beoefenaars	Aantal Leden	Bindingskracht
Nederlandse Toer Fiets Unie (NTFU)	1.650.000	39.736	2,1%
Koninklijke Nederlandse Atletiek Unie (KNAU)	2.400.000	108.934	4,5%
Koninklijke Nederlandse Zwem Bond (KNZB)	3.150.000	148.599	4,7%
Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond (KNLTB)	1.350.000	709.277	52,5%
Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (KNVB)	1.200.000	1.076.759	89,7%
Nederlandse Golf Federatie (NGF)	300.000	246.930	82,3%

Tabel 2 De bindingskracht van verschillende sportbonden in Nederland in 2005 (SCP, 2008)

² Het gaat hier om het potentieel voor de discipline zwemmen.

³ Bindingskracht is het aantal beoefenaars van een sport gedeeld wordt door het aantal leden van een Bond

§1.3 Beleid KNZB

De KNZB heeft als algemeen doel: *“het bevorderen van de zwemsport in de meest brede zin van het woord”*. In de afgelopen jaren is de KNZB bezig geweest om het aantal leden weer te laten groeien. In zowel het vorige beleidsplan als het huidige beleidsplan zijn er specifieke beleidsdoelstellingen geformuleerd om zo het hoofd te kunnen bieden aan de gegeven ontwikkeling. De KNZB is dit jaar (2009) van start gegaan met het nieuwe meerjarige beleidsplan genaamd waterkracht II. Dit plan vloeit voort uit het vorige meerjarig beleidsplan waterkracht I, waarvan de beleidsperiode in 2008 ten einde liep. Hieronder zal allereerst het vorige beleidsplan toegelicht worden alsmede de evaluatie hiervan. Vervolgens zal er gekeken worden naar het huidige beleidsplan.

Tijdens de afgelopen beleidsperiode is er geprobeerd bovenstaande ontwikkeling tegen te gaan. Een belangrijke doelstelling in het beleidsplan van de KNZB *“Waterkracht 2005-2008. Samen aan de bak!”* was het tot stand brengen van een ledengroei van tenminste 5% (KNZB, 2004). Vanuit het perspectief *‘zwemmen als een lifetime sport’*⁴, zijn er zeven verschillende doelgroepen geïdentificeerd om zo doelgericht beleid te kunnen formuleren en uitvoeren. Niet alleen voor ledenwerving, maar ook voor ledenbehoud. Deze indeling is gemaakt aan de hand van verschillende kenmerken zoals leeftijd, sportmotieven, etc. De verschillende groepen die gedefinieerd zijn kinderen (4 t/m 12 jaar), tieners (12 t/m 18 jaar), jong volwassenen (18 t/m 25 jaar), starters (25 t/m 35 jaar), ouders (35 t/m 50 jaar), senioren (50 t/m 65 jaar) en ouderen (65+) (KNZB, 2004).

Vanuit het oogpunt dat zwemmen een lifetime sport is, werd bij het beleidsplan waterkracht I de groep 4 t/m 12 jaar als speerpunt gezien. Enerzijds, omdat hier de eerste kennismaking plaatsvindt met de zwemsport d.m.v. het elementair zwemmen⁵, anderzijds doordat de KNZB belang hecht aan de eerste sportkeuze. Tevens willen ze liever in de latere leeftijdsgroepen aan ledenbehoud doen, dan dat deze zelfde groep eventueel later aan zich te binden op het moment dat ze gaan baantjes trekken. Elementair zwemmen wordt als basis gezien voor een levenlang zwemmen en dit was dan ook een belangrijk instrument om de doelstelling van ledengroei te realiseren. Bij het elementair zwemmen wordt namelijk de fundamenten gelegd voor de zwemsport. Echter weinig mensen behalen hun diploma's bij een zwemvereniging. In het beleidsplan waterkracht I (2004) is dan ook de doelstelling opgenomen dat het aantal zwemverenigingen dat elementair zwemmen aanbiedt, vergroot wordt of als het niet anders mogelijk is, hoe het elementair zwemmen gebruikt kan worden voor ledenwervingsactiviteit. Hiervoor is het product zwem ABC en andere producten die naadloos aansluiten op het zwem ABC, om zo kinderen enthousiast te maken en te houden voor de zwemsport

Echter zoals grafiek 1 al indiceert is de beoogde doelstelling van ledengroei niet gehaald gedurende de afgelopen beleidsperiode en is er zelfs een ledendaling te zien van 4,77% (KNZB, 2008). De doelgroep t/m 12 jaar welke als speerpunt benoemt is in de afgelopen beleidsperiode, kreeg ook te maken met een daling van het aantal startvergunningen⁶, zie grafiek 3. Tijdens de evaluatie van het beleidsplan waterkracht is er dan ook kritisch gekeken naar de verschillende producten die er zijn ontwikkeld om deze groep te binden en gebonden te houden. Uit deze evaluatie was te zien dat de producten door alle gebruikers van ruim voldoende tot zeer goed beoordeeld werd (KNZB, 2008). Tevens is er bij de verenigingen gevraagd om te reageren op bepaalde stellingen. Deze stellingen waren dusdanig opgesteld om een inzicht verkrijgen in waar de verenigingen kansen zagen en in weke mate. Op de stelling *“Binnen onze vereniging is ledengroei binnen de doelgroep 6 tot 12 jarigen het meest te verwachten”*, gaf 76% van de verenigingen aan het hier mee eens te zijn. Tevens is 80% van de verenigingen ervan overtuigd dat om tot ledengroei te komen, ledenbehoud essentieel is (KNZB, 2008).

In het nieuwe beleidsplan waterkracht II nemen de bovenstaande punten dan ook een belangrijke wederom een belangrijke positie in. Echter het accent ligt niet meer op de ontwikkeling

⁴ Een lifetime is een sport die een heel leven lang beoefend kan worden

⁵ Elementair zwemmen is een andere benaming voor diploma zwemmen

⁶ Startvergunningen is een vergunning die nodig is om te kunnen deelnemen aan wedstrijden

van Elementair zwemmen, maar de focus is meer gericht op de doorstroom van het elementair zwemmen naar de zwemsport. Een doelstelling die hierbij is gesteld in het beleidsplan is:

“In 2012 heeft de KNZB activiteiten ondernomen om het imago van de zwemsport verder te versterken, waarbij voor de doelgroep 6 tot 12 jaar geldt dat zwemmen als sport gekozen wordt.”(KNZB, 2009)

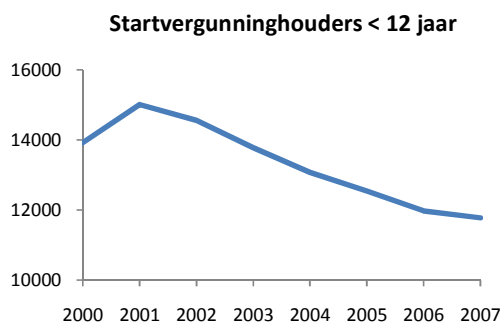
De afgelopen jaren zijn hier producten voor ontwikkeld die hierbij moeten helpen. Zo is er voor iedere sporttak, met uitzondering van open water zwemmen, een meerjarig opleidingsplan. Denk hierbij bij zwemmen aan de swimexperience, een productlijn om kinderen te motiveren voor de zwemsport, en minipolo, een waterpolo variant speciaal voor kinderen (KNZB, 2009).

§1.4 Het onderzoek

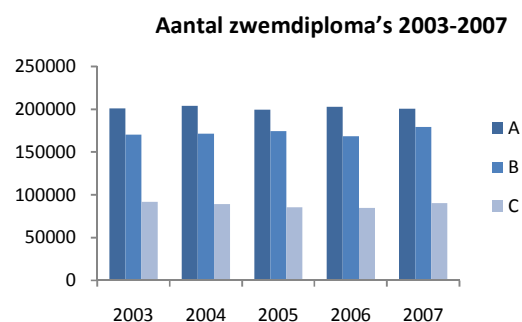
§1.4.1 Aanleiding onderzoek.

In Nederland dient iedereen zijn of haar zwemdiploma te behalen, deze zwemdiploma's worden voor het overgrote merendeel gehaald door kinderen t/m 8 jaar. Jaarlijks halen 462.705 kinderen een zwemdiploma (A, B, & C). Hiervan zijn er 201.632 kinderen die hun zwemdiploma A halen (Wisse, Van den Dool & Breedveld, 2008). Echter uit de evaluatie geeft de vereniging, evenals de KNZB, aan dat er in onvoldoende mate kinderen doorstromen naar een zwemvereniging, na het behalen van een zwemdiploma. Dit terwijl de afgelopen jaren veel producten ontwikkeld zijn specifiek om deze doelgroep de overstap te laten maken naar een zwemvereniging en de zwemsport. Zelfs de groep 6 t/m 12 jaar, welke als speerpunt geldt voor zowel het vorige als het huidige beleid, is de afgelopen jaren sterk gedaald.

Op dit moment zijn er zo'n 70.000 kinderen in de leeftijdscategorie van 6 t/m 12 jaar, lid van de KNZB (KNZB, 2008). Echter het verloop in deze groep is erg groot (zie grafiek 3). Dit ondanks het, hierboven al benoemde feit, dat deze groep benoemd was als speerpunt van de afgelopen beleidsperiode en er hierdoor verschillende producten ontwikkeld zijn om deze groep te binden en gebonden te houden.



Grafiek 3. Aantal startvergunninghouders onder de 12 jaar over de periode 2000-2007 (KNZB, 2008)



Grafiek 4. Het aantal zwemdiploma's (A, B & C categorie) over de periode 2003-2007 (Wisse et al, 2008)

De vraag die gesteld kan worden hoe het komt dat er ondanks de inspanningen van de KNZB toch het ledenaantal dalende is? Hoe komt het dat de jeugd lastiger te binden is nadat de diploma's gehaald zijn? Ondanks de verschillende producten die speciaal zijn ontworpen voor het behoud en de groei van de deze groep en hoe bereik je de doelgroep dan wel? De KNZB heeft dan ook de ambitie om uit te zoeken welke invloeden er spelen om te gaan zwemmen bij de verschillende leeftijdsgroepen en bij de leeftijdsgroep 6 t/m 12 jaar (KNZB, 2008)

Het is van belang dat deze groep jongeren voor de zwemsport behouden blijft, willen de vereniging en de KNZB op den duur gezond blijven. De jeugd is het fundament en zoals hierboven beschreven staat is de jeugd van 6 t/m 12 zeer kansrijk om te komen tot ledengroei. Tevens vanuit

het oogpunt “*de jeugd heeft de toekomst*” is het voor de KNZB belangrijk om deze groep te binden aangezien deze op den duur de toekomst van een vereniging gaan vormen.

§1.4.2 De onderzoeksdoelstelling

Gezien het feit dat er zoveel kinderen per jaar hun zwemdiploma(s) halen en dat dit als meest kansrijke doelgroep gezien wordt om ledengroei te bewerkstelligen, is het niet verwonderlijk dat er zoveel producten ontwikkeld zijn door de KNZB om juist deze groep te laten doorstromen en te binden aan de zwemvereniging. Echter op dit moment niet met het gewenste resultaat. In grafiek 4 komt naar voren dat na het behalen van het A diploma, de algemene interesse in het verder behalen van de diploma's afneemt. Hierdoor is de vraag ontstaan bij de KNZB welke invloeden en sportmotieven er spelen bij de sportkeuze van kinderen en in het bijzonder welke motieven en invloeden een rol spelen voor het al dan niet kiezen voor de zwemsport als verenigingssport.

De doelstelling voor dit onderzoek is kan dan ook omschreven worden als:

“Een inzicht verkrijgen in de invloeden en sportmotieven die een rol spelen bij de sportkeuze van kinderen tussen de 6 en 8 jaar en hoe deze invloeden en motieven een rol spelen in de doorstroming van deze groep van het elementair⁷ zwemmen naar de zwemsport. Dit alles met als doel advies uit te brengen aan de KNZB ten behoeve van de beleidsdoelstellingen”

§1.4.3 De Vraagstelling

“Waarom stromen kinderen van 6 t/m 8 jaar (niet) door van het elementair zwemmen naar de zwemsport en hoe kan deze doorstroom verbeterd worden?”

- *Welke sport belevenissen hebben kinderen van 6 t/m 8 jaar?*
De belevenissen van deze groep kinderen kan inzicht geven waarom er gekozen is voor een sport bij een vereniging. Welke belevenissen en motieven zijn belangrijk voor kinderen en in hoe speelt dit mee bij de (eventuele) keuze voor een sport
- *Welke invloeden zijn er op de sportkeuze van kinderen van 6 t/m 8 jaar en hoe belangrijk zijn deze invloeden?*
Welke invloeden spelen mee bij de keuze van een kind voor een bepaalde sport, en in welke mate is dit van belang in algemene zin.
- *Welke belevenissen en invloeden spelen een rol bij kinderen van 6 t/m 8 jaar voor de eventuele keuze voor de zwemsport?*
De eerste twee deelvragen zullen gebruikt worden om een topiclijst op te stellen welke als uitgangspunt genomen wordt voor de interviews. Hierdoor kan onderzocht worden welke belevenissen en invloeden een rol spelen bij de eventuele keuze voor de zwemsport.
- *Hoe spelen deze belevenissen en invloeden een rol bij kinderen van 6 t/m 8 jaar voor de eventuele keuze voor de zwemsport?*
Vanuit de interviews afkomstige trends gaan statistisch onderzocht worden om zo breder gedragen conclusies te kunnen formuleren. Dit heeft als doel om betere beleidsdoelen te kunnen formuleren

⁷ Elementair zwemmen is een andere benaming voor diploma zwemmen

Maatschappelijke relevantie

De inzichten die verkregen zullen worden vanuit dit onderzoek, kunnen maatschappelijk relevant zijn, niet alleen voor de KNZB en de zwemsport in het algemeen, maar ook eventueel voor andere sporten en bonden. Hoewel het onderzoek zich specifiek richt op de zwemsport, kunnen de gevonden resultaten ook meegenomen worden door verschillende andere sportorganisaties bij het opstellen en uitwerken van eigen onderzoek.

Wetenschappelijke relevantie

Een soortgelijk onderzoek dat zich specifiek richt op een bepaalde sport zijn er in het verleden wel geweest. Ook de gekozen opzet is niet uniek (interviews met zowel kinderen en ouders, alsmede een enquête voor een bredere oriëntatie). Echter de combinatie van een specifiek sport en de gekozen opzet is nog niet eerder voorgekomen. Hierdoor kunnen de resultaten wetenschappelijk relevant zijn op het moment dat deze methode andere resultaten krijgt dankzij de opzet.

§1.5 De opbouw van het rapport

Om de verschillende onderzoeksvragen en de subvragen te kunnen beantwoorden zal het onderzoek bestaan uit drie delen. Het eerste deel zal gevormd worden door een literatuurstudie. Hierin zal worden uiteengezet welke invloeden en sportmotieven er te ontwaren zijn bij de sportkeuze van een kind. Hierbij zal ook worden gelet op de interactie tussen de verschillend actoren en invloeden. Tevens zal bij het literatuuronderzoek een onderzoeksperspectief gepresenteerd worden vanwaar uit de verschillende resultaten geanalyseerd en geïnterpreteerd zullen worden. Dit onderzoeksperspectief en de verschillende invloeden en motieven zullen als backbone gebruikt worden voor dit onderzoek. De literatuurstudie zal worden gepresenteerd in hoofdstuk 2. In Hoofdstuk 3 zal worden stil gestaan bij de verschillende onderzoeksmethoden die aan bod komen. Het tweede gedeelte van het onderzoek zal bestaan uit de beschrijving, analyse en interpretatie van de interviews die gehouden gaan worden aan de hand van de uitkomsten van het literatuuronderzoek. Dit zal worden uiteengezet in hoofdstuk 4. Hierna zal er een beschrijving plaatsvinden van de enquête die gehouden is worden om de gegevens, die voortvloeien uit de verschillende interviews, statistisch te onderbouwen. De resultaten en conclusies zullen worden beschreven in Hoofdstuk 5. In Hoofdstuk 6 zullen de resultaten van zowel de interviews, als de enquête geanalyseerd en gerelateerd worden aan het gevonden theoretisch kader. Hoofdstuk 7 zal in het teken staan het beantwoorden van de verschillende onderzoeksvragen en conclusies die er getrokken kunnen worden uit de verschillende resultaten van het onderzoek en zullen deze kritisch beschouwd worden. Van daaruit zal in hoofdstuk 7 aanbevelingen gedaan worden richting de opdrachtgever van dit onderzoek de KNZB.

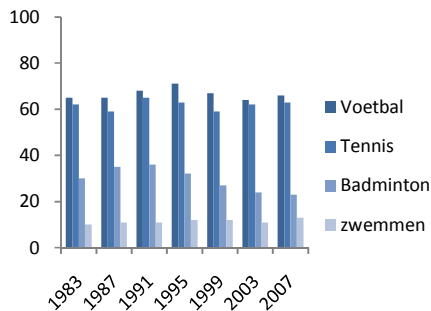
Hoofdstuk 2: Het creëren van kaders

§2.1 Inleiding

Zoals hierboven al vermeld is, zal dit onderzoek bestaan uit 3 onderzoeksmethoden. In dit hoofdstuk wordt er in de literatuur gekeken welke invloeden er zijn bij de sportkeuze van een kind en de betekenisgeving hiervan. Het doel is het beantwoorden van de eerste twee deelvragen welke gesteld zijn in paragraaf 1.4.3, oftewel welke invloeden en sportmotieven een rol spelen bij de sportkeuze van kinderen tussen 6 en 8 jaar. Tevens zal aan het einde van het hoofdstuk het onderzoeksperspectief geschetst worden.

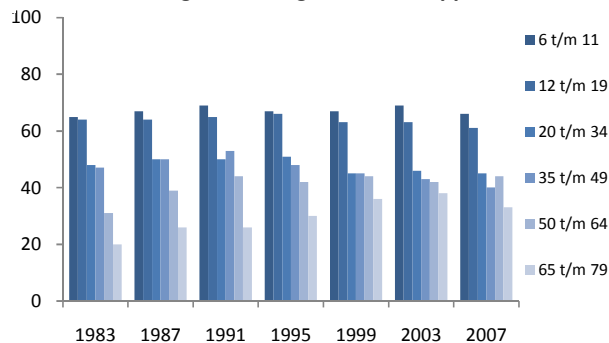
De situatie die geschetst is in hoofdstuk één geeft aan dat niet alleen het ledenaantal van de KNZB daalt, maar ook dat deze dalende trend te zien is in de leeftijdscategorie t/m 12 jaar. Ondanks dat in de afgelopen beleidsperiode juist de nadruk is gelegd op deze doelgroep. Hierbij rijst allereerst de vraag of deze trend specifiek is voor de zwemsport of dat andere takken van sport hier ook mee te maken hebben. Grafiek 5 laat zien dat voetbal en tennis sporten zijn die een groot percentage mensen van de sportende bevolking aan zich bindt en groeiende zijn. Dit in tegenstelling tot zwemmen en badminton.

Percentage lidmaatschappen verenigingen



Grafiek 5. Percentage lidmaatschappen per sport (SCP, 2008)

Percentage verdeling lidmaatschappen



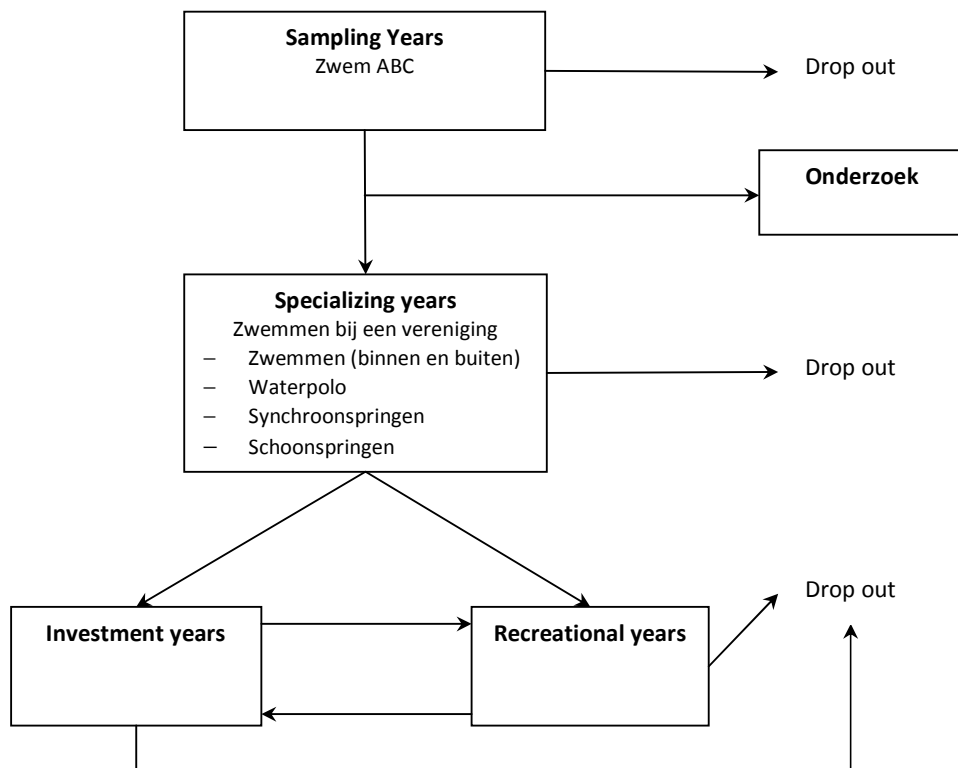
Grafiek 6. Percentage verdeling lidmaatschappen per leeftijdscategorie (SCP, 2008)

Ook de opbouw van een vereniging zorgt ervoor dat de vraag hoe kinderen gebonden worden en blijven aan een sportvereniging belangrijk is voor een sportorganisatie, aangezien een groot percentage van de lidmaatschappen voor rekening komt van kinderen t/m 11 jaar. Zoals uit grafiek 6 blijkt, is ruim 66% van de kinderen lid van deze leeftijdscategorie lid van één of meerdere verenigingen. Gesteld kan worden dat veel verenigingen een groot aantal jeugdleden heeft, maar ook dat naar alle waarschijnlijkheid deze groep veelal bij meerdere verenigingen actief is. Het werven en behouden van deze groep is dus van belang om een gezonde doorstroming te hebben en zo een evenwichtige samenstelling te bewerkstelligen van een ledenbestand. Om deze reden is het des te zorgwekkender dat het ledenaantal in deze leeftijdscategorie dalende is in de zwemsport (zie grafiek 3), zeker gezien de bindingskracht die zwemmen heeft (zie tabel 2).

Zoals aangegeven in hoofdstuk 1 halen er jaarlijks zo'n 450.000 kinderen een zwemdiploma waarvan maar een klein gedeelte lid wordt van een vereniging. Het werven van deze kinderen werkt niet optimaal gezien het lage doorstromingspercentage. Om goed te kunnen onderzoeken welke factoren hieraan ten grondslag liggen moet er eerst duidelijkheid komen in welke motieven en invloeden er zijn bij de keuze voor een bepaalde sport of vereniging.

Côte and Hays (2002) definieerde drie verschillende fases van sportparticipatie. Allereerst de *sampling years*. Hiermee wordt de eerste kennismaking bedoeld met een sport dan wel een vereniging. In deze fase wordt er nog niet gespecialiseerd op bepaalde onderdelen van een sport. De nadruk ligt op spelenderwijs iets leren en lekker actief bezig zijn (Macphail & Kirk, 2006). Met betrekking tot de zwemsport kan hier het elementair zwemmen ingevuld worden. In deze fase worden jongeren (spelenderwijs) geleerd hun zwemdiploma's te halen en kinderen vertrouwd te maken met water. De vervolgstap hierop zijn de *specializing years*. Vanuit de *sampling years* stromen mensen door die verder willen in de sport en zich graag willen specialiseren in een tak van de desbetreffende sport (Macphail & Kirk, 2006). Deze fase kan in de zwemsport gezien worden als lid worden van een vereniging. Hierbij wordt vaak een keuze gemaakt voor een bepaalde tak van de zwemsport dan wel een specialisatie in diezelfde tak (denk hierbij aan de keuze voor verschillende afstanden bij het wedstrijdszwemmen, de positie bij het waterpolo, etc.). Vervolgens stromen de verschillende groepen door in of de *investment fase*, waar er geïnvesteerd wordt in training met als doel mee te doen aan competitie, of de *recreational years*, waarbij de nadruk ligt op het plezier hebben in training en het beoefenen van de sport (Macphail & Kirk, 2006). Het is echter mogelijk om tussen deze twee laatste groepen te wisselen al naar gelang het fanatisme van de sporter. Tevens is het mogelijk om tussentijds te stoppen. Aangezien het onderzoek zich richt op de vraag waarom er zo weinig kinderen doorstromen van het elementair zwemmen naar de zwemsport, kan worden geconcludeerd dat dit onderzoek zich richt op de stap tussen de *sampling years* en de *specialization years* (zie grafiek 5).

Drie fases van sportparticipatie



Figuur 1. De 3 verschillende fases van sport participatie (Côte and Hays (2002) in Macphail & Kirk, 2006).

§2.2 De actoren die de keuze en de motivatie beïnvloeden

Er is een groot aantal invloeden te benoemen, die een rol spelen bij de sportparticipatie van een kind. Hierbij zijn er invloeden vanuit de leefomgeving maar ook invloeden die vanuit het kind zelf komen, namelijk de zogenaamde interpersoonlijke motivatie (Frelier & Jansen, 2007; Seabra, Mendonça, Thomis, Peters en Maia, 2007).

In veel literatuuronderzoeken lag de focus op jongeren in de leeftijd van 11 jaar en ouder en is er weinig onderzoek geweest naar de leeftijdsgroep 6 t/m 11 jaar. Aangenomen werd dat kinderen in deze leeftijdscategorie voornamelijk veel sporten moeten uitproberen om zo te kijken welke sporten ze leuk vinden en waar ze talent voor hebben. In deze groep zijn er echter ook al invloeden vanuit de leefomgeving te vinden die de motivatie van deze kinderen beïnvloedt (Keegan, Harwood, Spray en Lavallee, 2009). Onder de invloeden die voortvloeien vanuit de leefomgeving, worden de verschillende factoren bedoeld die vanuit de directe leefomgeving van een kind invloed uitoefenen op de sportparticipatie en keuze. Denk hierbij aan sociaal-culturele factoren zoals het opleidingsniveau van de ouders, de sociaaleconomische status van de ouders, welke buurt het kind woont en de gevolgen hiervan op de sportparticipatie. (Seabra *et al*, 2007). Tevens zijn er verschillende actoren te benoemen die invloed hebben op de motivatie van een kind om te gaan sporten en enthousiast te blijven sporten, het zogenoemde motiverende klimaat. Deze actoren zijn ouders, trainers en leeftijdgenoten (Keegan *et al*, 2009; Vazou, Ntoumanis & Duda, 2005; Cumming, Smith & Smoll, 2009; Vazou, Ntoumanis & Duda, 2006). Het motivatieklimaat is een term die oorspronkelijk komt uit de achievement goal theory van Nichols (1989), waarmee de omstandigheden en context aangegeven worden, waarbinnen een kind zijn sport beoefend. (Keegan *et al*, 2009; Cumming *et al*, 2009, Vazou *et al*, 2005).

De factoren die vanuit het kind komen zijn onder andere de intrinsieke/extrinsieke motivatie, de sociale contacten en de waarde die ze hier aan hechten, etc. (McCarthy, Jones en Clark-Carter 2007). Al deze factoren zijn verder uit te splitsen en dienen dan ook verder uitgewerkt te worden.

§2.2.1 Ouders

De ouders blijken een grote rol te spelen bij de invloed op de sport participatie en keuze van kinderen (Bois, Sarrazin, Brustad, Trouilloud en Curry 2004; Woolger & Power, 1993; Seabra *et al*, 2007; Frelier & Jansen, 2007). Ouders kunnen op een directe en indirecte manier kinderen bewegen om te gaan sporten (Bois *et al*, 2007). Ze kunnen hun kinderen enthousiast maken voor sport of zelfs verplichten te gaan sporten (Frelier & Jansen, 2007). Echter het verplichten van kinderen om te gaan sporten draagt niet bij aan het plezier en de motivatie die kinderen beleven bij hun sportparticipatie (Woolger & Power, 2000; Frelier & Jansen, 2007). Er zijn allerlei manieren gedefinieerd waarmee de ouders invloed kunnen uitoefenen. Deze worden hieronder kort beschreven.

- Verwachtingen. De overtuiging van de kunde van het kind en de bijbehorende verwachtingen heeft invloed op het geloof in eigen kunnen en verwachtingen van het kind (Bois *et al*, 2004; Woolger & Power, 1993). Een te hoge verwachting / overtuiging werkt averechts op het plezier en daardoor op de motivatie van een kind. Een goed realistisch beeld heeft juist een positief effect (Bois *et al*, 2004; Woolger & Power, 1993).
- Acceptatie. Nauw verbonden met de verwachtingen is de acceptatie van het sportniveau van een kind. Hierbij kan acceptatie gezien worden als de onvoorwaardelijke support en steun die gegeven wordt aan het sportende kind en de sport die het gekozen heeft (naar Porter (1954) in Woolger & Power 1993). Hoe beter de acceptatie, des te groter het plezier en de motivatie om te participeren.
- Rolmodel. Meerdere auteurs melden dat een goed voorbeeld doet volgen (Bois *et al*, 2004; Woolger & Power, 1993; Seabra *et al*, 2007; Frelier & Jansen, 2007). Ouders met een gezonde en sportieve levensstijl hebben vaak gezonde actieve kinderen. Als rolmodel echter is het vaak de moeder die een positieve invloed heeft en als rolmodel gezien wordt. De vader wordt als

rolmodel vaak als negatief/ neutraal gezien of alleen positief door zonen (Bois *et al*, 2004; Woolger & Power, 1993; Seabra *et al*, 2007).

- Mate van instructies. De mate van instructies, van de ouders voor het sportgedrag van hun kinderen is van invloed op het sportgedrag. Een te hoge mate van instructie kan leiden tot een lage intrinsieke motivatie en daardoor is het kind geneigd te stoppen (Woolger & Power, 1993, Woolger & Power, 2000; Frelier & Jansen, 2007). Terwijl misschien weinig instructies kan leiden tot precies hetzelfde resultaat. Hier is echter weinig over bekend en dient verder uitgezocht te worden (Woolger & Power, 1993). Hierbij kan ook gedacht worden aan de mate van instructie die gegeven wordt bij de keuze voor een sport.
- Betrokkenheid/ support. De betrokkenheid en support van ouders is positief gerelateerd aan het plezier en de intrinsieke motivatie van een kind (Woolger & Power, 2000). Ouders hebben grote invloed op het motivatieklimaat dat een kind ervaart. Dit wordt voornamelijk beïnvloed door de betrokkenheid en support die kinderen ervaren (Keegan *et al*, 2009). Echter de betrokkenheid dient niet te ver doorgevoerd te worden. Straf en beloning kunnen werken, maar tot een bepaalde hoogte. Een kind moet er niet door gemanipuleerd worden (Frelier & Jansen, 2007; Woolger & Power, 1993). Belonen en straffen zorgen voor een tijdelijke toename dan wel afname van een bepaald gedrag en is een extrinsieke motivatie (Woolger & Power, 1993).

Tevens wordt er in verschillende bronnen vermeld dat er verschillen zijn tussen de invloeden die moeders dan wel vaders uitoefenen op hun kinderen. Heden ten dage vervagen de stereotypen die bestaan omtrent de bestaande traditionele rolverdeling. Ook kon er vanuit de gevonden bronnen weinig overeenstemming gevonden worden over welke verhoudingen er speelden, aangezien de verschillende bronnen elkaar (vaak) tegenspraken voornamelijk m.b.t. de rol van de vader. Daarom wordt in het onderzoek er vooralsnog vanuit gegaan dat de invloed van beide ouders te vergelijken is, zeker gezien de jonge leeftijd van de kinderen.

§2.2.2 De invloeden vanuit de Leefomgeving

De invloeden die voortkomen uit de leefomgeving worden voor een groot gedeelte bepaald door de sociaal-culturele factoren die een rol spelen binnen de sociale leefomgeving van een kind. Deze factoren zijn afhankelijk van het opleidingsniveau, en het daarmee samenhangende inkomensniveau van de ouders. Uit verschillende onderzoeken blijkt dat de sociaaleconomische status op zichzelf ook invloed uitoefent op de sportparticipatie van kinderen (Seabra *et al*, 2007; Frelier & Jansen, 2007). In Nederland spelen objectief gezien de kosten geen grote rol meer (Taks (1994) in Frelier & Jansen, 2007), maar het kan nog steeds te duur bevonden worden, zeker voor kinderen uit een groter gezin waarbij de totale kosten hoog kunnen zijn (Frelier & Jansen, 2007).

De factoren die invloed kunnen hebben op de sportparticipatie van kinderen zijn: Vriendjes/vriendinnetjes, broers en zussen, trainers, de buurt, levensstijl, scholen, verenigingen, etc. (Frelier & Jansen, 2007; Seabra *et al*, 2007; Woolger & Power, 2000). Hieronder zullen verschillende van deze factoren benoemd worden.

Leeftijdgenoten: vriendjes/vriendinnetjes

Vriendjes en vriendinnetjes (leeftijdgenoten) spelen een grote rol in het motivatieklimaat van een kind om te gaan sporten (Cumming *et al*, 2009; Keegan *et al*, 2009; Vazou *et al*, 2005). Ze spelen een rol in de mate waarin een kind zich verbonden voelt in termen van vriendschap, groepsgevoel en acceptatie (Ullrich-Frenz & Smith, 2006; Keegan *et al*, 2009). Hoewel de verschillende onderzoeken aantonen dat invloeden voornamelijk opgaan voor kinderen die al lid zijn van een (sport)vereniging, blijkt uit het onderzoek van Frelier Jansen (2007) dat vriendjes/vriendinnetjes een belangrijke rol spelen bij de keuze van een lidmaatschap van een sportvereniging.

Leeftijdgenoten: Broers/zussen

Op het moment dat kinderen van ongeveer dezelfde leeftijd zijn als hun broers en/of zussen dan kunnen de hierboven staande invloeden van leeftijdgenoten ook toe te schrijven zijn aan hen. Tevens kunnen broers/zussen (en leeftijdsgenootjes) als een soort van rolmodel gezien worden (Frelier & Jansen, 2007). Opvallend was het resultaat in hun onderzoek dat kinderen die uit een gezin komen met één of meerdere broers of zussen, meer bewegen dan hun leeftijdsgenootjes die enig kind zijn (Frelier en Jansen, 2007).

Trainers

Trainers hebben invloed op het motivatie klimaat waarin een kind komt bij een bepaalde sport en/of vereniging. Trainers worden, samen met de ouders gezien, als de grootste invloed op de motivatie van een kind in de leeftijd van 7 t/m 11 jaar (Keegan *et al*, 2009). Hoewel in de onderzoeken van Vazou *et al* (2005/2006) naar voren komt dat leeftijdsgenootjes van kinderen ook een invloed hebben op de motivatie, kan de trainer wel gezien worden als een grote invloed. De wijze waarop trainers voornamelijk een rol spelen bij de motivatie van kinderen heeft te maken met de manier van lesgeven en de manier waarop er beoordeeld wordt. Hierbij wordt in de literatuur, net al bij ouders, een onderscheid gemaakt tussen een trainer die voornamelijk gericht is op of presteren, of op techniek verbetering en de sfeer die ze hiermee creëren (Keegan *et al*, 2009; Vazou *et al*, 2006). Een taakgeoriënteerde trainer legt de nadruk op zelfverbetering, techniekbeheersing en toewijding, terwijl een egogeoriënteerde trainer de nadruk legt op die kinderen die beter zijn, waarbij het gaat om het verbeteren van de technieken i.p.v. het verbeteren van de persoon. Een egogeoriënteerde trainer is ook meer geneigd om bij fouten te reageren d.m.v. het uitdelen van straffen (Cumming *et al*, 2009). Met het soort klimaat die trainers creëren, hebben ze invloed op de intrinsieke, dan wel extrinsieke motivatie van de kinderen (Cumming *et al*, 2009).

De Sportvereniging

Uit het onderzoek van Frelier & Jansen (2007) blijkt dat veel kinderen lid zijn bij een vereniging. Echter de lidmaatschappen blijken er vluchtig te zijn. Deze vluchtigheid heeft waarschijnlijk te maken met de onzekerheid in eigen kunnen en de gebrekkige kwaliteit van het sportaanbod, waarbij gedacht moet worden aan didactische/pedagogische en organisatorische beperkingen (Frelier & Jansen, 2007). Hoewel een vereniging 'zappgedrag' van kinderen niet compleet kan voorkomen, kan hier wel invloed op uitgeoefend worden door te zorgen voor een goed (vrijwillig) kader en voldoende en kwalitatief goede trainers (Frelier & Jansen, 2007).

School en buitenschoolse opvang

Een groot gedeelte van de tijd besteden kinderen op school. Hierdoor is het niet verwonderlijk dat dit een uitermate geschikt podium is om sportbeoefening te stimuleren (Frelier & Jansen, 2007). De basisschool is vaak de eerste plek waar kinderen in aanraking komen met sporten middels gym- en/of zwemles. Hier is dus de eerste mogelijkheid om kinderen enthousiast te maken. Over het algemeen worden gymlessen goed gewaardeerd, al lijkt voldoende afwisseling wel wenselijk (Frelier & Jansen, 2007).

Ook buitenschoolse opvang wordt steeds populairder waarbij wel opgemerkt dient te worden dat er een verband bestaat met de sociaaleconomische en culturele status van de ouders. Veel kinderen tussen 6 en 12 zitten één of meerdere dagen op de buitenschoolse opvang en dit aantal stijgt nog ieder jaar (CBS, 2008). Gezien het feit dat veel buitenschoolse opvang plaatsvindt in de kantine / accommodaties van sportverenigingen ligt hier dus een grote mogelijkheid om kinderen actief te laten sporten. Na aanleiding van de overgewichtproblemen bij Australische kinderen is er in Australië een proef gestart met een sportprogramma tijdens de naschoolse opvang (Spittle, O'Meara, Garnham, Ker, 2007). Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat veel kinderen de intentie uitten om de aangeboden sport(en) te blijven uitoefenen, helemaal omdat het in het tijdschema past van ouders die werken ten tijde dat de school uit is. Tevens is uit het onderzoek gebleken dat deze

buitenschoolse sportaanbieding geen barrière vormt voor de beoefening buiten dit programma om. Het moet niet uitmonden in een competitie tussen sporten zelf (Spittle *et al*, 2007).

§2.2.3 Interpersoonlijke motivatie

Kinderen hebben de meest uiteenlopende redenen om te gaan sporten. De belangrijkste die genoemd worden zijn: plezier hebben, met vriendjes omgaan, experimenteren, spanning, conditie opbouwen en ongewone activiteiten ondergaan (Frelief & Jansen, 2007; Allender, Cowburn, en Foster, 2006; Keegan *et al*, 2009). Allender *et al* (2006) geeft aan dat competitie en hooggestructureerde activiteiten mogelijke barrières kunnen zijn, hoewel hier eigenlijk geen onderzoek naar gedaan is.

Oriëntatie

Wel komt duidelijk in de literatuur naar voren dat er verschil zit in het soort doelstellingen die jongeren kunnen hebben. Zoals al eerder in dit hoofdstuk is aangehaald zijn er twee soorten oriëntaties genoemd die kinderen kunnen hebben namelijk de ego-oriëntatie en de taakoriëntatie (Cumming *et al*, 2009; Keegan *et al*, 2009; Vazou *et al*, 2005 & 2006). De ego-oriëntatie kan omschreven worden als het eigen presteren vergelijken met dat van anderen. Bij een individu met een ego-oriëntatie wordt het eigen kunnen gevormd door dit te refereren aan anderen. Hierbij wordt succes ervaren op het moment dat een individu beter presteert dan anderen (Sit & Linder, 2005). Taakgeoriënteerd heeft te maken met persoonlijke verbetering, zelflerend en vakmanschap. Bij taakgeoriënteerde individuen wordt het eigen kunnen gevormd door zelfreflectie (Sit & Linder, 2005). Taakgeoriënteerde kinderen hebben vaak een intrinsieke motivatie voor een sport terwijl egogeoriënteerde kinderen vaak een extrinsieke motivatie hebben voor een sport (Cumming *et al*, 2009; Vazou *et al*, 2006). Nichols (1989) gaf bij zijn achievement goal theory aan dat kinderen onder de 12 jaar nog geen ego-oriëntatie hebben en daardoor niet gebaat zijn bij een egogeoriënteerde klimaat (Nichols (1989) in Keegan *et al*, 2009). Hoewel recent onderzoek heeft aangetoond dat kinderen onder de twaalf jaar wel degelijk kenmerken vertonen van beide oriëntaties zal gezien de jonge leeftijd van de in dit onderzoek gekozen doelgroep er vanuit worden gegaan dat kinderen een taakgeoriënteerd karakter hebben en daarbij geen baat hebben bij een ego-oriënterend klimaat, maar des te meer bij een klimaat die enthousiasmeert en stimuleert het eigen kunnen te verbeteren, waarbij de nadruk dient te liggen op spel en plezier (Keegan *et al*, 2009).

Intrinsieke/extrinsieke motivatie

Onder intrinsieke motivatie wordt verstaan de wezenlijke motivatie die een kind heeft voor een bepaalde sport. Denk hierbij aan plezier, verbetering van de techniek, het behalen van persoonlijke doelstellingen, spanning, etc. (McCarthy *et al*, 2007). Dit blijkt een belangrijke drijfveer te zijn voor de sportparticipatie van kinderen en het betrokken blijven bij de sport (Woolger & Power, 2000). Onder extrinsieke motivatie wordt het winnen van wedstrijden, de bijbehorende lof en aandacht, de onderscheidingen, etc. bedoeld, wat dan als drijfveer kan gelden. Echter dit blijkt het minst belangrijk te zijn (McCarthy *et al*, 2007). In het begin kan een extrinsieke motivatie helpen bij de participatie, echter op de langere termijn geeft de intrinsieke motivatie de doorslag om echt verder te kunnen en willen groeien in de sport, helemaal in een sport die competitief en tijdsintensief is, zoals zwemmen (Woolger & Power, 2000).

Echter doordat het zeer lastig is intrinsiek van extrinsiek en vice versa te onderscheiden, en doordat er een grote overlap is tussen deze twee motivatieredenen, zal er in dit onderzoek niet specifiek ingegaan worden op intrinsiek/extrinsiek maar wordt het als een geheel beschouwd. De reden dat het hier wel aangegeven staat komt doordat het wel een perspectief schetst, voornamelijk in welk motivatieklimaat (taak- of ego- georiënteerd) kinderen zich het best thuis voelen. Zeker gezien de jonge leeftijd van de gekozen doelgroep. Kinderen moeten veel sporten proberen met de focus op spelen, om zo te kunnen kijken welke sporten zij leuk vinden om te doen. Het zorgen voor een goed klimaat kan het plezier vergroten en de participatie verhogen (Keegan *et al*, 2009).

Geslacht

Een laatste factor die een rol kan spelen bij de interpersoonlijke motivatie is het geslacht. De algemene trend die te zien is in het sportgedrag van kinderen, is dat jongens actiever zijn dan meisjes (Bois *et al*, 2007; Frelier & Jansen, 2007; Seabra *et al*, 2007). Ook in Nederland is dit het geval. Jongens zijn actiever dan meisjes (Frelier & Jansen, 2007). Tevens kan worden opgemerkt dat jongens andere interesses hebben qua sport en bewegen dan meisjes. Meisjes willen bijvoorbeeld meer dansen dan jongens en jongens zijn meer geïnteresseerd in balsporten dan meisjes (Frelier & Jansen, 2007).

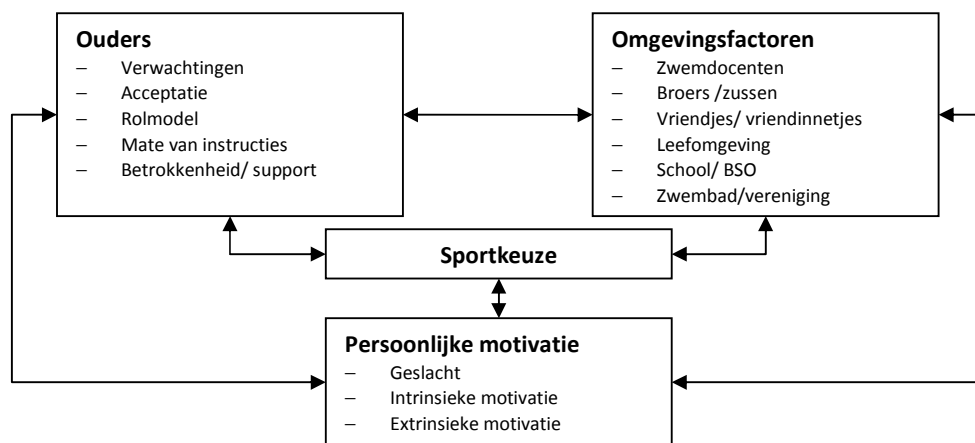
§2.2.4 Tot besluit

Er spelen veel invloeden een rol omtrent de sportkeuze van een kind (zie figuur 2). Deze zijn echter onder te verdelen in drie hoofdcategorieën om zo een beter overzicht te kunnen behouden bij het opstellen van de interviews en de enquête, zeker gezien de invloed die zij hebben op de elkaar. Deze hoofdcategorieën zijn: ouders, omgevingsfactoren en de persoonlijke motivatie.

Frelier & Jansen (2007) geven aan dat interpersoonlijke motivatie niet als determinant genomen kan worden als het gaat om de sportparticipatie. Enerzijds doordat het persoonlijk is en voor elk kind anders kan zijn, anderzijds doordat de motivatie door vrijwel alle factoren die hierboven en in de literatuur genoemd worden, hierop invloed kunnen uitoefenen (Frelier & Jansen, 2007). In dit onderzoek zal echter het wel meegenomen worden als determinant. Aangezien het in dit onderzoek specifiek gaat om de sportkeuze (voor de zwemsport) en hoe de verschillende invloeden hier invloed op uitoefenen, kan de persoonlijke motivatie niet ontbreken. Ten eerste omdat er overeenkomsten kunnen zitten in de sportkeuze van een kind en ten tweede omdat veel andere factoren invloed uitoefenen op deze motivatie en daarmee de sportkeuze beïnvloeden. De persoonlijke motivatie wordt in dit onderzoek dan ook gezien als de motivatie en invloeden die een rol spelen bij de sportkeuze van een kind, welke uit het kind zelf komen. Tevens komen hier de eventuele verschillen aan bod die er kunnen zijn tussen meisjes en jongens.

Onder de omgevingsfactoren worden alle factoren en personen geschaard die zich bevinden in de directe omgeving van een kind. Deze factoren zijn: de school, de BSO, het zwembad/zwemverenigingen en de buurt waar het kind leeft. Onder de personen worden alle personen bedoeld in de directe leefomgeving van het kind: broers/zussen, vriendjes/vriendinnetjes en de zwemdocenten. De reden dat ouders niet hierin meegenomen worden komt door het feit dat deze factor dusdanige van invloed is, dat deze apart behandeld zal worden.

De ouders worden in verschillende onderzoeken beschouwd als één van de belangrijkste invloeden voor de sportkeuze en participatie van een kind. Gezien dit feit zal deze groep niet alleen als aparte groep opgenomen worden in het schema, maar ook zal deze groep betrokken worden bij de interviews en de enquête. Meer hierover lees je in het volgende hoofdstuk.



Figuur 2. Schematische voorstelling verschillende invloeden en hun interactie

§2.3 Het theoretisch perspectief

Zoals hierboven beschreven is gaat dit onderzoek gaat over de betekenissen die kinderen ervaren bij de sportkeuze. Zoals hierboven beschreven is, zijn er een groot aantal invloeden die hierbij een rol kunnen spelen. Aan de hand van interviews (zie hoofdstuk 4) wordt er een poging gedaan om deze betekenissen te achterhalen. Daarna zal er d.m.v. een enquête (zie hoofdstuk 5) gekeken worden of hier eventueel trends in te zien zijn. Aangezien de antwoorden een grote variëteit kunnen hebben, zullen de gegeven resultaten in een bepaald perspectief geplaatst moeten worden om de verkregen gegevens te kunnen analyseren. Hieronder zal dan ook een beschrijving gegeven worden van het theoretisch perspectief welke, samen met het hierboven genoemde theoretisch kader, als backbone gebruikt zal worden voor dit onderzoek.

In dit onderzoek gaat het om de betekenisgeving die kinderen geven aan hun sportkeuze, sportparticipatie en hun beleving hiervan, en dan specifiek gericht op de zwemsport. Kinderen en hun ouders zullen verschillende waarde hechten aan de diverse invloeden die hierbij een rol spelen. Echter hierbij gaat het niet alleen om de waarde die hieraan toegedicht wordt, maar ook hoe deze waarde tot stand is gekomen. Alleen de interpretatie van deze invloeden geeft namelijk geen inzicht in het hoe en waarom ze deze interpretatie hebben. Deze structuurconstructie van het hoe en wat van waaruit er geïnterpreteerd wordt betekenisgeving genoemd.

Dit proces is beschreven door Weick (1995) in het boek *Sensemaking in Organizations*. hierin wordt er onderscheid gemaakt tussen de begrippen interpretatie en betekenisgeving. Het belangrijkste verschil zit in het feit dat interpreteren het betekenis geven is aan al bestaande structuren, waar betekenisgeving in gaat op het ontstaan van deze structuren van waaruit geïnterpreteerd wordt (Weick, 1995). Weick definieert betekenisgeving dan ook als volgt:

“Betekenisgeving gaat over de uitbreiding van kleine aanwijzingen. Het is de zoektocht naar een context waarin kleine details samen komen en een logisch geheel vormen. Het is een continue afwisseling tussen inlichtingen en verklaringen, waarbij elke cyclus vorm en inhoud geeft aan de volgende” (Vrije vertaling van Weick, 1995, blz. 133)

Om het proces van betekenisgeving te duiden maakt Weick (1995) gebruik van zeven kenmerken . Deze zullen hieronder worden weergegeven en specifiek beschreven worden voor dit onderzoek.

Onderlegd in de identiteitsconstructie:

Hiermee wordt bedoeld dat betekenisgeving een zoektocht is naar de eigen identiteit. Door betekenis te geven aan een situatie of invloed, geeft men impliciet aan wie ze zijn of willen zijn (Weick, 1995). Als er gekeken wordt naar dit onderzoek sluit dit aan bij hetgeen wat er onderzocht gaat worden. Het gaat over de hoe invloeden meespelen bij de keuze van een kind voor een bepaalde sport. Met deze sportkeuze zijn kinderen bezig met een zoektocht naar een eigen identiteit, hoewel ze hier gezien de leeftijd nog weinig weet van hebben. Welke waarde hecht een kind aan de verschillende invloeden. Welke zijn belangrijk of juist niet.

Retrospectief:

Dit begrip wordt omschreven als: Om te achterhalen waarom er zo gehandeld is, moet er teruggekeken worden nadat de handeling heeft plaatsgevonden (Weick, 1995). Voor dit onderzoek gaat dit over het hoe en waarom een kind voor een bepaalde sport gekozen heeft of gaat kiezen. Hierbij spelen denkbeelden, ervaringen en invloeden een rol. Deze kenmerken hebben alle in het verleden vorm gekregen. Om achter de invloeden van de verschillende factoren te komen dient er ook gekeken te worden naar hoe deze ontstaan zijn.

Enactment

Hiermee wordt bedoeld dat men invloed heeft op de omgeving en de omgeving heeft weer invloed op hen (Weick, 1995). Een sportkeuze beïnvloedt de directe omgeving van een kind, echter deze omgeving heeft ook invloed op het kind. Het hoe en waarom bepaalde factoren invloed hebben is een voortdurende interactie tussen het kind en deze factoren.

Sociaal

Betekenisgeving wordt bepaald door de sociale omgeving en de interactie hier tussen (Weick, 1995). Zoals ook hierboven beschreven is, zijn er legio invloeden te bekennen die voort komen uit de sociale omgeving van het kind. Door de interactie van het kind met deze invloeden en factoren wordt de sportkeuze vormgegeven en vormt het kind, onbewust, ook weer de directe omgeving.

Continue proces

Betekenisgeving is een proces zonder begin of eind, dat continu doorgaat (Weick, 1995). De manier waarop de verschillende interacties invloed uitoefenen op het kind is continu aan verandering onderhevig. Zo kan de betekenisgeving aan bijvoorbeeld de sportkeuze met de tijd veranderen. Kinderen vertonen volgens Frelief & Jansen (2007) een soort zappgedrag als het gaat om het beoefenen van bepaalde sporten. Veel kinderen doen veel verschillende sporten. Hierdoor verandert de betekenisgeving die kinderen geven aan een bepaalde sportkeuze met de tijd. Tevens zal door 'enactment' de omgeving ook weer veranderd worden door het kind.

Focus op aanwijzingen

Betekenisgeving is een proces dat zich richt op aanwijzingen die aanleiding geven voor de betekenisgeving van gebeurtenissen, invloeden, etc. Deze aanwijzingen komen uit de omgeving, de sociale interacties en de zoektocht naar de eigen identiteit (Weick, 1995). In dit onderzoek kunnen de verschillende invloeden die een rol spelen bij de sportkeuze van een kind, gezien worden als aanwijzingen zoals die door Weick (1995) beschreven zijn.

Meer gedreven door plausibiliteit dan door nauwkeurigheid.

Betekenisgeving moet plausibel en logisch zijn. Hierbij wordt er niet gekeken of deze betekenis nauwkeurig is met betrekking tot de feiten. Ook bij kinderen en hun sportkeuze gaat het er om dat deze plausibel en logisch zijn voor het kind zelf. Op basis van de informatie die kinderen hebben maken ze een keuze voor een bepaalde sport. Hierbij gaat het niet om de nauwkeurigheid van de interpretatie van die informatie is, maar om het feit dat dit voor het kind plausibel is.

Met het begrip betekenisgeving en de kenmerken hiervan is aangetoond dat betekenisgeving een complex fenomeen is welke niet eenduidig te verklaren is. Er dient rekening gehouden te worden met de verschillende kenmerken die hierbij een rol spelen en hoe deze tot stand gekomen zijn. Dit perspectief van betekenisgeving kan als een soort van handvat gebruikt worden om de verschillende invloeden te bevatten, te waarderen en zo een beeld te creëren welke invloeden echt van belang zijn bij de keuze van een kind voor de zwemsport. Door niet alleen te kijken welke invloeden er zijn wordt er in dit onderzoek ook getracht deze te waarderen. Dit kan alleen op het moment dat ook de betekenisgevingconstructie in kaart gebracht wordt.

Hoofdstuk 3: De onderzoeksmethoden

§3.1 Inleiding

Met de literatuurstudie als inspiratiebron zullen nu de verschillende onderzoeksmethoden, welke gebruikt zijn tijdens het onderzoek, verder worden toegelicht. Wat te zien is in hoofdstuk 2 is dat er legio invloeden te benoemen zijn die invloed hebben op de sportkeuze en participatie van kinderen. Gezien de complexe en talrijke interacties tussen de verschillende invloeden, op elkaar en op de sportkeuze, zal er zowel kwalitatief als kwantitatief onderzoek gedaan worden. Kwalitatief onderzoek leent zich bij uitstek om inzicht te verkrijgen in betekenisgeving en invloeden die een rol spelen bij de sportkeuze van een kind. Het kwantitatieve gedeelte zal gebruikt worden om te kijken of de resultaten breder getrokken kunnen worden of dat er juist andere inzichten aan het licht zullen komen. Hieronder zal allereerst een korte beschrijving gegeven worden voor hoe de literatuurstudie, welke terug te lezen is in het vorige hoofdstuk, vormgegeven is. Vervolgens zal beschreven worden hoe de interviews en de enquête zijn vormgegeven, waarom er voor deze twee methoden gekozen is en waar tegenaan is gelopen gedurende het onderzoek.

§3.2 De literatuurstudie

De invloeden die een rol spelen bij de sportparticipatie zijn legio. Om de invloeden in kaart te brengen is er allereerst een aantal invloeden benoemd waarbij de verwachting is dat deze allemaal invloed hebben op de participatie van kinderen. Deze invloeden zijn tot steekwoorden/zinnen omgevormd en als zoektermen gebruikt in bibliotheek registers en zoekmachines op het internet. Vanuit deze gevonden literatuur is er verder gekeken naar de referenties die hier in staan om zo de kwantiteit van de literatuur te vergroten. Dit alles om zo de kwaliteit van bevindingen te vergroten en/of te waarborgen. Hoewel er met verschillende zoektermen zijn gezocht, zoals het gebruik van synoniemen, vertalingen in het Engels, etc. vormen de onderstaande zoektermen de basis voor het literatuur onderzoek:

- Invloeden sportgedrag kinderen,
- Sportmotivatie kinderen
- Invloed ouders op sportkeuze/gedrag van kinderen
- Invloed sociale omgeving op sportkeuze/gedrag
- Invloeden op de keuze voor een sportvereniging door kinderen

Aan de hand van de gevonden literatuur zijn andere zoektermen ontstaan om zo bepaalde aspecten verder te verdiepen. Tevens is er gekomen tot andere inzichten en invloeden die ook een rol spelen. Aan de hand van de resultaten van de verschillende onderzoeken is er een theoretisch kader gemaakt (zie hoofdstuk 2) welke gebruikt zal worden als backbone voor de interviews en de enquête. Hierbij zijn lang niet alle factoren meegenomen die er beschreven zijn in de literatuur. Er wordt niet gekeken naar etnische achtergrond, de buurt en de sociaal culturele status van de ouders. De reden dat deze invloeden niet meegenomen zijn, komt doordat er in dit onderzoek niet de tijd en de mogelijkheid bestond dit soort variabele mee te nemen.

§3.3 De interviews

§3.3.1 De interviews met kinderen

De interviews zijn gehouden onder kinderen en hun ouders. De kinderen varieerden hadden een leeftijd van zo rond de 6 à 7 jaar, met een uitzondering van een meisje die al 11 jaar was. In totaal zijn er 12 interviews gehouden waarbij er 6 kinderen waren die zwemles hebben gehad bij een commerciële aanbieder (gemeente, particuliere zwembaden) en 6 kinderen die les hebben gehad bij een zwemvereniging. De 12 kinderen waren onderverdeeld in 6 jongens en 6 meiden en de

gesprekken duurde ongeveer tien minuten à een kwartier. Het doel achter deze interviews was het achterhalen welke invloeden er spelen bij de eventuele keuze voor de zwemsport en of er verschil zit tussen deze invloeden bij verschillende aanbieders. Ondanks de complexiteit van de materie, het feit dat de sportkeuze afhangt van verschillende factoren die ook nog eens interactie hebben met elkaar en deze invloeden wellicht voor ieder kind anders zijn, is er toch gekozen voor gestructureerde interviews, waar ongestructureerde interviews misschien beter waren geweest. De reden hiervoor is dat de kinderen die geïnterviewd zijn jong waren en de kans op het krijgen van weinig response groot is. Voor een overzicht van de vragen die er gesteld zijn zie bijlage I

§3.3.2 De interviews met de ouders

Tevens zijn de ouders van de hierboven genoemde kinderen geïnterviewd. In totaal zijn er 11 ouders geïnterviewd, aangezien van één moeder beide dochters zijn geïnterviewd. Hierbij waren er 8 moeders en 3 vaders. Er is geprobeerd een gelijk aantal vaders te interviewen, maar dit is niet gelukt. Enerzijds kwam dit doordat er minder vaders meegaan naar de zwemles en anderzijds doordat er 2 vaders zich af hebben gemeld. Hierdoor zijn er uiteindelijk meer moeders dan vaders geïnterviewd. Gezien het feit dat er meer moeders bij de zwemlessen zijn dan vaders en dat de antwoorden van de vaders overeen kwamen met die van de moeders, heeft dit feit de onderzoeksresultaten nauwelijks beïnvloed. De reden dat ook de ouders geïnterviewd werden is tweeledig. Ten eerste bleek uit de literatuurstudie dat ouders een aparte en invloedrijke rol hebben bij de sportkeuze en participatie van kinderen. Ten tweede kunnen de ouders achtergrond informatie geven en aanvullingen doen op het verhaal van hun kind. Hierdoor wordt de validiteit vergroot van de antwoorden van een kind. De interviews van de ouders zal een semi-gestructureerd karakter hebben. Door het stellen van een aantal open vragen (zie bijlage II) zal er structuur gegeven worden aan de interviews. Echter door de antwoorden en het hierop doorvragen geven de respondenten zelf ook structuur aan het interview en de dingen die besproken worden. De reden dat er voor semi-gestructureerde interviews is gekozen komt het aan de ene kant een complex, aan interactie omgeven geheel is, maar er wel duidelijke aanwijzingen zijn dankzij de literatuur.

§3.3.3 Tot besluit

De geïnterviewde kinderen en hun ouders komen uit steden die verdeeld zijn over de provincies Utrecht, Zuid-Holland, Gelderland en Noord-Brabant. De steden verschillen in grootte maar zijn vergelijkbaar op vlakken zoals leefbaarheid en sportmogelijkheden. De gekozen respondenten konden vergeleken worden met elkaar, in hoeverre dat mogelijk is, qua leefomgeving en sociaal culturele status en hadden allen de Nederlandse identiteit. De interviews zijn gehouden op plaatsen die zowel voor het kind als de ouder vertrouwd zijn, namelijk het zwembad of bij de mensen thuis. Hiervoor is gekozen om met name het kind in een vertrouwde omgeving te kunnen interviewen. Ook zat tijdens het interview met het kind de desbetreffende ouder er naast. Eveneens om het kind een vertrouwd gevoel te geven.

De interviews zijn geanalyseerd met het programma MaxQda (versie 2007). Alle interviews zijn woordelijk uitgetypt (zie bijlage V), waarnaar er gecodeerd is aan de hand van het theoretisch kader. Uiteindelijk zijn alle resultaten aan de hand van de codering gegroepeerd om te kijken waar verschillen, overeenkomsten, etc. zaten. Voor een lijst van de coderingslabels zie bijlage IV.

§3.4 De enquête

De enquête (zie Bijlage IV) is afgenomen bij in totaal 98 ouders. Hierbij zaten 32 vaders en 66 moeders. Dat er ongeveer twee keer zoveel moeders een enquête hebben ingevuld komt doordat er simpelweg meer moeders de zwemlessen bijwonen dan vaders. De verhouding vader/moeder die naar voren komt bij de enquête is dan ook de afspiegeling van de werkelijk situatie die aangetroffen is in de verschillende zwembaden. De zwembaden c.q. de verenigingen waar de enquête uitgezet is, zijn gelegen in steden die liggen in de provincies Utrecht, Zuid-Holland, Gelderland en Noord-Brabant. De steden zijn net zoals bij de interviews verschillend van grote maar vergelijkbaar op

vlakken zoals leefbaarheid en sportmogelijkheden. Tevens zijn de zwembaden en verenigingen vergelijkbaar met de locaties waar de respondenten gevonden zijn voor de interviews.

De resultaten van de enquête zijn in een Excel sheet verwerkt, waarnaar er gekeken is naar verbanden tussen de resultaten van de interviews en de enquête en naar aanvullingen op de interviews. Dit werd gedaan aan de hand van selecties die gebaseerd zijn op de resultaten van de interviews. Tevens werd er gezocht naar aanvullingen en andere verbanden, door nieuwe selecties te maken en door te selecteren op basis van andere kenmerken van de gegeven antwoorden.

§3.5 Problemen en oplossingen bij de data verzamelingmethoden

Interviews

Uit de gehouden interviews bleek dat kinderen, in de gekozen leeftijdsgroep, lastig te interviewen waren. Hoewel de kinderen zich veilig voelden, dankzij de gekozen omgeving en de aanwezigheid van hun ouders, bleken de kinderen als het ware moeilijk 'los' te komen. Ze beantwoorden vaak de vragen in termen van leuk/ niet leuk en als er dan werd doorgevraagd dan volgde dikwijls: *"dat weet ik niet zo goed"*. Met andere woorden, deze leeftijdsgroep bleek vaak moeite te hebben met het verwoorden van wat ze van iets vinden. Om dit op te lossen is er geprobeerd om eerst een bevestiging te krijgen van of ze iets leuk vinden of niet, of ze zwemmeester en/of zwemjuffrouwen hadden, of hun ouders altijd aanwezig zijn, etc. om daarvan uit verder te gaan vragen. Door eerst een relatief makkelijk antwoord te vragen, kwamen kinderen beter los bij de vervolgvragen. Ook door later in een interview een zelfde soort vraag te stellen over een bepaald onderwerp bleek effectief te zijn. Kinderen gaven dan vaak additionele informatie op de eerdere antwoorden die ze gegeven hadden. In de latere interviews is er tevens meer ruimte gegeven aan ouders om bepaalde vragen ter herhaling of de vraag op te delen in verschillende delen om de vraag duidelijker te maken voor het kind. Kinderen bleken meer geneigd uitgebreider te antwoorden richting de ouders.

Bij de interviews van de ouders waren er over het algemeen geen problemen bij de beantwoording van de vragen. Wel bleek het lastig om door te vragen op bepaalde antwoorden om dat er te veel gefocust werd op de vragen die nog gesteld dienden te worden. Dit is opgelost door al verwachte vervolgvragen op te stellen, aan de hand van de vorige interviews en door scherper te zijn tijdens de gesprekken. Een opvallend feit was dat sommige ouders op eens veel losser waren en vrijuit gingen praten op het moment dat het gesprek afgelopen was en de recorder uitgezet werd. Dit is opgelost om de recorder nog een tijd door te laten lopen terwijl het interview al over was. Hoewel de recorder aanbleef bleken ouders dit nu minder erg te vinden, omdat er ook gepraat werd over andere dingen dan waar de interviews over gingen.

De enquête

De grootste valkuil bij een enquête is dat de vragen niet duidelijk genoeg zijn of dat er te veel speelruimte geboden wordt waardoor de vraag lastig en niet eenduidig te beantwoorden is. Dit is opgevangen door meerdere keren met zowel mijn afstudeerbegeleidster, als mijn stagebegeleider en collega's van de KNZB, de vragen door te nemen en aan te passen. De enquête werd voor een groot gedeelte door mij uitgezet door langs te gaan bij verschillende zwembaden en daar de mensen ter plekke de enquête in te laten vullen. Dit zorgde voor een grote respons, maar aan de andere kant wordt zo de hoeveelheid respons en het bereik minder, zeker gezien de tijdsperiode waarin de enquête afgenomen diende te worden. Dit is opgelost door bij veel zwembaden langs te gaan en een limiet in te stellen van maximaal 20 enquêtes per locatie om zo de diversiteit te waarborgen.

Tevens is de enquête ook verspreid door enkele van mijn collega's. Deze hebben, met wisselend succes, de enquête op hun eigen manier verspreid. Twee collega's deden dit digitaal bij hun zwemvereniging en/of vriendenkring. Hieruit kwam een redelijk respons. Een andere collega heeft ze uitgezet bij haar vereniging door de enquête mee te geven aan de kinderen. Helaas bleef hier ieder respons uit en is er achteraf nog een bezoek geweest aan dit zwembad om de enquête ter plekke te laten invullen, wat weer resulteerde in een goede respons.

Hoofdstuk 4: De interviews: de resultaten

§4.1 Inleiding

Zoals hierboven beschreven is zijn er 12 kinderen en 11 ouders geïnterviewd. In dit hoofdstuk worden de resultaten van deze interviews met de kinderen en de ouders besproken. Dit zal gedaan worden aan de hand van het schema dat is opgesteld in hoofdstuk 2 (zie figuur 1). In §4.2 zullen de omgevingsfactoren besproken worden. Bij de presentatie van deze resultaten zullen zowel de meningen van de kinderen als de meningen van de ouders vermeld worden. Dit in tegenstelling tot §4.3 waar de rol van de ouders besproken zal worden. Hier zal echter uitsluitend gebruik gemaakt worden van de antwoorden van de ouders. In §4.4 zullen alleen de kinderen aan het woord komen voor de presentatie van de resultaten over de persoonlijke motivatie. Aan het eind van dit hoofdstuk zal er een antwoord geformuleerd worden op de deelvraag: *“Welke belevenissen en invloeden spelen een rol bij kinderen van 6 t/m 8 jaar bij de eventuele keuze voor een lidmaatschap bij een zwemvereniging?”*

§4.2 De omgevingsfactoren

§4.2.1 School

Uit de interviews met kinderen blijkt dat lang niet alle scholen zwemmen aanbieden. Hierdoor kan er weinig gezegd worden over de eventuele invloed die scholen kunnen hebben. Scholen die wel zwemles aanbieden doen dit vaak in hogere klassen dan waar de geïnterviewde kinderen in zaten. Ze waren dus te jong om hier al aan mee te doen. Eén van de geïnterviewde kinderen was al wel oud genoeg en had wel schoolzwemmen gehad. Dit vond ze erg leuk om te doen.

“Dat vond ik gezellig want dan ben je met zijn allen”

Antwoord van een 11-jarig meisje op de vraag hoe het schoolzwemmen bevalen is

Dit meisje was al lid van een zwemvereniging. Ze is lid geworden van een zwemvereniging nadat ze had meegedaan aan een zwemtoernooi dat georganiseerd werd i.s.m. de school waarop zij zat.

Ook ouders gaven aan dat zij dachten dat school geen invloed heeft op de sportkeuze van hun kind en specifiek voor de keuze van een zwemsport.

Scholen hebben nauwelijks invloed op de eventuele keuze voor de zwemsport. Hierbij spelen twee zaken een voorname rol. Ten eerste biedt niet iedere school meer schoolzwemmen aan. Ten tweede zaten de geïnterviewde kinderen, waarvan de school wel schoolzwemmen aanbiedt, nog niet in de klas(sen) waarin dit gefaciliteerd wordt. Op het moment dat de kinderen wel in de desbetreffende klassen zitten, hebben ze vaak al een keuze voor een sport gemaakt. Wellicht dat schoolzwemmen wel invloed heeft op kinderen die pas op latere leeftijd een keuze maken voor een bepaalde sport. Ook kunnen de scholen misschien van invloed zijn op het eventueel later overstappen naar de zwemsport. Echter op basis van de resultaten van dit onderzoek kan er geconcludeerd worden dat schoolzwemmen nauwelijks invloed heeft op de eventuele keuze voor de zwemsport.

§4.2.2 De buitenschoolse opvang

Net zoals de invloed van school is de invloed van de buitenschoolse opvang (BSO) niet groot. Veel van de geïnterviewde kinderen gingen niet naar een BSO en voor diegenen die wel gingen, bleek dat de BSO geen activiteiten aanbood die sportgerelateerd waren. Ook gaven deze kinderen aan dat het weinig invloed heeft op hun sportgedrag en keuze. Enkele kinderen gaven aan dat het wel leuk is om af en toe, in plaats van naar de BSO te gaan, opgevangen te worden bij een zwemvereniging.

Kind: *“Dat zou ik ook wel leuk vinden. Ja nou soms zou ik dat niet willen en soms ook weer wel”* Ouder: *“Maar als je nou donderdag bijvoorbeeld naar de BSO gaat dat je dan in plaats van BSO dan lekker gaat zwemmen”.*

Kind: *“Ja dat vind ik wel leuk, maar niet altijd.”*

Gesprek tussen een moeder en haar 6-jarige zoon n.a.v. de vraag of hij het leuk vindt om i.p.v. naar de BSO een dag in de week de BSO bij de zwemvereniging (waar hij lid is) te hebben.

Bij de geïnterviewde kinderen die op de BSO zaten, werden geen structurele sportactiviteiten aangeboden. Misschien dat in de toekomst deze invloed groter wordt, omdat tegenwoordig steeds meer BSO's kinderen opvangen in clubgebouwen van sportverenigingen. Wellicht dat de BSO in de toekomst een invloed kan worden op de sportkeuze van een kind. Echter op basis van deze resultaten kan worden geconcludeerd dat de BSO op dit moment geen invloed heeft op de eventuele sportkeuze van een kind.

§4.2.3 De vereniging

Zoals al in de methodologie besproken is, zijn de interviews afgenomen bij kinderen die of bij een vereniging of bij een particuliere aanbieder les hebben gehad. De reden hiervoor was om te kijken welke verschillen er zijn in de manier van lesgeven, entourage, etc. wat de invloed op de sportkeuze of participatie kan beïnvloeden. Uit de gehouden interviews met zowel ouders als kinderen blijkt echter dat dit geen rol van betekenis speelt.

Opvallend was wel dat kinderen vaak niet wisten dat er een zwemvereniging in de buurt was of zelfs dat ze les hadden bij een vereniging. Verenigingen bleken niet actief te zijn richting lezswemmende kinderen om hun vereniging en de zwemsport in het algemeen, aan te prijzen. Hierdoor missen de verenigingen een kans om kinderen enthousiast te maken voor de zwemsport. Het niet enthousiasmeren van lezswemmende kinderen door verenigingen heeft daardoor een negatieve invloed voor de eventuele keuze van een kind voor een lidmaatschap bij een zwemvereniging.

Een ander opmerkelijk punt dat hierbij aansluit, is de beperkte kennis die kinderen hebben van de zwemsport. De geïnterviewde kinderen wisten vaak niet de verschillende onderdelen van de zwemsport te benoemen, een enkele uitzondering daargelaten. Sommige kinderen wisten bijvoorbeeld wel wat waterpolo was, maar onderdelen als synchroonzwemmen en schoonspringen waren onbekend. Hierdoor wordt er invloed uitgeoefend op de sportkeuze van een kind. Door niet te weten welke onderdelen er zijn en wat die inhouden, zullen ze niet zo snel geneigd zijn hiervoor te kiezen.

Ouders wisten wel welke takken er zijn binnen de zwemsport en de kennis met betrekking tot de aanwezigheid van verenigingen was ook groter. De ouders gaven ook aan dat de verenigingen niet actief waren bij het werven van leden gedurende de zwemles.

Aan de ouders is gevraagd waar een goede sportvereniging aan moet voldoen. Unaniem kwam naar voren dat een vereniging een goede organisatie moet hebben, goede begeleiding moet geven en gezelligheid hoog in het vaandel moet hebben staan.

“Ik denk ook een beetje gezelligheid en een goede organisatie. Goede begeleiding van de kinderen, goede trainers, dat is ook heel belangrijk, leuke leiders. Ja, dat alles goed geregeld is”

Antwoord van een moeder op de vraag waar een sportvereniging aan moet voldoen

Op de vraag of zwemverenigingen nog aan andere punten moesten voldoen, was het antwoord over het algemeen ontkennend. Een van de geïnterviewde ouders gaf aan dat in een zwembad hygiëne belangrijker is dan bij andere sportfaciliteiten, maar over het algemeen kan gesteld worden dat het imago van zwemverenigingen bij ouders vergelijkbaar is met die van andere sportverenigingen.

Opmerkelijk is dat de bekendheid van de zwemsport en zwemverenigingen gering is bij geïnterviewde kinderen. De (on)bekendheid met de zwemsport kan verklaard worden doordat deze

sport relatief weinig aandacht krijgt in de media, maar voornamelijk omdat verenigingen niet actief bezig zijn de zwemsport en hun vereniging te promoten bij de zwemlessen. Kinderen komen buiten de zwemlessen om eigenlijk niet in aanraking met de sport zwemmen. Zodoende weten kinderen niet dat ze ook op een andere manier verder kunnen met zwemmen en zullen ze niet zo snel kiezen voor een verenigingslidmaatschap. Dat promotie werkt, bewijst één van de zwembaden waar geïnterviewd is. Door een reclamecampagne (het plaatsen van een advertentie in een regionale krant speciaal gericht op kinderen die net hun diploma gehaald hebben) hebben ze veel kinderen aan zich kunnen binden. Geconcludeerd kan worden dat het niet actief werven van leden en het werken aan de bekendheid van de vereniging, de lage instroom van kinderen bij een zwemvereniging deels kan verklaren.

§4.2.4 Zwemdocenten

De geïnterviewde kinderen beoordeelden hun zwemdocenten over het algemeen positief. De kinderen vonden hen aardig en goed les geven. Slechts een enkeling gaf aan dat een docent soms wel streng of niet aardig was. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat alle geïnterviewde kinderen, van minimaal twee docenten tegelijk les kregen. Hierdoor waren er altijd docenten aanwezig welke de kinderen wel leuk vonden. Door deze houding beïnvloedden de docenten de motivatie van de kinderen om te gaan zwemmen.

Ouder: "Waarom vind je de één dan leuk en de ander niet." Kind: "Omdat meester 'A', als je iets verkeerd doet dan moet je meteen even op de kant zitten." Ouder: "En waarom is meester 'B' dan heel leuk." Kind: "Omdat hij leuke dingen doet en als je voorover koprolt dan ..en het gaat mis dan zegt hij gewoon niks en laat hij je lekker zwemmen en dat doet die andere (meester C) ook, dus."

Gesprek tussen moeder en haar 6-jarige zoon n.a.v. de vraag wat hij van zijn zwemdocenten vindt

De geïnterviewde kinderen noemen hun docenten niet als reden om door te gaan met zwemmen als verenigingssport. De trainers van verenigingen worden, door de kinderen die wel door zijn gegaan, positief beoordeeld. Hiermee hebben ze geen invloed op de eventuele sportkeuze, maar hebben ze wel invloed op de motivatie van de kinderen.

Ouders zijn over het algemeen positief over de trainers en de zwemdocenten. Belangrijkste argumenten hierbij waren enthousiasme, betrokkenheid en het geven van goede lessen.

"Mijn kind is erg gevoelig voor dat juffen erg lief zijn, omdat ze het natuurlijk nog maar net doet. Dat ze niet zeggen van jôh je doet het verkeerd. Je moet het een beetje omkleden, want ze begint nog maar net. Het ene kind is daar heel gevoelig voor, maar een ander helemaal niet. Nou zij is daar heel erg gevoelig voor en ze zijn tot nog toe erg lief voor haar."

Antwoord van een moeder over de begeleiding van de trainers van haar dochter.

Op het moment dat er minder positief gesproken werd over een trainer, dan heeft dat betrekking op de tijdsduur van de zwemles of dat ouders een andere mening hadden over het niveau van hun kind dan de trainer.

"Nou onze oudste zoon had toch wel wat watervrees. Het was veel moeizamer en die had veel meer wisseling van personeel en ja, mensen die dan al echt doorpakten, niet de angst serieus namen. Dus dat was wat moeilijker en het ging ook moeizamer"

Moeder over de docenten die haar oudste zoon heeft gehad tijdens zijn zwemlessen

Ook een te hoge inschatting van het niveau van een kind kan leiden tot een minder positieve houding t.o.v. de docent/trainer. Een van de geïnterviewde ouders had een (te) hoge verwachting van haar kind (zie §4.3.5), maar dit uitte zich niet in een minder positieve houding jegens de docenten. Sommige ouders signaleerden dit echter wel bij andere ouders die op dat moment in het zwembad waren.

“Maar je hoorde weleens ouders van: ja mijn kind zit nog in badje drie en iedereen is in badje 4 dus gaan we maar eens vragen van moet mijn kind ook niet naar niveau 4. Ik had zoiets van ja, die zwemdocent gaat niet voor niets een kind tegenhouden door ze niet een groepje te laten vorderen.”

Vader over andere ouders die aanwezig waren tijdens de zwemlessen van zijn dochter

Als ouders een te hoge verwachting hebben over het presteren van hun kind kan dit leiden tot het niet accepteren van beslissingen die zwemdocenten maken over de doorstroming van hun kind. Als er geen goede motivatie door een zwemdocent gegeven wordt waarom een kind nog niet door mag naar een volgend niveau, kan als gevolg hiervan een negatieve houding ontstaan van de ouders jegens de trainer/docent en daarmee een negatieve houding richting de zwemles.

Ook de ouders geven niet aan dat zwemdocenten en/of trainers invloed hebben gehad op de sportkeuze van een kind, maar dat ze wel belangrijk zijn voor het plezier dat hun kind ervaart tijdens de zwemles.

Zwemdocenten/trainers worden dus niet genoemd als invloed op de eventuele keuze voor de zwemsport. Een reden hiervoor kan zijn dat dit niet het doel is van de docenten en de trainers. Hun doel is uiteindelijk de kinderen goed zwemmen te leren. Hoewel het niet als directe invloed naar voren komt, is het wel duidelijk dat docenten en trainers in hun doen en laten invloed hebben op de motivatie van een kind. Zij kunnen zorgen voor een prettige sfeer waardoor het kind plezier beleeft aan de zwemlessen. Tevens kunnen trainers/docenten in het contact met ouders hun houding ten opzichte van de zwemsport beïnvloeden. Door open te staan voor vragen van ouders en goede feedback te geven wat ze doen en waar het kind staat, dragen trainers/docenten positief bij aan de houding van de ouders richting de zwemsport. Geconcludeerd kan worden dat trainers en docenten invloed hebben door de kinderen te motiveren en te enthousiasmeren.

§4.2.5 Vriendjes/vriendinnetjes

Kinderen vertelden in de interviews dat ze het leuk en gezellig vinden om met vriendjes/vriendinnetjes samen te sporten. Vriendjes/vriendinnetjes hebben niet alleen een grote invloed op de sportkeuze, maar ook op de beleving van de desbetreffende sport. Dit uitte zich op twee manieren. Ten eerste gaven kinderen dus aan dat ze het leuk vinden om met vriendje/vriendinnetjes te sporten. Sommige gaven aan dat dit de belangrijkste reden was om de betreffende sport te gaan doen:

“Vriendjes gingen ook op voetbal en toen wou ik ook op voetbal”

Antwoord van een 6-jarige jongen op de vraag waarom hij is gaan voetballen.

Ten tweede werden kinderen door vriendjes/vriendinnetjes op ideeën gebracht om een bepaalde sport te gaan doen. Door het er over te hebben, worden kinderen enthousiast gemaakt en wordt de drempel verlaagd om eventueel ook aan die sport te gaan doen.

“Ik wil kickboksen dat lijkt me leuk. Ik heb het nog niet gezien, maar ik heb het van iemand (een vriendje) gehoord en toen wou ik het ook weleens gaan doen”

Antwoord van een 7-jarige jongen op de vraag welke sporten hij wil gaan beoefenen

Hoewel alle kinderen het leuk vonden om met vriendjes/vriendinnetjes te sporten is dit niet altijd de reden voor kinderen om een bepaalde sport ook te gaan doen. Een reden hiervoor is dat kinderen graag vriendjes willen maken:

“Nou het is ook wel leuk om andere kinderen te leren kennen en niet alleen vrienden”

Antwoord van een jongen op de vraag of hij met vriendjes wil zwemmen

Van de kinderen die lid zijn geworden van een vereniging, gaf niemand een aan dat vriendjes en vriendinnetjes een rol speelde bij de keuze voor de zwemsport, wat opmerkelijk te noemen is. Sommige kinderen die niet door zijn gegaan of nog geen keuze voor een sport hebben gemaakt, gaven juist aan dat als er vriendjes/ vriendinnetjes op zwemmen zitten, dit een reden voor hen kan zijn om ook lid te worden.

Ouders gaven ook aan dat zij vriendjes en vriendinnetjes een grote rol toedichten. Ouders zien ze als inspiratie en motivatiebron. Hierin bevestigen ze als het ware de antwoorden van hun kinderen. Zij gaven echter nog een andere belangrijke invloed aan. Aangezien kinderen het leuk vinden om samen te sporten, kan het stoppen van een vriendje/vriendinnetje invloed hebben op de motivatie die een kind heeft om door te gaan met de sport.

kind: "Maar nu heb ik een ander vriendje maar die gaat er van af." Vader: "Oh, daarom vond je het niet meer leuk. Vriendjes zijn heel belangrijk".

Mening van een vader en zijn 6-jarige zoon over de invloed van vriendjes

Echter er zijn ook ouders die aangeven dat de keuze niet beïnvloed is door vriendjes/vriendinnetjes

"Maar ik vind het heel frappant dat geen één vriendje of vriendinnetje dit doet en toch wilde ze per se dit (waterpolo)"

Moeder op de vraag welke invloed vriendinnetjes hebben op haar dochter.

Uit de interviews mag worden geconcludeerd dat vriendjes en vriendinnetjes een grote invloed hebben op de sportkeuze en de motivatie van een kind om te gaan sporten. Opvallend is wel dat van geen van de kinderen, die lid zijn geworden van een zwemvereniging, vriendjes/vriendinnetjes noemden als een reden waarom zij voor zwemmen hebben gekozen. Ook hun ouders gaven dit niet aan. Dit in tegenstelling tot de keuze van kinderen voor andere sporten, waar zowel ouders als de kinderen aangaven dat de invloed van vriendjes en vriendinnetjes belangrijk was. Kinderen die geen lid zijn geworden van een zwemvereniging gaven ook aan dat vriendjes/vriendinnetjes een reden kan zijn om als nog te kiezen voor de zwemsport. Het is dus opmerkelijk is dus dat vriendjes en vriendinnetjes geen invloed hebben gehad op de kinderen die lid zijn geworden van een zwemvereniging. Dit kan verklaard worden doordat deze kinderen direct vanuit de zwemles doorstromen naar een vereniging, omdat ze het leuk vinden om te zwemmen. Het eerste contact met de zwemsport is al geweest, waardoor kinderen weten dat ze het leuk vinden. Met andere woorden: De drempel is niet meer zo hoog, waardoor de invloed van vriendjes/vriendinnetjes minder is dan het plezier dat ze beleven aan de zwemsport.

§4.2.6 Broers en zussen

Tijdens de interviews met de kinderen bleek dat broers dan wel zussen weinig invloed hadden op de sportkeuze van een kind. Eén van de geïnterviewde kinderen gaf aan dat zij gekozen had voor de zwemsport dankzij haar oudere zus.

"Nou mijn zus zat er eerst op en toen dacht ik nou dat lijkt mij eigenlijk ook weleens leuk en toen zijn we het gaan doen"

Antwoord van een 6-jarig meisje op de vraag hoe ze tot haar keuze voor zwemmen is gekomen

Haar moeder gaf daarentegen aan dat de uiteindelijke reden, waarvoor ze voor een zwemvereniging gekozen heeft, een zwemtoernooi was, waar haar beide dochters aan meededen en dat juist de jongste hier toe initiatief had genomen.

Tijdens de andere interviews, bij zowel de kinderen als de ouders kwamen geen duidelijke aanwijzingen naar voren dat broers en zussen invloed hebben op de sportkeuze van een kind.

Hiermee is niet gezegd dat er geen invloed is, maar dit kwam niet naar voren in de interviews bij dit onderzoek. Een reden hiervoor kan zijn dat de geïnterviewde kinderen vaak de oudste waren, enig kind of, dat ze simpelweg nog niet gekozen hadden voor een bepaalde sport.

§4.3 De ouders

Ouders hebben gezien de jonge leeftijd van hun kind een grote invloed op de sportkeuze. Op verschillende manieren kunnen ze invloed uitoefenen op de sportkeuze van hun kind. Tijdens de interviews kwam naar voren dat de invloed (voor de keuze van de zwemsport) op de sportparticipatie, de mate van betrokkenheid, de houding t.o.v. de zwemsport en de ervaring aanwezig te zijn bij de zwemles een grote rol spelen.

§4.3.1 Invloed van ouders op de sportparticipatie

Wat allereerst opvalt is de invloed welke ouders hebben op de sportparticipatie. Elke ouder geeft aan dat hun kind minimaal één sport moet beoefenen. Sommige kinderen die zijn geïnterviewd, waren al enthousiaste sporters van zichzelf en zij dienden een beetje afgeremd te worden door de ouders, terwijl andere van nature minder sportief waren en meer gestimuleerd moesten worden om te gaan sporten. Hun ouders vonden echter dat ze allemaal een sport moesten beoefenen.

“Nou ik vind sowieso wel dat ze een keer in week, twee keer in de week in dit geval dan, een sport moeten doen. Op school doen ze wel gymmen, maar ja dat vind ik ook niet heel noemenswaardig en ik vind, ze kunnen wel buitenspelen, maar in de winter is dat ook minimaal. Ik vind wel dat een sport nodig is.”

Antwoord van een moeder op de vraag of haar dochters een sport moeten beoefenen

Aangezien de leeftijd van de geïnterviewde kinderen zo rond de 6, 7 jaar was, moesten ouders meestal nog zorgen voor het vervoer voor hun kind van en naar de sportvereniging. Hierdoor konden niet alle kinderen alle sporten doen die ze graag wilden, omdat de ouders geen tijd of energie hadden om de hele week met de kinderen in de weer te zijn.

“Bij mijn dochter die vond zwemmen echt heel erg leuk en die heb ik wel gevraagd of ze het leuk vond om te gaan snorkelen, maar dan moet ik zeggen dan is voor ons het zwembad wel heel erg ver weg en omdat mijn zoon dan nog op zwemles zat en dat weer op een andere dag was. Ja, dan gaat het niet altijd met een werkende moeder”.

Antwoord van een moeder op de vraag welke invloed zij heeft op de sportparticipatie van haar kinderen

Dit citaat maakt duidelijk dat haar dochter niet door kon met zwemmen, omdat haar moeder niet de tijd had om beide kinderen op een verschillende tijd naar het zwembad te brengen vanwege haar werk.

Geconcludeerd kan worden dat ouders een grote invloed hebben op de sportparticipatie van hun kinderen. Door kinderen te stimuleren te gaan sporten beïnvloeden ze hiermee de keuze voor een sport in het algemeen. Ook met de mogelijkheden die ouders in de begeleiding hebben, beïnvloeden ze de keuze van een kind om een bepaalde sport te gaan doen.

§4.3.2 Sportkeuze

De ouders vertelden dat hun kinderen in principe vrij zijn om die sport te kiezen die ze zelf willen. De ouders geven hierbij aan de keuze niet te willen sturen en ze willen al helemaal niet een bepaalde sport op dringen. Het plezier voor het kind staat voorop. Echter als het om een individuele sport, duo sport of teamsport gaat, hebben sommige ouders wel degelijk een voorkeur. Ouders die de voorkeur hadden voor een teamsport, vonden dat hun kind in ieder geval wel een teamsport moet beoefenen.

“Wat ik belangrijk vind is een teamsport en voor de rest maakt het mij niet uit wat ze gaat doen. Het moet echt een team zijn waarmee je echt doorgaat naar een andere groep”

Antwoord van een moeder op de vraag wat voor een sport haar dochter mag gaan doen

Ouders geven dus aan dat hun kinderen vrij zijn in hun sportkeuze. Wel is het zo dat veel kinderen aangeven sporten te willen gaan doen, die hun ouders zelf beoefenen of beoefend hebben. Ouders hebben zelf ook voorkeuren voor sporten die zij leuk en interessant vinden en doordat ze hier thuis over praten, beïnvloeden ze daar hun kinderen mee.

Hoewel kinderen dus vrij zijn om te kiezen, gaan kinderen vaak sporten beoefenen die door hun ouders ook beoefend worden. Dit kan verklaard worden doordat ze met verhalen over een sport kinderen, bewust dan wel onbewust, kunnen beïnvloeden. Ouders die vroeger met plezier hebben gezwommen kunnen bijvoorbeeld door hun enthousiasme kinderen motiveren om lid te worden van een zwemvereniging. Een directer verband kan er gelegd worden tussen de soort sport (individuele sport, duo sport of teamsport) en de sportkeuze. Sommige ouders geven aan dat ze een voorkeur hebben voor een teamsport en sturen de sportkeuze van hun kind hierin. Deze voorkeur voor een bepaalde sport kan zowel een positieve als een negatieve invloed hebben voor de zwemsport. De voorkeur voor een teamsport kan de keuze voor bijvoorbeeld waterpolo en synchroonzwemmen positief beïnvloeden, aangezien dit ook teamsporten zijn. Echter voor wedstrijdszwemmen kan de voorkeur voor een teamsport een negatieve invloed hebben, omdat dit een individuele sport is.

§4.3.3 Houding van de ouders ten opzichte van de zwemsport

Een punt dat nauw met de sportkeuze samenhangt is de houding die ouders hebben ten opzichte van een sport. Zwemmen heeft een goede reputatie. Het wordt gezien als een gezonde en blessurearme sport. Dit kwam unaniem naar voren tijdens de interviews met de ouders. Sommige ouders vertelden dat ze de zwemwereld niet goed kenden. Hierbij waren twee ouders die een minder positief beeld hadden van de zwemsport.

“De zwemwereld ken ik ook wat minder, maar daar kan ik me bij voorstellen dat je het gewoon met een klasje gaat doen als je dat leuk vindt. Als hij wedstrijd zou gaan zwemmen en echt elke ochtend zou gaan trainen, daar is hij nu nog te jong voor en daar zou ik wel tegen op zien.”

Antwoord van een vader op de vraag wat voor een sport zijn zoon eventueel kan gaan doen

Een ander punt dat naar voren kwam met betrekking op de houding t.o.v. de zwemsport is de houding die ouders hebben jegens de zwemlessen. Door veel ouders worden de zwemlessen gezien als een verplichting. Dit verplichte karakter benadrukken ze door restricties op te leggen of kinderen iets in vooruitzicht te stellen op het moment dat het zwemdiploma gehaald wordt. Deze vooruitzichten en restricties kunnen dan als een soort pressiemiddel gaan gelden om het kind gemotiveerd naar de zwemlessen te laten gaan.

“Nee, nee, nee ik heb wel gezegd voordat je een andere sport gaat doen gaan we eerst zwemmen. We wonen aan een rivier, wat ze ook heel aantrekkelijk vinden. We hebben ook een steiger aan een rivier en de regel is dat ze niet op steiger mogen voordat ze hun zwemdiploma hebben.”

Antwoord ouder op de vraag of ze problemen had de kinderen op zwemles te krijgen

De houding van ouders t.o.v. van een sport kan zowel een positieve als een negatieve invloed hebben voor de sportkeuze van een kind. Zwemles heeft een verplichtend karakter, aangezien veel ouders vinden dat dit bij de opvoeding hoort. Hierdoor zullen sommige ouders door middel van restricties en beloften kinderen stimuleren hun zwemdiploma te behalen. Vanwege het verplichtende karakter zal het kind wellicht minder snel geneigd zijn om te kiezen voor de zwemsport.

§4.3.4 Betrokkenheid/support

Kinderen in de geïnterviewde doelgroep zijn, mede vanwege hun leeftijd, erg ontvankelijk voor de support en betrokkenheid van de ouders. Kinderen ervaren het als prettig wanneer de ouders aanwezig zijn. Dit geldt vooral voor het moment dat ouders kunnen kijken tijdens de zwemlessen. Bij

kinderen waarbij dit het geval was, was de aanwezigheid al voldoende voor een stimulatie van de motivatie.

“Ehm... ja. Soms als mijn vader meegaat, dan gaat ie altijd weg. Dan gaat hij boodschappen doen of naar mijn opa en oma. Dat ze blijven kijken dat vind ik leuker

Antwoord van een jongen op de vraag of een van zijn ouders altijd aanwezig is tijdens de les. Zijn moeder blijft wel altijd.

Kinderen waarvan de zwemlessen niet openbaar waren, gaven niet aan dit als gemis te zien en voelden genoeg betrokkenheid.

Ouders gaven aan dat ze graag support gaven aan hun kind. Dit deden ze door aanwezig te zijn, te vragen wat ze allemaal gedaan hadden, een positieve houding aan te nemen en, indien nodig, een hart onder de riem te steken.

Betrokkenheid van de ouders bij hun sportende kind blijkt een belangrijke motivatiebron te zijn voor kinderen. Door deze betrokkenheid kan de keuze van het kind voor een sport beïnvloed worden, omdat kinderen dan het gevoel krijgen dat ouders het leuk vinden als ze deze sport beoefenen. Dit is ook belangrijk voor de zwemsport, gezien het verplichte karakter van de zwemlessen. Door kenbaar te maken dat het verplicht is en dat het er nu eenmaal bij hoort, zou een kind het gevoel kunnen krijgen dat zwemmen eerder een noodzakelijk kwaad is, dan een plezierig tijdverdrijf. Hierdoor zouden kinderen wellicht minder snel geneigd zijn om voor de zwemsport te kiezen.

§4.3.5 Ervaringen aanwezigheid zwemlessen

De manier waarop ouders de zwemlessen van hun kind(eren) ervaren kan van invloed zijn op de eventuele keuze voor de zwemsport. Over het algemeen kwam naar voren dat ouders redelijk positief waren over het aanwezig zijn bij de zwemlessen. De meest positieve ervaringen kwamen van die ouders die hun kind daadwerkelijk konden zien zwemmen. Andere positieve geluiden waren: Leuk om met medeouders in contact te komen, even bijpraten met vrienden/vriendinnen en even een momentje voor mezelf.

De minder positieve kanten die naar voren kwamen bij de geïnterviewde ouders waren: De zwemlessen niet kunnen zien, moeilijk in te passen in het tijdschema en dat het te lang duurde voordat hun kind mocht afzwemmen. De eerste twee punten zorgden er volgens de ouders niet voor dat de zwemles minder positief werden ervaren, want het hoort er nu eenmaal bij. Echter dat het soms lang duurde voordat een diploma behaald was, bleek wel een reden van een ouder te zijn om de zwemles minder positief te ervaren.

“Eigenlijk is zijn motoriek altijd supersnel geweest. Dus het verbaast me dat hij hier bijna twee jaar over doet. Ik ben het wel zat na bijna twee jaar. Ik ben blij als we ervan af zijn, elke week mee.”

Antwoord van een moeder op de vraag hoe ze de zwemles van haar zoon ervaren heeft

De ervaringen die ouders hebben met de zwemlessen van hun kind zijn van invloed op de eventuele keuze voor de zwemsport. Ouders die het minder prettig vinden om aanwezig te zijn, zullen minder snel geneigd zijn hun kinderen te stimuleren om door te gaan met de zwemsport. Positieve ervaringen van ouders kunnen bijdragen aan een positieve stimulatie van hun kinderen.

§4.4 De persoonlijke motivatie

Plezier bleek een hele belangrijke factor te zijn bij de keuze van een kind voor de zwemsport. In de interviews kwam naar voren dat kinderen op verschillende manieren plezier kunnen beleven aan de zwemsport. Kinderen beleefden plezier aan de manier waarop de zwemles gegeven wordt, hun aanleg voor de zwemsport en de verschillende invloeden vanuit hun omgeving zoals hierboven al beschreven is.

§4.4.1 Spelenderwijs vs. Traditionelere vormen van zwemles.

Een van de opvallendste dingen die naar voren kwam tijdens de interviews met de kinderen was dat hun motivatie voor een belangrijk deel afhangt van manier waarop ze les krijgen. Er kan op basis van de interviews onderscheid gemaakt worden tussen twee soorten zwemles. In de eerste vorm is het onderwijs meer spelenderwijs. Hierin worden op een speelse manier, met veel spelletjes en leuke opdrachten zwemslagen aangeleerd. De andere vorm is de meer traditionelere manier van lesgeven. Hierbij worden vaak de slagen voorgedaan en moeten de kinderen baantjes gaan trekken en de specifieke slag oefenen. Kinderen die spelenderwijs les kregen, vonden over het algemeen het leszwemmen plezieriger. Opvallend hierbij was ook dat de kinderen die zwemles niet leuk vonden allemaal meer traditionele vormen van zwemles hebben gevolgd.

De verschillen in lesgeven kwamen ook tot uiting in het feit dat kinderen die op meer traditionelere manieren les hadden gehad beter in staat waren aan te geven wat ze geleerd hadden. Ze konden bijvoorbeeld de zwemslagen beter benoemen dan kinderen die meer spelenderwijs onderwijs hadden gehad. Zij benoemden vaak alleen de spelletjes of de oefeningen die ze leuk vonden en waar ze dus plezier aan beleefden.

“ja toen gingen we met allemaal ballen spelen en zo, dat was echt hartstikke leuk. Toen deden we alleen maar leuke spelletjes. Niet echt allemaal zwemmen en zo maar alleen leuke spelletjes”.

Een 7-jarige jongen op de vraag wat ze allemaal doen tijdens de zwemles

De wijze waarop zwemles aangeboden wordt kan van invloed zijn op het plezier van een kind en daarbij positief dan wel negatief bijdragen aan de keuze voor de zwemsport. Dat kinderen die zwemmen niet leuk vinden allemaal meer traditionelere vormen van zwemles hebben gehad, wil niet zeggen dat deze vormen per definitie minder goed werken dan zwemles welke speelser is ingericht. Wat wel geconcludeerd kan worden is dat deze speelsere vorm voor meer plezier zorgt en daarbij een positievere invloed heeft t.o.v. meer traditionelere vormen.

§4.4.2 Niveau

Een belangrijk aspect dat nauw samenhangt met de vorm van lesgeven is de natuurlijke aanleg van kinderen voor zwemmen. De reden dat sommige geïnterviewde kinderen de zwemles niet leuk vonden, kwam doordat ze een bepaalde oefening of techniek niet goed konden. Ondanks dat ze aangaven dat de rest van de oefeningen en technieken best goed gingen, was dit toch een reden om zwemles in het algemeen niet leuk te vinden.

Wat vind je het minst leuk aan de zwemles? “Schoolslag” Waarom vind je dat minder leuk? *“Nou het gaat gewoon niet zo goed, want mijn rechterbeen op mijn linker been die sluiten niet zo goed aan. Eerst mijn rechter of mijn linker dan pas mijn rechter of mijn linker”*

Een gesprek tussen de onderzoeker en een 6-jarige jongen over waarom hij zwemles niet leuk vindt

Aan de andere kant is het beheersen van een techniek of oefening voor kinderen een reden om elke keer weer vol enthousiasme maar de zwemles toe te gaan. Zij geven aan plezier te hebben. Dat plezier en aanleg belangrijk zijn, is ook te zien bij kinderen die door zijn gegaan met zwemmen bij een vereniging. Plezier blijkt de doorslaggevende factor te zijn waarom zij gekozen hebben om door te gaan met de zwemsport.

“Nou ik vond het leuk om te waterpoloën, omdat ik goed kon zwemmen.”

Antwoord van een meisje van 6 jaar die op waterpolo zit.

Een andere motivatie die tijdens de interviews naar voren kwam, is die van de veiligheid. Een groot deel van de kinderen gaf aan dat het belangrijk is om te kunnen zwemmen, zodat er veilig in de buurt van water gespeeld kan worden.

“Omdat anders ga je verdrinken later als je niet op zwemmen zit en dan moet iemand je redden en dan kan je geen adem meer halen en dan moet je naar het ziekenhuis”

Antwoord van een 6-jarig meisje waarom leren zwemmen belangrijk is

Geconcludeerd kan worden dat de persoonlijke motivatie een belangrijke rol speelt in de sportkeuze van een kind in het algemeen. Plezier en de vaardigheid van een kind spelen hierbij een belangrijke rol. Wat opvalt is dat plezier de enige aanwijsbare reden is die een rol heeft gespeeld bij de keuze van een kind voor de zwemsport.

§4.5 conclusie

Aan de hand van de vraag: *“Welke belevenissen en invloeden spelen een rol bij kinderen van 6 t/m 8 jaar bij de eventuele keuze voor een lidmaatschap bij een zwemvereniging?”*, kan worden geconcludeerd dat er een aantal factoren positief dan wel negatief een rol speelt. De belangrijkste reden waarom kinderen kiezen voor de zwemsport is het plezier dat ze eraan beleven. Het plezier van de kinderen wordt zowel positief als negatief beïnvloed door de trainers/zwemdocenten, de manier van lesgeven, vriendjes/vriendinnetjes en ouders. Tevens bleken deze factoren ook op andere manieren invloed te hebben op de sportkeuze van kinderen. Factoren die nauwelijks invloed bleken te hebben waren de school, de BSO en broers/zussen.

Trainers en zwemdocenten kunnen de kinderen stimuleren, enthousiasmeren en motiveren om met plezier naar de zwemles te komen. Tevens kunnen zij in hun contact richting de ouders ook hun houding t.o.v. de zwemsport beïnvloeden. Gesteld kan worden dat door de positieve beoordeling die zowel de kinderen als de ouders aan de trainers en zwemdocenten gaven, zij hiermee een positieve invloed hebben op de eventuele keuze van een kind op de zwemsport.

Vriendjes en vriendinnetjes hebben ook invloed op het plezier dat kinderen beleven aan hun sportbeoefening. Opvallend is echter de rol die vriendjes en vriendinnetjes hebben t.o.v. de keuze voor de zwemsport. Van de kinderen die lid zijn geworden van een zwemvereniging gaf geen enkel kind of hun ouders in dit onderzoek aan dat deze factor een rol heeft gespeeld in de keuze voor de zwemsport. Dit terwijl sommige kinderen die niet door zijn gegaan of nog geen keuze hadden gemaakt voor een sport, wel kenbaar maakten dat de aanwezigheid van vriendjes een reden kan zijn voor het kiezen voor een zwemsport. Blijkbaar spelen vriendjes en vriendinnetjes een minder grote rol voor de sportkeuze op het moment dat een kind de desbetreffende sport al kent en leuk vindt. Ouders vertelden dat het stoppen van vriendjes/vriendinnetjes een negatieve invloed kan hebben op de motivatie van een kind om de sport te blijven beoefenen, omdat ze aangeven het juist zo leuk te vinden om met vriendjes en vriendinnetjes te sporten.

Ouders oefenen o.a. invloed uit door middel van hun houding t.o.v. de zwemsport, wat weer beïnvloed wordt door hun eigen ervaringen en hun voorkeur voor bepaalde sporten en soort sporten. Tevens kunnen ouders door support te geven en betrokkenheid te tonen kinderen stimuleren en motiveren voor de zwemlessen en hiermee de keuze voor de zwemsport positief beïnvloeden. De mate van betrokkenheid en hun houding t.o.v. de zwemsport zijn van invloed op het plezier en de motivatie van kinderen om te gaan zwemmen. De mate waarin ouders de sportparticipatie stimuleren en beïnvloeden is ook van invloed op de sportkeuze van een kind. Ouders moeten, gezien de leeftijd van de kinderen, in staat zijn om hun kinderen te kunnen halen en brengen. Ook het aantal keren dat kinderen willen en mogen sporten is afhankelijk van de ouders. Hierdoor kan het zijn dat kinderen niet kunnen kiezen voor een bepaalde sport, omdat de ouders dit niet wenselijk achten, of dat gewoon de tijd ontbreekt om hun kinderen te begeleiden. Hiermee hebben ouders een grote invloed op de sportkeuze van hun kinderen.

Ten slotte blijkt het ontbreken van actief ledenwervende verenigingen een negatieve invloed te hebben op de eventuele keuze van een kind voor de zwemsport. Door het niet actief werven en bekendheid te geven aan de vereniging, laten ze de kans voorbij gaan om meer kinderen enthousiast te maken voor het zwemmen, en dus meer kinderen aan zich te kunnen binden.

Hoofdstuk 5: De enquête: de resultaten

§5.1 Inleiding

Zoals beschreven is in de methodologie is er een enquête afgenomen onder de ouders van kinderen, die of op dat moment zwemles hadden of net een diploma behaald hadden. Het doel van de enquête was om additionele informatie te verkrijgen op de resultaten van de interviews en een antwoord te kunnen formuleren op de vraag: *“Hoe spelen deze belevenissen en invloeden een rol bij kinderen van 6 t/m 8 jaar voor de eventuele keuze voor de zwemsport?”*. De resultaten worden gepresenteerd aan de hand van de resultaten van de interviews. Allereerst worden de omgevingsfactoren besproken, daarna de rol en de invloed van de ouders en tenslotte de rol en invloed van het kind zelf.

§5.2 De omgevingsfactoren

In de enquête is er onder meer aan de ouders gevraagd welke invloeden van belang zijn geweest bij de sportkeuze van hun kind. Deze resultaten zijn terug te lezen in tabel 3. Hierin wordt aangegeven hoe vaak een desbetreffende factor als doorslaggevend gekenmerkt werd, de meest gegeven waarderingsscore, alsmede het aantal keer dat deze score gegeven is (modus) en wat de gemiddelde score is die ouders aan de desbetreffende factoren gaven. De ouders konden de factoren waarderen op een schaal van 1 (helemaal niet belangrijk) t/m 5 (heel erg belangrijk). Tevens waardeerden sommige ouders factoren met een factor 0 waarmee ze aangaven dat de betreffende factoren niet van toepassing waren op de situatie waarin zij en hun kind(eren) zich bevonden.

Factor	keren doorslaggevend	Gemiddelde score	Modus
Ouders	46	3,4	4 (37)
Vriendjes/vriendinnetjes	26	3	4 (29)
Afstand tot vereniging	8	2,7	3 (33)
Totale kosten	6	2,2	3 (26)
Broers/zussen	6	1,8	0 (30)
Accommodatie	4	2,1	3 (31)
Buurt	3	1,8	1 (32)
Imago sport	2	2,8	4 (32)
Imago vereniging	2	2,7	4 (28)
School	2	2,4	3 (23)
Trainer	1	1,7	1 (32)
BSO	0	1,3	1 (38)

Tabel 3 Omgevingsfactoren en hun score

§5.2.1 School

Uit de interviews bleek dat school nauwelijks invloed had op de keuze van een kind voor de zwemsport. In de enquête komt naar voren dat 74% ouders de school niet een zeer grote rol toedichtte. Slechts 2% van de ouders bleek de school te zien als doorslaggevende factor.

Aan de hand van deze resultaten en de resultaten van de interviews kan er geconcludeerd worden dat school geen belangrijke invloed heeft op de keuze van een kind om te gaan zwemmen. Alhoewel dus 26% van de mensen in de enquête school noemde als (zeer) belangrijke factor gaf slechts een persoon aan dat school ook daadwerkelijk invloed heeft gehad op de keuze van zijn kind voor de zwemsport. Aangezien weinig scholen zwemles faciliteren en als ze dit doen, de kinderen vaak al wat ouder zijn, is de invloed op de keuze voor de zwemsport afgenomen.

§5.2.2 De buitenschoolse opvang

In de interviews kwam naar voren dat de invloed van de BSO op de sportkeuze van een kind minimaal is. Dit beeld wordt bevestigd in de resultaten van de enquête. Maar liefst 83% van de ouders gaf aan dat de invloed van de BSO weinig tot heel weinig is. Van die 83% gaf 35% aan dat hun kind niet op de BSO zit. Voor deze kinderen heeft de BSO dus per definitie geen invloed.

In aanvulling op de interviews kan aan de hand van de enquête geconcludeerd worden dat de BSO's in Nederland weinig tot geen invloed uitoefenen op de sportkeuze van een kind. De enquête complementeert het beeld dat duidelijk te zien was in de resultaten van de interviews. Hoewel de afgelopen jaren steeds meer BSO's ruimtes huren bij sportverenigingen, is die trend niet te zien in de invloed die de BSO's in potentie kunnen hebben.

§5.2.3 De verenigingen

Uit de enquête kwam naar voren dat maar liefst 76% van de ouders zwemmen als verenigingssport positief tot zeer positief beoordeelde. Het merendeel van de argumenten waren hiervoor gezondheid, plezier van hun kind en positieve eigen ervaringen met zwemsport. Het imago van zwemmen als verenigingssport is dus goed. 2% gaf echter aan dat het imago van een vereniging daadwerkelijk van invloed is op een eventueel lidmaatschap en slechts 1% vond dit gelden voor het imago van de sport.

Een ander beeld dat naar voren kwam op basis van de interviews, was dat verenigingen zelden leden probeerden te werven wanneer er zwemlessen gegeven werden. Dit beeld werd bevestigd door de enquête. Maar liefst 90% van de ouders die een enquête hebben ingevuld, is niet benaderd door de vereniging op wat voor een manier dan ook. De 10% die wel benaderd is, ervaaarde dit (zeer) positief. Slechts 1% hiervan gaf aan dat er niet op in gegaan was, vanwege de lestijden die niet te combineren waren met de andere sport die het kind al beoefende.

Hoewel het imago van zwemmen als verenigingssport veelal niet als doorslaggevende factor genoemd wordt, kan dit wel als een invloed gezien worden voor de eventuele keuze voor de zwemsport. Doordat verenigingen het zwemmen als verenigingssport nauwelijks promoten, laten ze hierbij kansen liggen om jeugdleden te werven. Dit gegeven is tijdens de enquête ook veelvuldig vermeld in het gedeelte waar ouders opmerkingen konden maken:

"Informatie ingewonnen, folders gekregen. Er was weinig mogelijk. Bij actievare benadering was mijn zoon waarschijnlijk wel bij een zwemclub gegaan. Nu uiteindelijk niet"

Een moeder over het feit dat de zwemvereniging geen actieve houding had in het werven van potentieel geïnteresseerden

§5.2.4 De zwemdocenten

Ouders gaven in de enquête aan dat zwemdocenten weinig invloed hebben op de sportkeuze van een kind. 86% van de ouders beoordeelde de invloed van de zwemdocenten als (zeer) onbelangrijk. Slechts één keer was de trainer de oorzaak dat een kind misschien niet verder zou gaan met zwemmen.

"Ons kind wil misschien stoppen omdat de volgende groep een strenge meester heeft"

Commentaar van een moeder op de factor trainer en de invloed die dit heeft op haar zoon

Gezien de resultaten van de interviews, kan er geconcludeerd worden dat zwemdocenten weinig invloed hebben op de sportkeuze van een kind. In de interviews kwam wel naar voren dat zwemdocenten invloed hebben op de motivatie en het plezier dat kinderen beleven aan een bepaalde sport. Dit beeld wordt niet versterkt of afgezwakt door de enquête. Slechts 4% gaf aan dat de zwemdocenten bijdragen aan het plezier van de zwemles, maar aan de andere kant wordt de

trainer ook niet genoemd als negatieve invloed, op het moment dat kinderen zwemlessen niet leuk vinden.

§5.2.5 Vriendjes/vriendinnetjes

43% van de ouders waardeerde de invloed van vriendjes en vriendinnetjes als (zeer) groot. Ook bleek uit de enquête dat 26% van de ouders, vriendjes en vriendinnetjes zien als een invloed die van doorslaggevende aard is voor de sportkeuze van hun kind. De reden die ouders hierbij gaven was dat vriendjes en vriendinnetjes voornamelijk een rol speelde bij het plezier dat hun kind beleefde aan een sport. Er waren 20 ouders die een enquête hebben ingevuld waarvan hun kind al lid was van een zwemvereniging. Slechts 4 van deze ouders (20%) gaven hierbij aan dat vriendjes en vriendinnetjes van doorslaggevende invloed zijn geweest op de betreffende sportkeuze.

Vriendjes en vriendinnetjes zijn van grote invloed op de motivatie c.q. sportkeuze van een kind. Vrienden dragen bij aan het plezier dat kinderen beleven aan de zwemles. Hiermee hebben vriendjes en vriendinnetjes dus invloed op de eventuele keuze van een kind voor de zwemsport. Echter uit de enquête kan, net zoals bij de interviews, geconcludeerd worden dat op het moment dat de keuze voor de zwemsport gemaakt is, vriendjes en vriendinnetjes nauwelijks doorslaggevend zijn in de zin dat kinderen voor een lidmaatschap kiezen omdat een vriendje c.q. vriendinnetje op zwemmen wil of al zit.

§5.2.6 Broers en zussen

Een beeld dat ook al in de interviews naar voren kwam was de beperkte invloed die broers en zussen hebben op de sportkeuze van een kind. Dit beeld is ook terug te zien in de enquête. 67% van de ouders gaf aan dat zussen geen tot weinig invloed hebben op de sportkeuze van een kind. Van deze 67% is 11% enig kind vandaar dat daar geen invloed te vinden was. Ook de invloed van de broers is niet groot, 59% van de ouders gaf aan dat broers geen tot weinig invloed hebben op de sportkeuze van hun kind. Van deze 59% is 16% enig kind. Slechts 6% van de ouders gaf aan dat broers dan wel zussen een doorslaggevende factor zijn geweest op de sportkeuze van een kind. Geconcludeerd kan worden, dat broers en zussen een beperkte invloed hebben op de sportkeuze van kinderen in de onderzochte leeftijdsgroep.

§5.2.7 Overige factoren

Bij de enquête is er een aantal factoren meegenomen welke niet direct naar voren kwamen in de interviews, maar wel eventueel een rol kunnen spelen. Deze factoren zijn de buurt, de afstand tot de sportvereniging, de totale kosten van de sport en de accommodatie. De factoren buurt en accommodatie blijken nauwelijks een rol te spelen. Dit in tegenstelling tot de andere twee factoren.

Zoals te zien is in tabel 3 is afstand tot de sportvereniging een factor die wel degelijk van invloed kan zijn op de sportkeuze van een kind. Gezien de interviews heeft dit voornamelijk te maken met enerzijds het aanbod van een sport in een bepaalde plaats en anderzijds met de (on)mogelijkheden van ouders om hun kinderen te halen en te brengen. Gesteld kan worden dat hoe verder de vereniging is hoe meer de factor afstand een (negatieve) rol gaat spelen.

De kosten kunnen eveneens van invloed zijn op de sportkeuze van een kind. 20% van de ouders vonden de kosten een belangrijke factor die meespeelt bij de keuze van hun kind voor een bepaalde sport. De zwemsport is een verenigingssport met een relatieve hoge contributie. De kosten kunnen dus een reden zijn voor ouders, met name eenoudergezinnen, om hun kind niet te laten zwemmen bij een vereniging. In de resultaten komt echter niet naar voren dat de totale kosten een reden is waardoor ouders hun kind geen lid laten worden van een zwemvereniging.

§5.3 De ouders

50% van de ouders dicht zichzelf een (zeer) grote invloed toe als het gaat om de sportkeuze van hun kind. Hierbij gaf maar liefst 46% aan dat zij van doorslaggevende invloed zijn. Zoals de interviews al

uitwezen zijn er verschillende manieren te noemen waarmee ouders de sportkeuze van hun kind kunnen beïnvloeden. Ze hadden invloed met hun betrokkenheid, hun houding t.o.v. sport, hun invloed op de sportparticipatie en hun invloed op de soort sport dat een kind ging doen. Enkele van deze punten zijn bevraagd in de enquête.

§5.3.1 Belangrijke factoren in de sportbeoefening

Tijdens de interviews kwam naar voren dat ouders een voorkeur kunnen hebben voor een soort sport (individuele sport, duosport of teamsport). Met name als ouders voorkeur hadden voor een teamsport, wilden ze graag dat hun kind een teamsport ging doen. Hierin bleken ze de kinderen zelfs te sturen. Een andere vraag is welke aspecten ouders nog meer belangrijk vinden aan de sportparticipatie van hun kind en of ze hierin dan ook sturen. Deze vraag is dan ook gesteld in de enquête, zie tabel 4

Factor	Aantal keren genoemd
Plezier	71
Sociale contacten	56
Gezondheid	55
Fungeren in een team	32
Conditie	32
Sociale vaardigheden	26
Ontspanning	26
Gezelligheid	22
Emotionele uitlaatklep	15
Ergens bij horen	12
Competitie	7

Tabel 4. Factoren die ouders van belang vinden bij de sportbeoefening van hun kind

Zoals te zien is in tabel 4 blijkt plezier de belangrijkste factor te zijn waaraan de sportparticipatie van hun kind moet voldoen. Maar liefst 71% van de ouders gaf aan dat zij dit aspect belangrijk vinden. Dat plezier belangrijk is, werd ook bevestigd in het aantal ouders dat wel eens overwogen heeft om hun kind lid te maken van een zwemvereniging. 77% van de ouders geeft aan dat hun kind (zeer) veel plezier beleefd aan zwemlessen. Van deze 77% heeft 51% van de ouders weleens overwogen hun kind lid te maken van een zwemvereniging. Naast plezier was gezondheid een ander belangrijk aspect dat ouders deed overwegen om hun kind lid te maken van een zwemvereniging.

Het fungeren in een team is voor 32% van de ouders een belangrijk aspect. Van deze ouders gaf iedereen een teamsport aan bij de vraag welke sport(en) zij willen dat hun kind gaat beoefenen. In combinatie met de interviews kan dan ook gesteld worden dat op het moment dat ouders een teamsport belangrijk vinden, zij hun kinderen dan ook beïnvloeden om een teamsport te gaan doen.

Plezier, sociale contacten en gezondheid zijn volgens de ouders de belangrijkste aspecten waaraan een sport moet voldoen. Aangezien al uit de interviews bleek dat plezier voor kinderen de belangrijkste motivatie was om door te gaan met zwemmen, kan er geconcludeerd worden dat plezier de belangrijkste factor is voor de keuze van zwemmen als verenigingssport. Gezondheid is een factor die er voor zorgt dat ouders een positieve houding krijgen t.o.v. zwemmen, gezien het imago van zwemmen dat als een zeer gezonde sport bekend staat. Gegeven de hoge score van de sociale factoren en dan met name de sociale contacten, kan er gesteld worden dat sporten in en verenigingsverband veelal de voorkeur geniet.

§5.3.2 Houding van de ouders ten opzichte van de zwemsport

Zoals hierboven beschreven is, heeft het gezonde imago van de zwemsport een positieve invloed op de houding van de ouders t.o.v. de zwemsport. Andere invloeden op de houding, welke duidelijk zijn geworden tijdens de interviews, zijn de ervaringen van de eigen zwemlessen en hoe de aanwezigheid bij de zwemlessen van hun kind ervaren wordt.

De ervaringen van de eigen zwemles heeft nauwelijks invloed op de houding van de ouders jegens de zwemsport. Slechts 8% van de ouders hebben hun eigen zwemles (zeer) negatief ervaren. Ondanks deze slechte ervaring staan zij allen positief tegenover zwemmen als verenigingssport.

Tijdens de interviews bleek dat ouders die het leuk vonden om aanwezig te zijn bij de zwemles een positieve houding hadden t.o.v. de zwemsport. De enquête maakt duidelijk dat het merendeel van de ouders (73%) het (zeer) leuk vindt om aanwezig te zijn bij de zwemlessen van hun kind. Redenen die hiervoor gegeven werden waren betrokkenheid, leuk om te zien, rustmoment en contact met andere ouders. Slechts één vader gaf aan dat hij het absoluut niet leuk vond om aanwezig te zijn bij de zwemlessen. Hij gaf aan dat hij het te druk had en de kantine te benauwd. 26% van de ouders gaf aan dat ze het niet uitgesproken leuk of vervelend vonden om aanwezig te zijn. Dit kwam voornamelijk doordat ze of niet konden kijken, of het erg lang duurde voordat hun kind een diploma haalde, waardoor de lol er wel van af was. Deze ouders gaven wel aan dat ze de betrokkenheid bij hun kind wel leuk en belangrijk vonden. Van deze 26% gaf 30% aan dat ze neutraal tegenover de zwemsport als verenigingssport stonden en 8% stond negatief tegenover de zwemsport. De belangrijkste redenen die hierbij genoemd worden zijn zwemmen is geen favoriete sport, het is te warm, het is een binnensport en er is te weinig kans voor afzwemmen.

Met hun houding kunnen ouders invloed uitoefenen op de sportkeuze van hun kind. Een positieve houding zorgt voor een positieve invloed op de sportkeuze van een kind. Naast het aspect gezondheid is de beleving die ouders hebben bij de zwemlessen van hun kind belangrijk voor een positieve houding van de ouders jegens de zwemsport. Geconcludeerd mag worden dat de houding over het algemeen positief is, waardoor kinderen positief beïnvloed worden om te kiezen voor de zwemsport. Op het moment dat ouders negatief tegenover de zwemsport staan, wil dat niet altijd zeggen dat ze negatief tegenover de zwemsport staan, maar zullen naar verwachting ze niet geneigd zijn hun kind (extra) te stimuleren om een zwemsport te kiezen.

§5.3.3 Invloed van de eigen sport

Tijdens de interviews is er aan de kinderen gevraagd welke sporten zij (later) willen gaan doen. Opvallend hierbij was dat kinderen vaak de sporten noemden die hun ouders beoefenen of beoefend hebben. Hieruit bleek dat ouders met hun eigen voorkeur(en) kinderen (on)bewust beïnvloeden bij hun sportkeuze. In de enquête is dan ook de aan de ouders gevraagd wat hun verenigingssport is en welke sport(en) zij graag willen dat hun kind gaat doen. De reden hierachter was om te kijken of ouders ook graag wilden dat hun kind die sport gaat beoefenen die zij met plezier beoefenen.

32% van de ouders wil graag dat hun kind de sport gaat beoefenen die ze zelf doen of hebben gedaan. Dit verband was het duidelijkst bij die ouders die tennis of zwemmen als verenigingssport hadden. Van de 8 ouders die zelf in verenigingsverband zwemmen, gaven 6 ouders aan dat zij graag zouden zien dat hun kind een zwemsport als verenigingssport kiest.

Een groot deel van de ouders wil gag dat hun kind de sport gaat beoefenen die zij zelf met plezier beoefenen of beoefend hebben. Het is aannemelijk dat ouders, die graag willen dat hun kind een bepaalde sport gaat doen, invloed zullen hebben op de sportkeuze van een kind, door bijvoorbeeld over de leuke momenten te praten die de ouders hebben beleefd bij hun vereniging. Het werven van ouders voor een vereniging kan dus ook een positief effect hebben op de sportkeuze van een kind. Zeker voor de zwemsport, gezien het hoge percentage van de ouders (75%) dat graag wil dat hun kind kiest voor een zwemsport, op het moment dat zij zelf lid zijn (geweest) van een zwemvereniging.

§5.4 Persoonlijke motivatie

De meest belangrijke factor die volgens de ouders een rol speelt bij de sportkeuze van een kind, is toch wel het kind zelf. Het is niet alleen de hoogst scorende factor (4,2), maar ook de factor die door de meeste ouders (76%) gezien wordt als doorslaggevend. Met andere woorden: Bij veel ouders is

de persoonlijke motivatie van een kind het belangrijkste bij de keuze voor een bepaalde sport. Plezier blijkt hierbij volgens de ouders het belangrijkste aspect te zijn waaraan de sport moet voldoen.

Gekoppeld aan de antwoorden van de kinderen in de interviews, waarin naar voren kwam dat plezier de belangrijkste reden was voor de kinderen om door te gaan met de zwemsport, kan er gesteld worden dat plezier de te beïnvloeden factor is om kinderen te werven voor de zwemsport. Tijdens de enquête werd duidelijk dat 76% van de kinderen (zeer) veel plezier beleeft aan de zwemlessen. Volgens de ouders heeft het plezier dat hun kind beleeft te maken met de leuke zwemdocenten, vriendjes/vriendinnetjes, het houden van water en het houden van sporten. De redenen die gegeven worden door de 24% van de ouders waarvan hun kind minder plezier beleeft aan de zwemles, zijn niet sportief, bang voor water, interesses van kind liggen bij andere dingen en zwemles is een moeten. Zowel de positieve als de negatieve invloeden komen overeen met de resultaten van de interviews. Van de 76% die zwemles als positief ervaart, heeft 25% van de kinderen aan hun ouders kenbaar gemaakt dat ze verder willen met de zwemsport, waarbij waterpolo met 55% de meest genoemde sporttak is, gevolgd door zwemmen (36%) en synchronzwemmen (9%).

De motivatie van een kind is voor de ouders de belangrijkste factor die meespeelt bij de sportkeuze van een kind. Plezier blijkt hierop de grootste invloed te hebben. Geconcludeerd kan worden dat menig factor invloed heeft op het plezier en de persoonlijke motivatie dat een kind heeft bij de beoefening van een bepaalde sport. Vriendjes/vriendinnetjes, zwemdocenten/trainers en ouders hebben bijvoorbeeld invloed op de manier waarop kinderen een sport beleven of een sport zien waardoor hun keuze beïnvloed wordt.

§5.4 Conclusie

Het doel van de enquête was om een antwoord te vinden op de vraag: *“Hoe spelen deze belevenissen en invloeden een rol bij kinderen van 6 t/m 8 jaar voor de eventuele keuze voor de zwemsport?”*. In het algemeen kan gesteld worden dat de meeste factoren invloed uitoefenen op de persoonlijke motivatie en het plezier dat een kind beleeft aan de zwemsport.

De persoonlijke motivatie blijkt de factor te zijn die beïnvloed wordt bij de eventuele sportkeuze van een kind. Het plezier dat een kind beleeft aan een bepaalde sport is daarbij de belangrijkste factor. De persoonlijk motivatie wordt voornamelijk beïnvloed door vriendjes/vriendinnetjes en ouders. Broers/zussen, de zwemdocenten, BSO en school bleken in de enquête nauwelijks tot geen invloed te hebben op de keuze van een kind voor de zwemsport.

Ouders dichten zichzelf een grote invloed toe met betrekking tot de sportkeuze van hun kind. Deze invloed uit zich op verschillende manieren. Twee manieren hebben voornamelijk invloed op de motivatie die een kind heeft om een bepaalde sport te gaan beoefenen. De derde manier is een meer directere invloed op de sportkeuze van een kind.

Ten eerste hebben ouders invloed op de motivatie van hun kind door hun houding t.o.v. van de sport. Voor de zwemsport is deze houding voor het merendeel positief. Dit komt enerzijds doordat zwemmen gezien wordt als een gezonde sport en anderzijds doordat de meeste ouders het bijwonen van de zwemles van hun kind als positief ervaren. Met een positieve houding zijn ze inspirerend voor de beleving dat hun kind heeft bij de zwemles en eventueel de zwemsport. Opvallend hierbij is dat de ervaringen van hun eigen zwemlessen nauwelijks een rol spelen bij de houding die zij hebben t.o.v. de zwemsport.

Ten tweede bleek dat er een verband bestaat tussen de verenigingssport van de ouder en de sport waarvan zij graag willen dat hun kind gaat beoefenen. Gecombineerd met de resultaten van de interviews, waar de kinderen veelal aangaven sporten te willen gaan doen die hun ouders beoefenen of beoefend hebben, kan er gesteld worden dat de ervaringen die ouders beleven aan hun eigen sport van invloed kan zijn op de motivatie van een kind om een bepaalde sport te gaan doen. De reden hiervoor kan zijn dat ouders graag willen dat hun kind net zulke ervaringen beleven

als zij. Door te vertellen over deze ervaring enthousiasmeren zij hun kind voor de desbetreffende sport(en).

Ten slotte vindt 32% van de ouders een teamsport belangrijk. Deze ouders geven dan ook teamsporten aan bij de vraag welke sporten zij graag willen dat hun kind gaat doen. Deze resultaten duiden, in samenhang met de resultaten van de interviews, dat ouders die een teamsport belangrijk vinden, hierin ook sturing geven bij de sportkeuze van hun kind.

Vriendjes en vriendinnetjes worden in de enquête door de ouders gezien als een positieve invloed op het plezier en de motivatie van die een kind heeft bij een bepaalde sport. Vriendjes en vriendinnetjes spelen zogezegd een rol bij de binding die kinderen voelen bij een sport. Tevens geven veel ouders (26%) aan dat vriendjes en vriendinnetjes een grote rol hebben gespeeld bij de sportkeuze van hun kind.

Als er gekeken wordt naar de invloed die vriendjes en vriendinnetjes hebben bij de keuze voor de zwemsport blijkt deze minder te zijn dan bij andere sporten. Hierin wordt het beeld dat naar voren kwam tijdens de interviews voor een deel bevestigd. In de interviews gaven kinderen aan dat vriendjes en vriendinnetjes niet de reden waren dat zij gekozen hebben voor de zwemsport. Hoewel in de enquête de keuze van sommige kinderen voor de zwemsport wel (deels) afhankelijk is geweest van vriendjes en vriendinnetjes is deze invloed dus minder in vergelijking met andere sporten.

Ondanks dat vriendjes en vriendinnetjes vaak niet als reden genoemd worden waarom een kind doorgaan is binnen de zwemsport wil niet zeggen dat ze geen invloed hebben op de keuze voor de zwemsport. Ouders geven aan dat vriendjes en vriendinnetjes een belangrijke rol spelen bij het plezier en motivatie dat een kind ervaart tijdens de zwemlessen. Uit de interviews bleek dat het plezier dat kinderen beleven aan de zwemles wel een reden was om door te gaan met de zwemsport. Gesteld kan worden dat het al dan niet doorgaan van vriendjes en vriendinnetjes weinig invloed heeft op de keuze van een kind voor een zwemvereniging, maar dat zij wel belangrijk zijn voor het plezier dat kinderen beleven aan de zwemsport. Hiermee hebben vriendjes en vriendinnetjes wel degelijk invloed op de keuze van een kind om te gaan zwemmen.

Een andere factor die tijdens de interviews al naar voren kwam was het ontbreken van ledenwervingsactiviteiten van verenigingen tijdens de zwemlessen. Dit beeld wordt in de enquête bevestigd. Doordat verenigingen geen leden werven tijdens de zwemlessen laten zij kansen liggen om kinderen aan zich te binden. Zeker gezien de positieve reactie van het selecte groepje ouders (of hun kind) dat wel benaderd is door een vereniging.

Tenslotte zijn er tijdens de enquête twee factoren naar voren gekomen die in mindere mate naar voren zijn gekomen tijdens de interviews. Deze factoren zijn de afstand tot een bepaalde vereniging en de totale kosten van een lidmaatschap van een sport. Dit zijn factoren die niet het plezier of de motivatie van een kind kunnen beïnvloeden, maar wel factoren die ervoor kunnen zorgen dat een kind een bepaalde sport niet kan doen.

De totale kosten worden door een aantal ouders aangeduid als een belangrijke factor bij de sportkeuze van hun kind. In hoeverre dit geldt voor de zwemsport wordt niet duidelijk uit de gegevens van de enquête. Gezien de relatief hoge kosten voor een lidmaatschap bij een zwemvereniging kan dit wellicht een reden zijn voor ouders om hun kind geen lid te maken van een zwemvereniging.

De afstand blijkt ook van invloed te kunnen zijn op de sportkeuze van een kind. Dit heeft voornamelijk te maken met het aanbod dat er is in de leefomgeving van een kind en de (on)mogelijkheid van ouders om hun kind te halen en te brengen. Het bouwen van een zwembad is erg kostbaar en daardoor worden zwembaden vaak op strategische plaatsen gebouwd om een zo'n groot mogelijk bereik te hebben. Hierdoor is er niet altijd een zwemvereniging in de buurt en kan de afstand een barrière vormen voor kinderen om te gaan zwemmen. Gesteld kan worden dat naarmate de afstand groter wordt dit een steeds grotere (negatieve) invloed heeft voor de keuze van een kind voor een zwemsport.

Hoofdstuk 6: De Analyse

§6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zal aan de hand van het theoretisch kader de resultaten van de vorige hoofdstukken (4 & 5) geanalyseerd worden. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de verschillen en overeenkomsten met de bestaande literatuur die gebruikt is voor het opstellen van het theoretisch kader. Dit heeft als doel een perspectief te creëren waarbinnen de resultaten vallen binnen de kaders van de reeds bestaande onderzoeken.

§6.2 De omgevingsfactoren

§6.2.1 de school

Uit de gegevens van zowel de interviews als de enquête blijkt dat de school geen invloed heeft op de keuze voor de zwemsport. Aan de ene kant is dit opmerkelijk gezien de resultaten van het onderzoek van Frelier & Jansen (2007). Hierin kwam naar voren dat de basisschool een uitermate geschikt podium is om sporten te stimuleren, zeker gezien de hoeveelheid tijd die kinderen hier doorbrengen. Aan de andere kant kunnen de resultaten, die haaks staan op de bevindingen van Frelier & Jansen (2007), verklaard worden. Ten eerst biedt niet iedere school meer zwemmen aan en op het moment dat scholen dit wel aanbieden zijn de kinderen vaak al ouder en hebben ze al voor een sport gekozen. Ten tweede is zwemmen niet een sport die op het schoolplein beoefend kan worden. Tenslotte gaat het in dit onderzoek over één enkele sport en dit onderzoek is kleinschaliger, zeker in vergelijking met het onderzoek van Frelier & Jansen (2007).

§6.2.2 Buitenschoolse opvang

Net als bij de scholen bleek de BSO weinig invloed te hebben op de sportkeuze van de kinderen. Over de eventuele invloed op de sportparticipatie van een BSO is weinig bekend in de verschillende literatuur. Alleen in Australië is het bekend dat, als er tijdens de naschoolse opvang een sportprogramma aangeboden wordt, dit een positief effect heeft op de participatie van jongeren in sport. Tevens gaven deelnemers aan de participatie ook aan te houden na de buitenschoolse opvang (Spittle, O'Meara, Garnham, Ker, 2007). Hieruit kan geconcludeerd worden dat het een invloed kan hebben op de eventuele sportkeus. Bij de geïnterviewde kinderen die op de BSO zaten worden geen sportactiviteiten aangeboden, tenminste niet van die aard dat het structureel is en een vaste routine vormt in de activiteiten die de BSO's organiseren. Misschien dat in de toekomst deze invloed groter wordt. Helemaal gezien het feit dat steeds meer BSO's tegenwoordig de kinderen opvangen in ruimtes op sportverenigingen. Hierdoor kan er in de toekomst wellicht gebruik gemaakt worden van de BSO als bindmiddel voor de vereniging, maar vooralsnog is de BSO niet van invloed op de sportkeuze van een kind.

§6.2.3 De vereniging

In de literatuur werd veelal gesproken over het zappgedrag van kinderen. Hiermee wordt bedoeld dat kinderen veel sporten uitproberen waardoor de lidmaatschappen vluchtig (kunnen) zijn. Dit gedrag kan worden voorkomen door een goed (vrijwillig) kader (Frelier & Jansen, 2007). In dit onderzoek is bij de interviews geen zappgedrag geconstateerd. De geïnterviewde kinderen zijn ook nog jong en de meeste geïnterviewden zijn net of nog geen lid geworden van een vereniging. Kinderen die al wel een sport deden, gaven duidelijk aan dat dit hun nummer één sport was. Ze wilden er nog wel andere sporten bij doen, maar niet ten koste van hun huidige sport. Hoewel het kader over het algemeen positief beoordeeld werd door zowel de ouders als de kinderen, bleek het kader geen invloed te hebben op de sportkeuze van een kind. Qua ledenbehoud zijn geen gegevens gevonden die duiden op een mogelijke invloed van het kader van een vereniging. Dit komt doordat in dit onderzoek de sportkeuze centraal stond en niet het behoud van de leden.

Over de invloed van een vereniging op de sportkeuze is in de literatuur weinig tot niets bekend en hiermee kan dit onderzoek daar een aanvulling op zijn. Een vereniging kan invloed uitoefenen door middel van hun imago en de mate waarin ze actief leden werven en behouden. Het imago van zwemmen als verenigingssport is goed, maar uit het onderzoek blijkt dat er nauwelijks ledenwerving is om en nabij de zwemlessen, waardoor de eventuele keuze van een kind om voor de zwemsport te kiezen negatief beïnvloed wordt.

§6.2.4 Trainers/zwemdocenten

Een punt dat nauw samenhangt met de invloed op het zappgedrag van kinderen zijn de trainers. Trainers dragen ook bij aan het behoud van leden en daardoor aan het verminderen van het zappgedrag van kinderen. In het onderzoek naar de invloeden op de sportkeuze bleek dat trainers geen invloed hadden op de sportkeuze van een kind. Wel werden ze genoemd als een factor die voor plezier kan zorgen tijdens de lessen en werden ze hierop ook positief beoordeeld door zowel de ouders als de kinderen. Door deze positieve invloed hebben ze wel invloed op het behoud van de leden en verminderen ze het zappgedrag van de kinderen. Deze invloed werd ook genoemd in het artikel van Frelier & Jansen (2007).

De docenten van de zwemlessen werden eveneens positief beoordeeld. Ook zij werden tijdens zowel de enquête als de interviews nauwelijks genoemd als een invloed op de sportkeuze van een kind. Echter door kinderen een plezierige zwemles te laten hebben, kunnen ze op die manier wel invloed hebben. Ze kunnen kinderen als het ware behouden voor de zwemsport doordat kinderen die met plezier zwemmen eerder voor de zwemsport zullen kiezen. Deze invloed is te vergelijken met de invloed die trainers en coaches kunnen hebben op het motivatieklimaat welke beschreven wordt in verschillende literatuurbronnen (Keegan *et al*, 2009; Vazou, Ntoumanis & Duda, 2005; Cumming, Smith & Smoll, 2009; Vazou, Ntoumanis & Duda, 2006). Door een sfeer te creëren waarin een kind zich prettig voelt, kunnen zwemdocenten er voor zorgen dat zowel het plezier als de toewijding vergroot wordt.

§6.2.5 Vriendjes/vriendinnetjes

Uit de resultaten van de interviews bleek dat vriendjes en vriendinnetjes een grote invloed hebben op de sportparticipatie en keuze van kinderen. Echter bij de keuze voor zwemmen werd geen enkele keer vrienden als reden genoemd waarom die kinderen zijn gaan zwemmen. Op zich staan deze resultaten niet in verband met de literatuur die gevonden is over dit punt. Frelier & Jansen (2007) gaven in hun onderzoek aan dat 25% van de kinderen aangaf dat vriendjes en vriendinnetjes bepalend waren voor hun sportkeuze. Seabra *et al* (2007) gaf zelfs aan dat maar liefst 40% van hun onderzoekspopulatie beïnvloed is door vriendjes en vriendinnetjes. Een verklaring voor de verschillen tussen de resultaten van dit onderzoek en de literatuur kan zijn dat in dit onderzoek ingezoomd is op één enkele sport. Tevens is de gekozen leeftijdsgroep jonger dan beide onderzoeken die genoemd zijn in de literatuur. Bij Seabra *et al* (2007) was de leeftijd van de populatie 10 t/m 18 jaar en bij Frelier & Jansen (2007) waren er twee leeftijdsgroepen namelijk van 7-8 jaar en van 10-11 jaar. Blijkbaar wordt de invloed van vriendjes en vriendinnetjes op de sportkeuze groter naarmate de kinderen ouder worden.

In de enquête kwam naar voren dat volgens 26% van de ouders vriendjes en vriendinnetjes een doorslaggevende invloed hebben gehad op de sportkeuze van hun kind. Voor kinderen die een zwemsport gekozen hadden (20 in totaal), waren er 4 die beïnvloed waren door vriendjes en vriendinnetjes. Dit is 20%, waarmee het resultaat onder het percentage ligt dat Frelier & Jansen (2007) in hun onderzoek hadden gevonden en ruim onder de resultaten van Seabra *et al* (2007). Dat de invloed blijkbaar minder is voor de zwemsport kan verklaard worden door enerzijds het inzoomen op een bepaalde sport en anderzijds het feit dat dit een kleinschalig onderzoek is, waar een enkel resultaat veel invloed kan hebben.

Een andere invloed die vriendjes en vriendinnetjes hadden was het plezier dat kinderen ervaren om samen te kunnen sporten. Vriendjes en vriendinnetjes hebben een invloed op het

motivatieklimaat dat een kind ervaart bij een sportbeoefening (Cumming *et al*, 2009; Keegan *et al*, 2009; Vazou *et al*, 2005). Door het graag samen te willen sporten wordt een keuze voor een bepaalde sport laagdrempelig, als er al een vriendje/vriendinnetje op zit. Ook worden kinderen op ideeën gebracht welke sporten ze zouden kunnen gaan doen (Frelier & Jansen, 2007; Seabra *et al*, 2007). Tevens kwam in het onderzoek van Frelier & Jansen (2007) ook naar voren dat het niet hebben van vriendjes/vriendinnetjes, of het weggaan hiervan, invloed heeft op het plezier van het kind om de desbetreffende sport te blijven beoefenen. Dit heeft ook weer te maken met het motivatieklimaat waarbij vriendjes en vriendinnetjes moeten zorgen voor een gevoel van acceptatie, erbij horen en vriendschap. Met name de mate van vriendschap is hierin erg belangrijk (Ullrich-Frenz & Smith, 2006; Keegan *et al*, 2009).

Deze resultaten van de verschillende literatuurbronnen komen overeen met de gegevens die naar voren kwamen tijdens de interviews. Ook hier gaven kinderen aan dat ze het leuk vonden om samen met vriendjes te kunnen sporten en dat dit van invloed zou kunnen zijn bij de sportkeuze van een (nieuwe) sport. Zeker als er gekeken wordt naar de zwemlessen. Het merendeel van de kinderen had veel plezier tijdens de zwemlessen. Vriendjes en vriendinnetjes werden hierbij door zowel de ouders als de kinderen aangemerkt als een belangrijke invloed. Tevens gaven veel kinderen aan dat ze een bepaalde sport hadden gekozen of wilden kiezen, omdat er vriendjes/vriendinnetjes op zaten. Ook bleek het stoppen van een vriendje/vriendinnetje voor kinderen een reden te zijn om ook te stoppen met de sport.

Ook de gegevens van de enquête gaven aan dat vriendjes en vriendinnetjes invloed hebben op de motivatie van een kind. Veel ouders gaven hierin aan dat één van de redenen waarom kinderen plezier hadden tijdens de zwemles toe te schrijven was aan vriendjes en vriendinnetjes.

§6.2.6 Broers/zussen

Tijdens de interviews met zowel de ouders als de kinderen kwam naar voren dat deze kinderen niet beïnvloed werden door broers en zussen. Dit beeld werd door de enquête bevestigd. Hierin was weliswaar te zien dat sommige kinderen wel degelijk beïnvloed werden door hun broer of zus, maar dat aantal was erg laag. Deze bevindingen staan in contrast met de bevindingen van Frelier & Jansen (2007) waar geconstateerd werd dat broers en zussen een rolmodel kunnen zijn voor een kind en invloed hebben op de sportkeuze. De reden voor het verschil in resultaat kan liggen aan de leeftijd van de kinderen in de gekozen doelgroep. Bij Frelier & Jansen waren er twee leeftijdscategorieën 7 - 8 jaar en van 10-11 jaar terwijl in dit onderzoek voornamelijk gedaan is bij kinderen van zo rond de 6 à 7 jaar. Het kan dus zijn dat de invloed van broers en zussen pas op later leeftijd echt van kracht wordt. Tijdens de interviews bleek dat veel kinderen de oudste waren in het gezin. Hierdoor kan het zijn dat de functie van rolmodel weggelegd is voor de geïnterviewde kinderen zelf.

Een andere invloed die in de literatuur naar boven kwam was de invloed van broers en zussen op het motivatieklimaat en dat ze dus gezien kunnen worden als een speelkameraad (Cumming *et al*, 2009; Keegan *et al*, 2009; Vazou *et al*, 2005; Frelier & Jansen, 2007). Deze vermeende invloed is op geen enkele manier direct terug te zien in de resultaten van zowel de interviews als de enquête. Bij de interviews werd door de kinderen broers en zussen niet genoemd als mogelijke beïnvloedingsfactor van het motivatieklimaat. Ook in de enquête komt niet duidelijk naar voren op welke manier de kinderen eventueel beïnvloed zijn door hun broers en zussen. Dat deze resultaten niet overeenkomen met de bestaande literatuur kan eventueel verklaard worden door de hierboven benoemde argumenten van leeftijd (6 à 7 jaar) en het feit dat sommige kinderen zelf de oudste zijn, waardoor ze gezien de leeftijd als eerste de keuze maken voor een bepaalde sport en zelf van invloed kunnen zijn op hun jongere broertjes en zusjes.

§6.3 De ouders

Er is een aantal invloeden naar voren gekomen in de interviews en de enquête die een rol spelen bij de sportkeuze van een kind. Deze invloeden zijn: De houding van ouders op de zwemsport, invloed op de sportparticipatie, de betrokkenheid/support van de ouders, aspecten van sportparticipatie en de invloed van de eigen sportparticipatie. Eén van deze factoren, namelijk de invloed op de

sportparticipatie, komt alleen naar voren tijdens de interviews, omdat deze factor niet is meegenomen in de enquête. Van de overige factoren zijn er zowel resultaten uit de interviews als uit de enquête.

Invloed op de sportparticipatie

Uit de resultaten van de interviews komt naar voren dat ouders een grote rol spelen op de sportparticipatie van een kind. Ouders vinden dat hun kind minimaal één keer per week moet sporten. Dit proberen ze te bereiken door hen te stimuleren en enthousiast te maken om te gaan sporten. Sommige kinderen bleken niet sportief aangelegd te zijn en dienden extra gestimuleerd te worden. Ouders gaven hier wel bij aan dat hun kind(eren) net zo lang moesten zoeken naar een sport, die wel leuk genoeg bevonden wordt. Deze directe manier waarmee ouders invloed hebben op de sportparticipatie (en daarbij op de sportkeuze) komt overeen met verschillende literatuurbronnen (Bois *et al*, 2007; Frelier & Jansen, 2007). Hierin komt ook naar voren dat ouders invloed hebben met het enthousiasmeren, stimuleren en zelfs verplichten. Woolger & Power (2000), alsmede Frelier en Jansen (2007) dragen aan dat verplichten niet bijdraagt aan de motivatie van een kind om te gaan sporten. Hiervan zijn geen aanwijzingen gevonden in dit onderzoek. Dat dit niet gevonden is, komt enerzijds doordat sommige kinderen nog geen sport hadden gekozen en anderzijds doordat de kinderen die wel een sport beoefenen dit zelf graag wilden. Hierdoor kon er niet gekeken worden hoe deze verplichting invloed had op de motivatie van het kind.

Een ander aspect dat invloed heeft op de sportparticipatie, is de beschikbare tijd die ouders hebben om hun kind te halen en te brengen van en naar een vereniging. Gezien de leeftijd van de onderzochte doelgroep (6 à 7 jaar), zijn ze afhankelijk van hun ouders om bij een vereniging te geraken. Het moet in het tijdschema passen van de ouders, waarbij ook rekening gehouden moet worden met de wensen van eventuele broers en zussen. Afhankelijk van het tijdschema van de ouders kunnen kinderen lang niet alle sporten beoefenen die ze graag willen. Dit kan overigens ook gelden voor sporten waarbij de trainingstijden niet passen in het schema van de ouders. Het tijdschema van de ouder heeft dus invloed op de sportkeuze van een kind. Dit aspect wordt niet genoemd in de verschillende literatuurbronnen. Een reden hiervoor is dat de onderzoeken die gebruikt zijn voor dit onderzoek zich voornamelijk richten op de invloeden die een rol spelen op het moment dat een kind al een sport beoefent en niet (specifiek) op de sportkeuze.

De invloed van de eigen sportparticipatie van ouders

Tijdens de interviews bleek dat veel kinderen de sporten wilden gaan doen die hun ouders ook al beoefenen of beoefend hebben. De reden hiervoor kan zijn dat ouders graag vertellen over hun eigen (positieve) ervaringen die zij hebben beleefd. Veel ouders zouden het ook leuk vinden, blijkt uit de enquête en interviews, als hun kind hun sport gaat beoefenen. Dit verband is duidelijk te zien voor de zwemsport. 75% van de ouders die in verenigingsverband zwemmen of gezwommen hebben, willen graag dat hun kind ook een zwemsport kiest. Aangenomen mag worden dat ouders, die graag willen dat hun kind die sport gaat beoefenen die ze zelf ook doen, kinderen enthousiast proberen te maken voor de desbetreffende sport. Dat de sportparticipatie van ouders invloed heeft op de participatie van kinderen komt naar voren in de verschillende onderzoeken die meegenomen zijn in het theoretisch kader (Bois *et al*, 2004; Woolger & Power, 1993; Seabra *et al*, 2007; Frelier & Jansen, 2007). Echter hierbij gaat het over de invloed op de mate van sportparticipatie en niet om de sportkeuze. Ouders die er een actieve en gezonde levensstijl op nahouden hebben vaak actieve en sportieve kinderen. Ouders worden hierbij gezien als rolmodel (Bois *et al*, 2004; Woolger & Power, 1993; Seabra *et al*, 2007; Frelier & Jansen, 2007). Dat de sport die een ouder doet, invloed kan hebben op de sportkeuze een kind wordt hierbij echter niet genoemd, waarschijnlijk omdat het in die onderzoeken meer gaat om de participatie en de motivatie om te gaan sporten, dan om de sportkeuze en de invloeden die hierbij een rol spelen. Gezien de resultaten is er wel degelijk een verband tussen de sport die de ouders beoefenen en de sport die een kind wil gaan doen en dit kan dus als een aanvulling gezien worden op de huidige literatuur. Eén van de bevindingen die wel

genoemd wordt in de verschillende literatuurbronnen is de verschillende invloed die vaders dan wel moeders hebben als rolmodel. Verondersteld wordt dat moeders veelal gezien worden als een positief rolmodel en vaders vaak als negatief/neutraal. Als vaders al een positief rolmodel gezien worden dan geldt dat alleen voor zonen. Deze verbanden tussen het geslacht van de ouder en de invloed die ze dan hebben is niet naar voren gekomen tijdens dit onderzoek. Enerzijds omdat het onderzoek zich specifiek op de sportkeuze en de veronderstelde invloed meer op de mate van sportparticipatie richt en anderzijds doordat er minder vaders dan moeder geïnterviewd en geënuquêteerd zijn, waardoor een eventueel verschil in invloed van moeders en vaders niet te achterhalen is.

Belangrijke aspecten van de sportbeoefening van een kind

Ouders gaven in de interviews aan dat hun kinderen in principe vrij zijn om die sport te kiezen die ze zelf graag willen. Het plezier van het kind werd door deze ouders centraal gesteld. In de enquête is, n.a.v. de bovengenoemde resultaten, de vraag gesteld welke aspecten ouders belangrijk vinden aan de sportbeoefening van hun kind. Hieruit kwam naar voren dat ouders voornamelijk plezier, sociale contacten en gezondheid noemden als belangrijke aspecten. Hoewel deze resultaten niet direct terug te vinden zijn in de onderzoeken die gebruikt zijn voor dit onderzoek, kunnen er parallellen getrokken worden tussen de bestaande literatuur en de gevonden resultaten. Meerdere literatuurbronnen geven aan dat kinderen in de leeftijdscategorie 6 t/m 12 voornamelijk sporten voor het plezier, omgang met vriendjes, spanning, conditie en ongewone activiteiten ondergaan (Frelief & Jansen, 2007; Allender, Cowburn, en Foster, 2006; Keegan *et al*, 2008). Verondersteld mag worden dat ouders verwachtingen hebben bij de sportparticipatie van hun kinderen betreffende de hierboven genoemde aspecten. Aangezien ouders plezier, sociale contacten en gezondheid belangrijk vinden kan een verkeerde verwachting er voor zorgen dat ouders niet meer achter de keuze van hun kind staan. Bois *et al* (2004) en Woolger & Power (1993) gaven in hun onderzoek aan dat een realistisch verwachtingspatroon positief bijdraagt aan het plezier dat een kind beleeft aan de sport. Hoewel in die onderzoeken het verwachtingspatroon betrekking had op de keuze van een kind, kan dit net zo goed gelden voor de verwachtingen die ouders hebben bij een bepaalde sport m.b.t. plezier, sociale contacten en gezondheid. Aangezien zwemlessen door veel kinderen als plezierig ervaren worden en doordat zwemmen een gezonde sport is, kan dit aspect gezien worden als een positieve bijdrage voor de keuze voor een zwemvereniging, waar kinderen ook weer sociale contacten op kunnen doen.

Een ander opvallend aspect dat naar voren kwam tijdens de interviews was dat als ouders de voorkeur hadden voor een teamsport, zij hun kind stimuleerden of zelfs stuurden om een teamsport te gaan doen. Dit verband was ook duidelijk te zien in de enquête. Ouders, die aangaven een voorkeur te hebben voor (een) teamsport, bleken veelal teamsporten aan te geven bij de vraag welke sporten zij graag willen dat hun kind gaat doen. Dit verband komt niet direct naar voren in de verschillende literatuur die gelezen is, wat overigens niet te verwachten was aangezien de onderzoeken zich niet (specifiek) op de sportkeuze richtten. Dit verband kan echter wel gezien worden als een (mogelijke) invloed op de sportkeuze van een kind en kan ook op de zwemsport van toepassing zijn, gezien het feit dat zowel waterpolo als synchroonzwemmen teamsporten zijn.

Houding van ouders ten opzichte van de zwemsport

De houding die ouders hebben t.o.v. een sport kan een positief dan wel negatief effect hebben op de sportkeuze van een kind, waarbij een positieve houding gezien kan worden als een positieve invloed en vice versa. Tijdens de interviews kwam naar voren dat de houding t.o.v. zwemsport bepaald wordt door het imago van de zwemsport, de aanwezigheid van de ouders bij de zwemlessen, de houding jegens de zwemlessen en de kennis van de zwemsport.

Het imago van zwemmen kan gezien worden als een positieve invloed op de houding van ouders t.o.v. de zwemsport. In de interviews werd zwemmen unaniem gezien als een gezonde en blessurearme sport. Hoewel in de enquête naar voren kwam dat het imago van de sport nauwelijks

als belangrijk bestempeld werd, kan het toch gezien worden als een belangrijk aspect voor de zwemsport. Ouders geven aan dat ze gezondheid een belangrijk aspect vinden waar een sport aan moet voldoen, waardoor het imago van de zwemsport wel degelijk gezien kan worden als een belangrijke invloed.

De ervaringen die ouders hebben om aanwezig te zijn bij de zwemlessen bleek zowel positief als negatief een rol te kunnen spelen op de houding van ouders jegens de zwemsport. Bijna alle geïnterviewde ouders gaven aan dat zij de aanwezigheid redelijk positief beoordeelden. De redenen hiervoor waren: De ontwikkeling kunnen zien van hun kind, contact met andere ouders, bijpraten met vrienden en een rustmoment. Op het moment dat de ouders minder positief tegenover de aanwezigheid stonden was dit voornamelijk te wijten aan het niet kunnen zien van de zwemlessen en dat het lastig in te passen was in het tijdschema van de ouder. Dit beeld werd bevestigd in de enquête. Echter deze factoren zorgden niet voor een negatieve houding jegens de zwemles, want het hoort er nu eenmaal bij. Een ander aspect deed dat wel. Eén ouder vond dat het erg lang duurde voordat haar kind zijn zwemdiploma kon halen en had daarmee weer invloed op de motivatie van het kind voor de zwemles. Andere geïnterviewde ouders zagen dit verschijnsel ook bij andere ouders. Dat ouders het te lang vinden duren kan komen doordat zij een te hoog verwachtingspatroon hebben, waardoor het lastig te accepteren is als een kind er langer over doet. Een verkeerd verwachtingspatroon en de daarbij horende acceptatie is besproken in verschillende literatuurbronnen. Een realistisch beeld van de kunde van het eigen kind heeft een positief effect op de participatie van het kind (Bois *et al*, 2004; Woolger & Power, 1993). Tevens geeft Porter (1954) aan dat hoe groter de acceptatie is van de kunde van een kind des te groter het plezier en de motivatie om te participeren (Porter (1954) in Woolger & Power, 1993).

Een ander aspect dat hier nauw mee samenhangt is de houding die ouders hebben jegens de zwemles. Veel ouders gaven in de interviews aan dat zij de zwemles als iets verplichts zien dat hoort bij de opvoeding. Sommige ouders benadrukten dit verplichtende karakter door restricties op te leggen of door iets in het vooruitzicht te stellen op het moment dat het zwemdiploma behaald wordt. Dit kan als een soort pressiemiddel gezien worden door kinderen, waardoor ze minder snel geneigd zijn om voor de zwemsport te kiezen. In de onderzoeken van Woolger & Power (1993) en Frelier & Jansen (2007) wordt gesteld dat straffen en belonen kunnen werken, want het zorgt voor een tijdelijke toename dan wel afname van bepaald gedrag, maar het kind moet er niet door gemanipuleerd worden.

Op het moment dat ouders weinig weet hebben van wat het zwemmen (of een andere discipline) bij een zwemvereniging inhoudt, kunnen ze niet een betrouwbaar beeld vormen. Dit was ook te zien bij enkele ouders tijdens de interviews. Vaak wordt er een beeld gecreëerd welke niet strookt met de werkelijkheid waardoor hun houding (negatief) beïnvloed wordt. Hierdoor kunnen bepaalde verwachtingen ontstaan waardoor de keuze beïnvloed kan worden. Ook dit resultaat is te vergelijken met de verwachtingen die beschreven worden in de artikelen van Bois *et al* (2004) en Woolger & Power (1993). Hierin wordt beschreven dat een niet realistisch verwachtingspatroon een negatief effect heeft op de motivatie en het plezier. Hoewel het in die artikelen, zoals hierboven al meerdere keren is aangegeven, gaat om de kunde van een kind, kan een verkeerd beeld van de ouders eventueel van invloed zijn op de motivatie van een kind om voor een bepaalde sport te kiezen.

Betrokkenheid/support

Een groot aantal onderzoeken beschrijven de invloed die ouders hebben op de motivatie en het plezier dat kinderen beleven aan sport d.m.v. van hun betrokkenheid support. Ze hebben hierbij invloed op het motivatie klimaat waarin het kind zich prettig voelt (Keegan *et al*, 2008) en daarmee ook op de intrinsieke motivatie en plezier (Woolger & Power, 2000). Tevens geven Frelier & Jansen (2007) alsmede Woolger & Power (1993) aan dat ouders hun betrokkenheid kunnen vergroten d.m.v. bepaald gedrag te bestraffen dan wel te belonen, mits dit niet te ver doorgevoerd word en het kind gemanipuleerd wordt. Dat betrokkenheid belangrijk is, kwam in dit onderzoek ook naar voren.

Kinderen gaven in de interviews aan dat zij de betrokkenheid en support van hun ouders prettig en belangrijk vinden m.b.t. hun zwemlessen. Vooral als ouders konden kijken tijdens de zwemlessen werd dit als zeer prettig ervaren. Ouders gaven in de interviews en in de enquête aan dat zij het belangrijk en leuk vinden om betrokken te zijn bij hun kind. Dit doen zij door aanwezig te zijn, interesse te tonen en indien nodig een hart onder de riem te steken.

§6.4 Persoonlijke motivatie

Uit de resultaten van de interviews blijkt dat plezier de grootste invloed heeft op de motivatie van een kind en de eventuele keuze voor de zwemsport. Het plezier halen kinderen uit verschillende factoren. Hierboven staat al beschreven hoe ouders, vriendjes/vriendinnetjes en de trainer van invloed zijn op de motivatie van een kind en daarmee op de sportkeuze. Andere factoren die naar voren kwamen tijdens de interviews zijn: De manier waarop kinderen zwemles hebben en de aanleg dat een kind heeft voor een bepaalde sport.

Spelenderwijs vs. traditioneel

Tijdens de interviews kwam naar voren dat kinderen die meer spelenderwijs onderwijs hebben gehad, meer plezier hebben ervaren. Niet dat er geen plezier ervaren werd bij de meer traditionelere vormen, maar degene die het minder leuk vonden hadden allemaal een meer traditionelere vorm van zwemles. Op basis van waarnemingen kan er gesteld worden dat beide vormen van zwemles gegeven worden in een taakgeoriënteerd klimaat, wat vanzelfsprekend is aangezien de zwemles als doel heeft om bepaalde zwemtechnieken aan te leren en er geen aandacht is voor prestatie in de zin van competitie. Deze bevindingen komen overeen met de verschillende literaire bronnen, waarbij naar voren komt dat een motivatieklimaat dat taakgeoriënteerd is, een positief effect heeft op de motivatie en het plezier van de kinderen (Cumming *et al*, 2009; Keegan *et al*, 2009; Vazou *et al*, 2005 & 2006). Dat spelenderwijs onderwijs positiever beoordeeld wordt komt doordat er meer nadruk ligt op spel. Ook dit principe wordt onderschreven door Keegan *et al* (2009). In dit onderzoek wordt gesteld dat kinderen in de gekozen doelgroep baat hebben bij een enthousiasmerende en stimulerende omgeving waarbij de nadruk ligt op spel en plezier.

Aanleg van een kind voor de zwemsport

Een ander aspect dat tijdens de interviews naar voren kwam wat nauw samenhangt met manier van lesgeven, is de natuurlijke aanleg die een kind heeft voor de zwemsport. Kinderen die goed kunnen meekomen zijn meer gemotiveerd en ervaren meer plezier. Kinderen waarbij het moeizamer gaat moeten meer gestimuleerd worden en zijn afhankelijker van het motivatie klimaat dat zij ervaren. M.a.w. kinderen die beter mee kunnen komen, hebben een grotere intrinsieke motivatie en vinden het leuk om zichzelf continu te verbeteren, ondanks dat ze, in hun ogen, al goed kunnen zwemmen. Naast plezier bleek het goed kunnen zwemmen dan ook een belangrijke factor te zijn om door te gaan met de zwemsport. Dat intrinsieke motivatie belangrijk is voor de participatie wordt ook beschreven in Woolger & Power (2000) en McCarthy *et al* (2007). Zij zien intrinsieke motivatie als de wezenlijke motivatie die kinderen hebben bij een bepaalde sport. Extrinsieke motivatie kan helpen, maar helpt niet om echt door te groeien in die sporttak. Zeker gezien het karakter van de zwemsport die erg competitief en tijdsintensief is (Woolger & Power, 2000). In overeenstemming met het onderzoek veronderstelden Woolger & Power (2000) dat om gemotiveerd naar zwemmen te gaan het nodig is om plezier te hebben om continu te streven naar verbeteringen. De intrinsieke motivatie blijkt dus belangrijk te zijn en deze kinderen zijn dan ook gebaat bij een taak-georiënteerd klimaat (Cumming *et al*, 2009).

Veiligheid

Een laatste aspect dat invloed kan hebben op de keuze van een kind voor de zwemsport is die van de veiligheid. Kinderen gaven veiligheid vaak als reden aan waarom ze op zwemles zijn gegaan. Zeker

gezien het verplichtende karakter dat zwemles heeft, kan veiligheid van (negatieve) invloed zijn op de sportkeuze van een kind. Verondersteld kan worden dat op het moment dat ouders benadrukken dat het voor de veiligheid is, kunnen kinderen op het moment dat ze een diploma hebben gehaald minder snel geneigd zijn om te kiezen voor de zwemsport. Ze gaan op zwemmen vanwege de veiligheid waardoor zwemmen minder in beeld komt als sport, maar ook door de kinderen gezien kan worden als een noodzakelijk kwaad. Dit aspect wordt niet in enig onderzoek genoemd. Dit is enerzijds te verklaren doordat er geen onderzoek is dat zich specifiek richt op de sportkeuze van een kind en anderzijds doordat het aspect veiligheid redelijk uniek is voor de zwemsport. Er zijn uiteraard meerdere sporten te benoemen die in meer of mindere mate een veiligheidsaspect hebben (bijv. judo), maar lang niet alle kinderen gaan hierop en heeft niet zo'n verplichtend karakter als de zwemles.

§6.5 Overige factoren

Er zijn in de enquête nog twee factoren naar voren gekomen, die een rol kunnen spelen op de sportkeuze van een kind. Deze twee factoren zijn de totale kosten van een sport en de afstand tot de vereniging. Dit zijn factoren die geen invloed hebben op de motivatie van een kind om een bepaalde sport te gaan doen, maar wel de sportkeuze, vaak negatief, kunnen beïnvloeden

In de enquête bleek dat voor 20% van de ouders de totale kosten van een sport belangrijk vinden in de overweging welke sport(en) hun kinderen mogen beoefenen. Hoewel niet uit de gegevens blijkt dat dit aspect een reden is voor ouders om niet te kiezen voor een zwemvereniging, kunnen de totale kosten zeker van invloed hierop zijn. Dit aspect komt ook naar voren in het onderzoeken van Frelier & Jansen (2007) en Seabra *et al* (2007). In Nederland spelen de kosten objectief gezien geen grote rol meer, maar zeker bij grotere gezinnen en eenoudergezinnen kunnen de kosten een struikelblok zijn (Frelier & Jansen, 2007).

In de enquête kwam naar voren dat voor sommige ouders het aanbod in de buurt bepalend is voor de sportkeuze van hun kind. Zeker voor de zwemsport kan deze invloed groot zijn gezien de plaatsing van zwembaden. Deze worden vanwege de kosten op strategische plaatsen gebouwd, om zo zoveel mogelijk bereik te hebben. Hierdoor is er niet altijd een zwemvereniging in de buurt. Gesteld kan worden dat naarmate de afstand groter wordt, de afstand steeds groter wordende (negatieve) invloed heeft op de sportkeuze van een kind.

§6.6 Tot slot

Gezien de resultaten van zowel de interviews als de enquête kan het schema welke gepresenteerd is in hoofdstuk 2 (zie figuur 2) aangepast worden en specifiek gemaakt worden voor de zwemsport. Hierbij zijn er enkele opvallende verschillen.

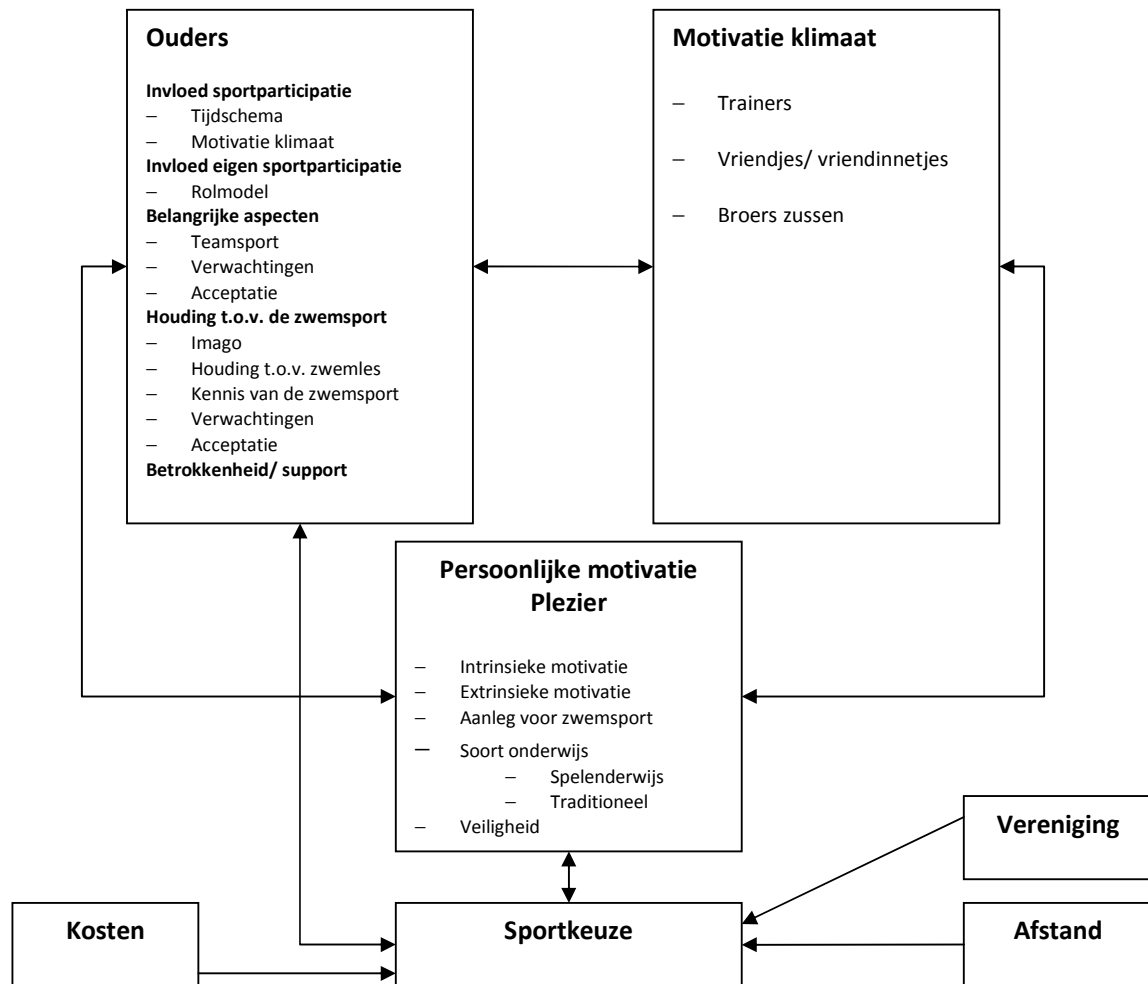
Ten eerste werd in het theoretische model gesteld dat alle factoren zowel invloeden hadden op de persoonlijke motivatie en de sportkeuze van een kind. Uit de behaalde resultaten blijkt dat de factoren voornamelijk invloed uitoefenen op de persoonlijk motivatie van een kind en de daarmee samenhangend het plezier dat een kind beleeft aan de zwemsport.

Ten tweede bleek plezier de belangrijkste factor te zijn om te kiezen voor een lidmaatschap bij een zwemvereniging. Doordat er een grote overlap is tussen persoonlijke motivatie en plezier zal de factor plezier gelijkgesteld worden aan de motivatie. Het plezier en de motivatie die kinderen ervaren wordt naast de verschillende factoren die invloed hebben op het motivatieklimaat, voornamelijk beïnvloed door de intrinsieke motivatie, soort zwemles en de aanleg van het kind. Ook is er een tweetal factoren welke negatief invloed kunnen hebben op de motivatie van een kind om door te gaan na de zwemles. Deze zijn veiligheid en extrinsieke motivatie.

Ten derde kunnen de omgevingsfactoren beter vervangen worden door het motivatieklimaat. Alle invloeden vanuit de leefomgeving blijken personen te zijn (Vrienden, trainers/zwemdocenten en broers/zussen). Scholen, BSO en buurt bleken geen rol te spelen bij de sportkeuze van een kind en kunnen hierdoor weggelaten worden.

Ten vierde zal de invloed van de ouders anders omschreven worden en de verschillende waarden die er tijdens de literatuurstudie gevonden zijn, zullen onderverdeeld worden in de waarden die gevonden zijn tijdens dit onderzoek. Deze factoren zijn: Invloed sportparticipatie, Invloed van de eigen sportparticipatie, belangrijke aspecten sportbeoefening, Houding t.o.v. de zwemsport en de betrokkenheid support

Tenslotte bleek er een aantal factoren te zijn die wel invloed uitoefenden op de sportkeuze van een kind, maar niet op de motivatie en het plezier dat een kind beleeft aan de zwemsport. Deze factoren zijn de afstand tot een vereniging, de totale kosten, het wervingsbeleid van de vereniging tijdens de zwemles en de mate waarin ouders een teamsport belangrijk vinden, aangezien ouders hierop kunnen sturen.



Figuur 3. Schematische voorstelling verschillende invloeden en hun interactie

Hoofdstuk 7: Conclusie, discussie & aanbevelingen

§7.1 Inleiding

In de hoofdstukken 4 en 5 is er antwoord gegeven op de verschillende subvragen die opgesteld zijn in paragraaf 1.4.3, d.m.v. een literatuurstudie, interviews en een enquête. Vervolgens zijn de resultaten van de interviews en de enquête in hoofdstuk 6 afgezet tegen het theoretisch kader dat opgesteld is in hoofdstuk 2 om zo de verschillende resultaten in perspectief te zien t.o.v. de bestaande literatuur. Dit alles om uiteindelijk de onderzoeksvraag te beantwoorden welke aan de basis stond van dit onderzoek. Deze vraag luidde:

“Waarom stromen kinderen van 6 t/m 8 jaar (niet) door van het elementair zwemmen naar de zwemsport en hoe kan deze doorstroom verbeterd worden?”

In dit hoofdstuk zal er een antwoord gegeven worden op deze vraag. Tevens zal er in dit hoofdstuk een reflectie plaatsvinden op het gedane onderzoek. Tot slot zullen er aanbevelingen gedaan worden aan de KNZB ten behoeve van de door hun gestelde beleidsdoelstellingen.

§7.2 Conclusie

In hoofdstuk 6 is als conclusie een schema opgesteld waarin de verschillende factoren staan die invloed hebben, alsmede hun interactie. Gezien de complexiteit van dit schema (zie figuur 3) zal allereerst een algemeen antwoord geformuleerd worden op de onderzoeksvraag, waarna dit antwoord verder uitgewerkt zal worden. Dit zal gebeuren aan de hand van de factoren die in figuur 3 zijn opgenomen.

Geconcludeerd kan worden dat belangrijkste reden waarom een kind doorstroomt van het elementair zwemmen naar de zwemsport zijn eigen motivatie is. De belangrijkste factor van de motivatie is plezier dat kinderen beleven aan de zwemlessen. Een aantal factoren heeft invloed op het plezier en daarmee invloed op de keuze van een kind voor de zwemsport. Deze factoren zijn: het soort zwemles, de aanleg voor de zwemsport, vriendjes en vriendinnetjes en zwemdocenten. Tevens is er een aantal factoren die niet met de motivatie te maken hebben, maar wel direct invloed hebben op de keuze voor de zwemsport. Deze factoren zijn: de afstand tot de vereniging, de totale kosten van de (zwem)sport en de wervingsactiviteit van de verenigingen. De ouders blijken een bijzondere rol te spelen bij de keuze van een kind voor de zwemsport. Ze hebben niet alleen invloed op de motivatie van hun kind(eren), maar hebben ook direct invloed op de sportkeuze van hun kind(eren).

Persoonlijke motivatie

Plezier is de belangrijkste reden waarom een kind kiest om door te gaan met de zwemsport. Persoonlijk halen kinderen, naast de actoren ouders, vrienden en zwemdocenten, hun plezier en motivatie door het soort zwemles dat er gegeven wordt en de aanleg die een kind heeft. Belangrijk hierbij is de intrinsieke motivatie die een kind heeft om door te gaan met de zwemsport. Extrinsieke motivatie en veiligheid kunnen redenen zijn voor een kind om te gaan zwemmen, maar spelen en neutrale of een negatieve rol bij de keuze om lid te worden van een vereniging.

Een zwemles die spelenderwijs gegeven wordt, blijkt het plezier en enthousiasme van een kind te vergroten. Traditionelere vormen van zwemles worden vaak ook als plezierig ervaren, maar de kinderen die het niet leuk vonden om naar de zwemles te gaan, volgden allemaal een traditionelere vorm van zwemles. Kinderen in de leeftijd van 6 à 7 jaar hebben baat bij een taakgeoriënteerd klimaat, waarbij spel en plezier voorop staat.

Wat hier nauw mee samenhangt, is de aanleg die een kind heeft voor de zwemsport. Kinderen die goed mee konden komen, hadden meer plezier in de zwemles en zijn sneller geneigd door te gaan met de zwemsport. Gezien de antwoorden van de geïnterviewde kinderen speelde de aanleg voor de zwemsport een rol bij de keuze voor een lidmaatschap. Kinderen met aanleg voor de zwemsport waren meer intrinsiek gemotiveerd wat weer leidde tot meer plezier, wat een positief effect heeft op de keuze voor de zwemsport. Intrinsieke motivatie is dus van belang voor de keuze voor de zwemsport.

De motivatie van de kinderen moet dus wel gericht zijn op de sport zwemmen en niet op andere (extrinsieke) motivatiebronnen. Restricties en belonen kunnen helpen om kinderen te motiveren om te gaan zwemmen, echter op het moment dat een diploma gehaald is, valt deze extrinsieke motivatiebron weg en zullen kinderen die niet intrinsiek gemotiveerd zijn, niet doorgaan met de zwemsport. Veiligheid is hier een voorbeeld van. Vrijwel alle kinderen noemden dit als één van de motivatiebronnen om zwemles te volgen. De kinderen die echter de nadruk hierop legden, waren voornamelijk bezig zwemmen te leren om veilig in de buurt van water te kunnen spelen. Als het diploma behaald is, wanen ze zich veilig en hebben ze niet de motivatie om door te gaan.

Ouders

Ouders blijken in tegenstelling tot de andere factoren, zowel invloed te hebben op de motivatie, als op de sportkeuze van kinderen. Twee factoren, houding t.o.v. de zwemsport en betrokkenheid/support, hebben voornamelijk invloed op de motivatie van een kind. De andere factoren hebben invloed op de motivatie en/of direct op de sportkeuze, hoewel dit soms lastig te onderscheiden is. Deze factoren zijn: Invloed op de sportparticipatie en invloed van de eigen sportparticipatie. Belangrijke aspecten waaraan een sport moet voldoen, kan direct invloed hebben op de sportkeuze van een kind, maar beïnvloedt niet de motivatie van een kind om te gaan sporten.

Een positieve houding van ouders zorgt er voor dat kinderen meer motivatie en plezier ervaren bij de beoefening van de sport. Uit de gegevens van dit onderzoek blijkt dat de houding van de ouders t.o.v. zwemsport redelijk positief is. De houding die ouders hebben t.o.v. de zwemsport wordt door een aantal factoren beïnvloed. Ten eerste door het imago van de sport. Dit kan als een positieve factor gezien worden voor de zwemsport, gezien het imago dat zwemmen heeft als gezonde sport. Ten tweede wordt de houding beïnvloed door de houding die ouders hebben jegens de zwemlessen. Zwemles wordt vaak door de ouders gezien als een verplichting, dat hoort bij de opvoeding. Op het moment dat ouders dit verplichtende karakter benadrukken, beïnvloeden ze de eventuele keuze voor de zwemsport. Het derde aspect dat de houding t.o.v. de zwemsport beïnvloedt, hangt nauw samen met de houding jegens de zwemles. Namelijk hoe ouders de aanwezigheid bij de zwemlessen ervaren. Positieve ervaringen leiden tot een positieve houding en omgekeerd. Positieve invloed op deze ervaringen zijn: Het kunnen kijken naar hun kind en de sociale contacten die ouders hebben tijdens de zwemlessen. Negatieve invloeden zijn: Het niet kunnen bijwonen, het lastig in kunnen plannen in het schema van de ouder(s) en de duur van de zwemlessen. Voornamelijk dit laatste punt blijkt een grote negatieve rol te spelen op de houding t.o.v. de zwemsport. Een te hoog gespannen verwachting zorgt er voor dat ouders het moeilijk kunnen accepteren dat hun kind er langer over doet om een diploma te halen dan verwacht en gaan ouders met steeds meer tegenzin naar de zwemles toe. Het laatste aspect dat invloed heeft op de houding van de zwemsport is de kennis die de ouders hebben betreffende de zwemsport. Een verkeerde verwachting van wat zwemmen (en andere disciplines) bij een vereniging inhoudt, zorgt voor terughoudendheid bij de ouders om hun kind te laten zwemmen.

Door betrokken te zijn en support te geven, stimuleren ouders hun kind om naar zwemles te gaan. Ouders gaven aan dat ze hun kind ondersteunen door er gewoon te zijn, hun kinderen te stimuleren, geïnteresseerd te zijn en indien nodig een hart onder de riem te steken. De geïnterviewde kinderen vonden deze betrokkenheid prettig, vooral als de ouders konden kijken tijdens de zwemles en vonden het belangrijk dat hun ouders support gaven en betrokkenheid

toonden. Op het moment dat kinderen betrokkenheid en support voelen, hebben ze meer plezier tijdens de zwemlessen en zullen ze eerder geneigd zijn om door te gaan bij een zwemvereniging.

De factoren invloed op de sportparticipatie en invloed van de eigen sportparticipatie hebben dus zowel invloed op de sportkeuze van een kind als op de motivatie van een kind.

Ouders hebben een grote invloed op de sportparticipatie. Gezien het feit dat alle ouders aangaven dat hun kind minimaal één sport moet doen, proberen zij hun kind te motiveren en te stimuleren om te sporten en zullen ook betrokken zijn bij het kind op het moment dat ze voor een bepaalde sport hebben gekozen. Hiermee hebben ze dus invloed op de motivatie van een kind om te gaan en te blijven sporten. De sport die een kind wil kiezen moet echter wel passen in het tijdschema van de ouder. De geïnterviewde kinderen zijn gezien hun leeftijd afhankelijk van de ouders om gebracht en gehaald te worden. De kinderen kunnen dus niet altijd de sport(en) beoefenen die ze graag willen beoefenen. Afhankelijk van de beschikbare tijd en (on)mogelijkheid van de ouders om hun kind te halen en te brengen, kan dit gezien worden als een directe invloed op de sportkeuze van een kind.

Tevens hebben ouders met hun eigen sportparticipatie invloed op zowel de motivatie als de keuze van kind voor een bepaalde sport. Kinderen willen veelal de sporten beoefenen die hun ouders ook beoefenen of beoefend hebben. Omgekeerd willen veel ouders dat kinderen sporten gaan doen die zij zelf doen of hebben gedaan. Hieruit kan geconcludeerd worden dat ouders met hun eigen sportparticipatie een kind niet alleen stimuleren om te gaan sporten, maar ook de keuze (onbewust) beïnvloeden.

Tenslotte bleek uit de gegevens dat ouders meerdere aspecten belangrijk vonden aan de sportbeoefening van hun kind. Plezier, gezondheid en sociale contacten zijn de belangrijkste aspecten waaraan de sport van hun kind moet voldoen. Dit is een positieve invloed voor de zwemsport aangezien alle drie de aspecten terug te vinden zijn in de zwemsport. Het is gezond, kinderen die doorgaan doen dit omdat ze er plezier in hebben en op een vereniging kunnen sociale contacten opgedaan worden. Op het moment dat ouders een voorkeur hadden voor een teamsport bleken ouders hun kinderen wel te stimuleren om een teamsport te gaan doen. Sommige ouders bleken zelfs de sportkeuze te sturen richting een teamsport.

Motivatief klimaat: Vriendjes/vriendinnetjes, trainer en broers /zussen

In het onderzoek is naar voren gekomen dat trainers (zwemdocenten) en vriendjes nauwelijks een directe invloed hebben gehad op de keuze van een kind om te gaan zwemmen. In de interviews werden zwemdocenten/trainers en vriendjes niet genoemd werden door zowel ouders als kinderen als reden waarom kinderen voor de zwemsport hadden gekozen. Alleen in de enquête kwam naar voren dat sommige kinderen zijn gaan zwemmen omdat er al een vriendje of vriendinnetje lid was van een vereniging en werd de trainer één keer als doorslaggevend bestempeld, hoewel dit kind nog geen sport had gekozen.

Echter doordat zowel vriendjes als trainers bijdragen aan het motivatie klimaat van een kind, hebben ze wel op een indirecte manier invloed op de sportkeuze. Kinderen vinden het leuk als ze kunnen zwemmen met leeftijdsgenootjes en vriendjes. Het plezier dat kinderen beleven aan de zwemles is voor een groot deel toe te schrijven aan deze groep. Trainers zijn verantwoordelijk voor het klimaat dat er heerst tijdens de zwemles. Zij moeten zorgen dat kinderen plezier hebben, goed de zwemslagen aanleren en dat ze een benaderbaar persoon zijn. Gezien de positieve beoordelingen van de trainers in de interviews en het daaraan gekoppelde plezier dat de meeste kinderen ervaarden, kan gesteld worden dat trainers een belangrijke invloed hebben op de motivatie en het plezier van het kind. Door de grote (positieve) invloed op het plezier van zowel de trainers als vriendjes, kan er geconcludeerd worden dat zij op deze manier wel degelijk invloed hebben op de keuze van een kind om lid te worden van een zwemvereniging.

Overige factoren

Een drietal factoren bleken geen invloed te hebben op de motivatie en het plezier van een kind. Deze factoren kunnen echter wel van invloed zijn op de sportkeuze. Deze factoren zijn: De totale kosten van een sport, de afstand tot een vereniging en de invloed van de wervingsactiviteit van de zwemverenigingen.

Uit de enquête bleek dat sommige ouders de totale kosten van een sport van doorslaggevende invloed vinden op de sportkeuze van een kind. Hoewel in de enquête niet naar voren kwam dat dit specifiek geldt voor de zwemsport, kan het wel een invloed hebben op de keuze van een kind voor een lidmaatschap bij een zwemvereniging. In welke mate dit van (negatieve) invloed kan zijn op de zwemsport kan niet worden gezegd op basis van dit onderzoek, maar het kan wel van invloed zijn op de keuze van een kind voor de zwemsport, waarbij aangenomen mag worden dat, hoe hoger de kosten, des te groter de negatieve invloed en vice versa.

Ook afstand bleek een factor te zijn die voor sommige ouders belangrijk was bij de sportkeuze van een kind. Ook bij deze factor kan niet geconcludeerd worden in welke mate dit invloed heeft voor de zwemsport, maar zeker gezien de spreiding van verenigingen kan er aangenomen worden dat de afstand van invloed kan zijn. Niet iedere plaats in Nederland heeft een zwembad, aangezien het aanleggen en onderhouden van een zwembad erg kostbaar is. Daardoor worden veel zwembaden op strategische plaatsen gebouwd, zodat deze een zo'n groot mogelijk bereik hebben. Hierbij kan ook aangenomen worden dat, hoe groter de afstand naar de zwemvereniging is, des te groter de negatieve invloed en omgekeerd.

De invloed van de wervingsactiviteit van zwemverenigingen werd in de interviews, en in de enquête benoemd. Bij zowel de zwemles bij commerciële aanbieders als de zwemles bij de verenigingen, waren de zwemverenigingen niet actief in het werven van (potentiële) nieuwe leden. Hierdoor laten verenigingen de kans liggen om nieuwe leden aan zich te binden. Het niet werven van verenigingen is een negatieve invloed op de keuze van een kind voor de zwemsport. Als een kind niet weet dat hij door kan gaan met zwemmen, zal het ook niet zo snel geneigd zijn om te kiezen voor de zwemsport.

§7.3 Discussie

Gedurende het onderzoek is er een aantal punten naar voren gekomen welke ter discussie gesteld kunnen en moeten worden

Ten eerste de gekozen doelgroep. De onderzoeksdoelgroep was erg jong. Uit de analyse bleek al dat veel resultaten niet onderschreven werden door de onderzoeken in de literatuurstudie omdat er weinig onderzoek gedaan is naar de sportkeuze, motieven en belevenissen van kinderen rond de 6 à 7 jaar. Veelal hadden de onderzoeken een grote spreiding qua leeftijd, waardoor er verschillen zijn opgetreden tussen de resultaten van dit onderzoek en de gebruikte literatuur. Aan de ene kant kan dit onderzoek dus een aanvulling zijn op de al bestaande literatuur, maar aan de andere kant zijn de gegevens en resultaten van dit onderzoek moeilijk te toetsen, zeker gezien de omvang van het onderzoek.

Ten tweede is er een aantal locaties gekozen waar respondenten werden geworven voor de interviews en de enquête. Deze locaties waren onderling vergelijkbaar met m.b.t. de leefbaarheid en sportmogelijkheden. Dit is bewust gedaan om zo een vergelijkbaar beeld te krijgen en de verschillende resultaten met elkaar te kunnen vergelijken. Er kunnen echter wellicht verschillende resultaten gevonden worden op nationaal en regionaal niveau als een dergelijk onderzoek elders plaatsvindt. Verschillen in buurt, sportmogelijkheden, etc. kunnen van invloed zijn op de eventuele sportkeuze van een kind.

Ten derde participeerden tijdens dit onderzoek ouders en kinderen die vergelijkbaar zijn m.b.t. de sociaal-culturele status zoals de leefomgeving en sociaaleconomische status. Hoewel de sociaal-culturele status van ouders wel verschillend was in de enquête, konden er mede dankzij de omvang van het onderzoek, geen conclusies aan verbonden worden, m.u.v. misschien de totale kosten. Tevens hadden vrijwel alle respondenten in de enquête en alle participanten in de interviews de Nederlandse nationaliteit. Door geen rekening te houden met de verschillen in nationaliteit en sociaal culturele status zijn de uitkomsten van dit onderzoek beïnvloed en kan niet zomaar aangenomen worden dat de gevonden antwoorden in heel Nederland van toepassing zijn.

Ten vierde is de omvang van het onderzoek gering in vergelijking met andere onderzoeken die er gedaan zijn op het gebied van sportkeuze, sportmotieven en sportbelevissen van een kind. Door de omvang van het onderzoek kunnen enkele resultaten grote invloed hebben gehad op de totale uitkomst van dit onderzoek.

Ten vijfde is er niet diep ingegaan op de verschillen die er kunnen zijn tussen de particuliere zwembaden en zwemverenigingen m.b.t. de doorstroming van kinderen van het elementair zwemmen naar de zwemsport. Enerzijds omdat enig statistisch gegeven hiervan ontbreekt en anderzijds omdat de omvang van het onderzoek niet toereikend was. Hierdoor is niet bevestigd of uitgesloten dat er verschillen zitten in de doorstroming van kinderen naar de zwemsport.

Tenslotte spelen de aannames en de ervaring van mij, de onderzoeker, een grote rol op de manier van onderzoek en de resultaten hiervan. Tijdens de literatuurstudie worden er aannames gedaan welke invloeden een rol kunnen spelen bij de doorstroming van een kind naar de zwemsport. Hierdoor kunnen er factoren niet meegenomen zijn. Tevens kunnen er niet relevante factoren weggelaten zijn, maar die wel een rol kunnen spelen. De ervaring speelt voornamelijk een rol bij het opstellen en afnemen van de interviews en het opstellen van de enquête. Hoewel verschillende (ervaren) personen mij bijgestaan hebben bij het opstellen en beoordelen van de interviews en de enquête kan het zijn dat een meer ervaren onderzoeker andere resultaten boekt.

§7.4 De aanbevelingen

Naar aanleiding van dit onderzoek kan er een aantal aanbevelingen gedaan worden aan de KNZB. Deze aanbevelingen kunnen onderverdeeld worden in aanbevelingen voor verder onderzoek en aanbevelingen ten behoeve van de beleidsdoelstellingen van de KNZB.

Vervolg onderzoek:

Hieronder zullen een aantal suggesties gedaan worden voor het doen van vervolgonderzoek. Deze vervolgonderzoeken zijn gebaseerd op de resultaten van dit onderzoek en de discussiepunten die aangedragen zijn in de vorige paragraaf.

- **Verschillen commerciële aanbieder en zwemverenigingen.**

Hoewel in dit onderzoek zowel commerciële aanbieders als zwemverenigingen meegenomen zijn, konden er geen verschillen ontdekt worden aan de hand van de gevonden resultaten. Inzicht in de verschillen tussen commerciële aanbieders en zwemverenigingen is belangrijk aangezien veel zwemverenigingen een verbod hebben van de gemeente of de zwembadeigenaren op het geven van elementair zwemmen. Door dit inzicht kan er misschien specifiek beleid gevormd worden hoe kinderen geworven dienen te worden.

- **Interactie tussen trainers en ouders**

Hoewel in dit onderzoek de zwemdocenten positief beoordeeld zijn door de ouders, is er niet specifiek ingegaan op de interactie tussen beide partijen. Gezien de grote invloed die ouders hebben op de sportkeuze van de kinderen en dit mede bepaald wordt door de houding van de ouders t.o.v. de zwemsport in het algemeen en de houding jegens de zwemlessen kan een onderzoek naar de invloed van de trainers of de zwemdocenten inzichten geven in hoe de trainers invloed hebben op de houding van de ouders.
- **Reden kinderen later voor zwemmen te kiezen**

In dit onderzoek is specifiek ingegaan welke invloeden een rol spelen voor kinderen die op latere leeftijd gekozen hebben voor de zwemsport. Gezien de resultaten van de verschillende literatuurbronnen kunnen hier andere invloeden een rol spelen. Tevens kunnen de in dit onderzoek gevonden invloeden in andere mate een rol spelen.
- **Enquête**

Zoals ook in de discussie beschreven is, heeft dit onderzoek een geringe omvang. Tevens is er niet specifiek rekening gehouden met eventuele verschillen zoals etniciteit, sociaal culturele factoren, sociaal economische status, etc. Door het geringe omvang en het specifiek richten op de genoemde verschillen is het lastig om te zeggen of de gestelde resultaten voor heel Nederland gelden. Door de gemaakte enquête breder uit te zetten, al dan niet met aanpassingen en toevoegingen kunnen de gevonden resultaten beter gestaafd worden. Tevens kunnen dan aanwijzingen gevonden worden die aanleiding geven tot een beter inzicht in de genoemde verschillen.

Aanbevelingen ten behoeve van de beleidsdoelstellingen van de KNZB

Hieronder zullen de aanbevelingen gedaan worden t.b.v. de beleidsdoelstellingen. Deze doelstellingen zijn opgesteld op basis van de resultaten van dit onderzoek. Hierbij is geen rekening gehouden met producten, diensten en andere beleidsinstrumenten die de KNZB aan het ontwikkelen is of al ontwikkeld heeft.

- **Bekendheid zwemmen bij een zwemvereniging bij kinderen vergroten.**

Uit het onderzoek bleek dat de bekendheid van de zwemsport niet erg groot is bij de kinderen. Door de bekendheid te vergroten wordt zwemmen door kinderen meer als sport gezien, waardoor kinderen ook weten dat ze verder kunnen met zwemmen na de zwemlessen.
- **Scholen/BSO**

Uit de onderzoeken blijkt dat scholen geen invloed hebben op de keuze van kinderen voor zwemmen. Scholen zijn echter bij uitstek de plaats waar kinderen in aanraking komen met verschillende sporten. Scholen betrekken bij de werving van leden kan positief bijdragen aan de ledengroei van de verenigingen. Denk hierbij aan een proefles met de hele klas of het uitdelen van informatiepakketten.

Ook bleek de BSO geen invloed te hebben op de sportkeuze van kinderen. Gezien de trend dat steeds meer BSO's ruimtes huren bij sportverenigingen om de opvang daar te faciliteren, kan misschien in de toekomst de invloed van de BSO groter worden. Het is wellicht interessant om te kijken hoe de KNZB hierop kan inspelen. Zwemlessen kunnen bijvoorbeeld tijdens de uren dat een kind op de BSO zit gehouden worden.

- **Vriendjes/ vriendinnetjes**

Verschillende onderzoeken hebben uitgewezen dat vriendjes een reden kunnen zijn om voor een bepaalde sport te kiezen. Uit de interviews bleek dat kinderen alsnog een lidmaatschap overwogen op het moment dat er vriendjes lid zijn. Door kinderen te stimuleren om vriendjes en vriendinnetjes te enthousiasmeren ook lid te worden kan dit het aantal positief beïnvloeden. Denk hierbij aan vriendjes/vriendinnetjes dagen, korting als een kind lid word dankzij een vriendje, etc.

- **Wervingsbeleid van verenigingen verbeteren**

Bij de onderzochte verenigingen en zwembaden kwam naar voren dat zwemverenigingen geen leden proberen te werven. Hierbij laten ze een kans liggen om potentiële leden te binden aan de vereniging. Door het wervingsbeleid in kaart te brengen kan en deze te analyseren kan het beleid verbeterd worden. Ook is het interessant om uit te zoeken waarom (sommige) verenigingen geen leden proberen te werven bij de zwemlessen.

- **Spelenderwijs zwemles bevorderen**

Uit het onderzoek blijkt dat kinderen meer plezier ervaren als er op een spelenderwijze manier lesgegeven wordt. Aangezien plezier een belangrijke factor is waarom kinderen voor de zwemsport kiezen, kan het bevorderen van spelenderwijs onderwijs bij zowel commerciële aanbieders als verenigingen positief bijdragen aan de doorstroom van kinderen naar de zwemvereniging.

- **Rol ouders**

Gezien de grote invloed die ouders hebben op hun kinderen, is het interessant om deze groep op een of andere manier te interesseren voor de zwemsport. Ouders hebben invloed op de sportkeuze van hun kind middels hun eigen sportparticipatie. Op het moment dat een ouder lid wordt van een vereniging kan dit ook weer een positieve invloed hebben op de motivatie van een kind om ook te gaan zwemmen.

Tevens blijken ouders met hun houding invloed uit te oefenen op de motivatie van een kind om door te gaan met de zwemles. Hierbij spelen de ervaringen die ouders hebben tijdens de zwemlessen een grote rol. Door de ervaring zo plezierig mogelijk te maken, wordt de houding van de ouders t.o.v. de zwemsport positief beïnvloed, waardoor de motivatie van een kind vergroot wordt om door te gaan met zwemmen. De ervaring kan bijvoorbeeld positief beïnvloed worden door: Het bijwonen zo aangenaam mogelijk te maken, te vertellen wat zwemmen bij een vereniging inhoudt en goede interactie tussen zwemdocenten en de ouders.

Bronvermelding

- Allender, S., G. Cowburn and C. Foster (2006). Understanding participation in sport and physical activity among children and adults: a review of qualitative studies. *Health Education Research*. Vol 21 nr. 6, 826-835
- Bois, E.J., P.G. Sarrazin, R.J. Brustad, D.O. Trouilloud, F. Cury (2005). Elementary schoolchildren's perceived competence and physical activity involvement: the influence of parents' role modeling behaviours and perceptions of their child's competence. *Psychology of Sport and Exercise*. Vol. 6, 381-397.
- CBS (2008). <http://statline.cbs.nl> geraadpleegd 03-12-2008
- Cumming, S.P., R.E. Smith, F.L. Smoll (2009). Motivational climate and changes in young athletes' achievement goal orientations. *Motivation and emotion*, vol. 33, 173-183
- Edwards, M. (2005), Civil Society. *Blackwell publishing*, Oxford United Kingdom.
- Frelier, C., J. Jansen. (2007). Wat beweegt kinderen? Een onderzoek naar het sport- en beweeggedrag van kinderen. NICIS Instituut, Den Haag.
- Keegan, R.J., C.G. Harwood, C.M. Spray, D.E. Lavallee (2008). A Qualitative investigation exploring the motivational climate in early career sport participants: Coach, parent and peer influences on sport motivation. *Psychology of sports and exercise*, vol. 10, 361-372
- KNZB (2004). Waterkracht 2005-2008. Samen aan de bak! Integraal Beleidsplan Koninklijke Nederlandse Zwembond 2005-2008. Nieuwegein, 2004. www.knzb.nl (geraadpleegd 28-10-2008)
- KNZB (2008). Evaluatie waterkracht I www.knzb.nl (geraadpleegd 28-10-2008)
- KNZB (2009). Waterkracht 2012. Integraal Beleidsplan Koninklijke Nederlandse Zwembond 2009-2012. Nieuwegein, 2009
- McCarthy, P.J., M.V. Jones. D. Clark-Carter (2007). Understanding enjoyment in youth sport: A developmental perspective. *Psychology of Sport and Exercise*, vol. 9, 142-156, Stoke-on-Trent United Kingdom.
- SCP, 2008. Rapportage sport 2008. Sociaal cultureel plan bureau, Den Haag
- Seabra, A.F., D.M. Mendonça, M.A. Thomis, T.J. Peters, J.A. Maia (2007). Associations between sport participation, demographic and socio-cultural factors in Portuguese children and adolescents. *European Journal of Public Health*, Vol. 18, No. 1, 25-30. Oxford University press, Oxford United Kingdom.
- Sit, C.H.P., K.J. Linder (2005) Motivational orientations in youth sport participation: Using Achievement Goal Theory and Reversal Theory. *Personality and Individual Differences*, vol. 38, 605-618
- Spittle, M., J. O'Meara, J. Garnham, M. Kerr (2008). Providing sporting experiences for children in Out of School Hours Care (OHSC) environments: Sport and physical activity participation and intentions. *Journal of Science and Medicine in Sport*. Vol 11, 316-322.
- Ullrich-French, S., A.L. Smith (2005). Perceptions of relationships with parents and peers in youth sport: Independent and combined prediction of motivational outcomes. *Psychology of Sport and Exercise*, vol. 7, 193-214
- Vazou, S., N.Ntoumanis, J.L. Duda (2005). Peer motivational climate in youth sport: a Qualitative inquiry. *Psychology of Sport and Exercise*, vol. 6, 497-516
- Vazou, S., N.Ntoumanis, J.L. Duda (2006) Predicting young athletes' motivational indices as a function of their perceptions of the coach- and peer- created climate. *Psychology of Sport and Exercise*, vol. 7, 213-233
- Weick, E.K. (1995). *Sensemaking in Organizations*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Wisse, E., R. van den Dool, K. Breedveld (2008). Zwemmen in cijfers, notitie kengetallen zwemmen in Nederland. W.J.H. Mullier instituut, 's Hertogenbosch.
- Woolger, C., & Power, T. G. (1993). Parents and sport socialization: Views from the achievement literature. *Journal of Sport Behavior*, Vol. 16, 171-189. the Gale Group, Farmington Hills, Michigan.
- Woolger, C., & Power, T. G. (2000). Parenting and children's intrinsic motivation in age group swimming. *Journal of applied developmental psychology*. Vol 21 nr. 6, 595-607
- VWS, (2005), *Nota 'Tijd voor Sport'*, Den Haag: ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Bijlage I: de interviewvragen kinderen

Bij het begin van de interviews zal ik allereerst een introductie geven van mijzelf. Hierin zal ik uitleggen wie ik ben, wat ik doe, etc. Vervolgens zal ik het onderzoek en het doel achter het onderzoek, waarin ook duidelijk uitgelegd wordt welke rol hun participatie speelt. Tevens zal dan ook duidelijk vermeld worden dat iedereen die participeert in dit onderzoek anoniem zal blijven.

Vervolgens zal allereerst het kind geïnterviewd worden, om zo de antwoorden zo puur mogelijk te houden met zo min mogelijk inmenging van de ouders en de invloed van hun antwoorden

Bij het begin van het interview van het kind zal er allereerst gevraagd worden naar algemene informatie van het kind, op welke school, het zit en in welke groep, wat zijn hobby's zijn, welke sport(en) hij beoefend en wat hij daar leuk aan vindt. Dit alles heeft als doel het ijs een beetje te breken en er voor te zorgen dat het kind zijn gemak voelt.

De vragen die gesteld gaan worden, zullen een open karakter hebben. Met allerlei eventuele subvragen indien er meer informatie vereist is. Hieronder zullen de hoofdvragen gegeven worden. Deze zijn dusdanig opgesteld om alle invloeden en motieven te kunnen duiden. De verschillende topics zijn de uit de literatuurstudie naar voren gekomen invloeden en motieven. Deze zullen gebruikt worden als een soort checklist om er zo zeker van te zijn dat alle topics aan bod komen.

De interviews met de kinderen

Hoe vaak per week zwem je (hoeveel uur)

Hoe lang zit je al op zwemmen

Vertel eens iets over je eerste keer zwemmen/ in een zwembad

Wat herinner je van je eerste zwemles? (wat, wie, etc.)

- Hoe verliep dat, wat vond je ervan

Vertel eens iets over wat jullie zoal doen bij een zwemles, hoe gaat dat in zijn werk?

Vertel eens wat je leuk vindt aan zwemlessen?

Vertel eens wat je minder leuk vindt?

Hoe komt het dat je begonnen bent met zwemlessen?

Hoe kom je bij de zwemles?

Ga je weleens vrij zwemmen. Vertel hier eens wat over?

- Wie neem je mee, wat vind je het leukst, etc.

Vertel eens iets over je zwemdocent? (eventueel twee keer vragen: 1^{ste} keer voor de zwemlesdocent en 2^{de} keer voor trainer bij de zwemvereniging)

- Wat vind je plezierig/minder plezierig
- Wat vindt hij/zij belangrijk; hoe merk je dat
- Vind je dat je een goede docent/trainer hebt en waarom

Wist je dat er een zwemvereniging is in jouw buurt

- Lijkt je dat leuk en waarom

Als ik zeg zwemmen waar denk je dan aan?

Weet je ook welke disciplines de zwemsport heeft. Zo ja welke

Lijkt je het leuk om een van deze zwemsporten te doen en waarom?

Hoe ben je in aanraking gekomen met de zwemsport?

Wat voor sporten doen je ouders

Hoe zijn je ouders van invloed op je zwemmen

- Wat vinden je ouders ervan dat je zwemt
- Ga je weleens samen zwemmen
- Komen ze kijken als je zwemt
- Hoe vind je dat
- Wat zeggen ze dan

Heb je vrienden/vriendinnen in de zwemsport

Wat doe je zoal met hen

- Zowel buiten als binnen de zwemsport

Hoe vind je het om samen te sporten

- Hoezo

Hoe lang zou je nog willen blijven zwemmen

Wat zou een reden zijn om te stoppen

Wat vindt je van de club/vereniging

- Wat vindt je fijn/ minder fijn

Ga je ook met school weleens zwemmen/heb je weleens zwemles met school

Vertel hier eens iets over?

Zit je op een buitenschoolse opvang

Hoe zou je het vinden als dit bij een zwemvereniging/zwembad is?

Hoe ben je tot je sportkeuze gekomen?

Wat denk jij dat jou het meest beïnvloedt heeft?

Wie heeft bepaald om op zwemmen te gaan

- Meest beïnvloedt
- Sportkeuze kind

Wat leer je van zwemmen

Zou je liever een andere sport willen doen

- Waarom wel/niet

Bijlage II: de interviewvragen ouders

De interviews met de ouders zullen een meer open karakter hebben dan de interviews met de kinderen. De reden hiervoor is dat mijn verwachting is dat ouderen makkelijker omgaan met open vragen. Tevens verwacht ik dat ouders tijdens interviews makkelijker ingaan op extra vragen die ik stel op het moment dat daar aanleiding voor is. Hieronder staan dan ook de basisvragen. Die gesteld gaan worden om de invloed van ouders te kunnen bepalen.

Hoe heeft u de zwemlessen van uw kind ervaren?

- Wat vindt u van de zwemlessen

Waarom zwemmen

Wat vindt u goed aan het zwemmen voor uw kind

heeft uw kind wel eens verteld dat hij zwemmen een leuke sport vond en hoe heeft u hierop gereageerd? (of een stel dat vraag van maken op het moment dat het antwoord ontkennend is)

Hoe staat u tegenover de zwemsport?

- Trainer
- Vereniging ==> en hoe kan dit verbeterd worden
- Jongeren

(Hoe) bent u in aanraking gekomen met de zwemsport?

Welke (andere) sport wilt u dat uw kind gaat beoefenen?

- En waarom

Welke invloed heeft u op de sportparticipatie van uw kind?

Hoe stond u tegenover de sportkeuze van uw kind?

Heeft u gestuurd in de sportkeuze van uw kind en hoe?

Hoe belangrijk vindt u het dat uw kind aan sport doet?

Wat vindt u de belangrijkste punten waaraan een sportvereniging moet voldoen?

Hoe stimuleert u uw kind om te gaan naar sporten / trainen?

Welke invloeden zijn er volgens van belang geweest bij de sportkeuze van uw kind?

Bijlage III: De coderingslabels

Hieronder staan de coderingslabels zoals deze gebruikt zijn tijdens de analyse van de interviews. Aan de hand van de labels konden de interviews opgedeeld worden zodat ze per punt te analyseren waren.

Coderingslabels interviews kinderen:

- Trainers
- verenigingsgevoel
- beïnvloeding ouders
- beïnvloeding
- perceptie aanraking zwemmen
- vriendjes/vriendinnetjes
- redenen om te stoppen
- rekrutering leden
- Reden kind voor zwemles
- gevoel dat ouders geven omtrent zwemmen
- redenen plezier zwemmen
- Bekendheid sporten zwemmen
- Keuze zwemsport
- Soort zwemles
- invloed broer/zus
- Sportkeuze

Coderingslabels interviews ouders

- invloeden volgens ouders
- Reden niet voor zwemmen
- invloed sportkeuze
- Trainers
- Reden zwemles
- stimulering
- eigen ervaring
- verschil zwemvereniging tussen sportvereniging
- overig
- punten sportvereniging
- Vereniging
- invloed sportparticipatie
- soort training/zwemles
- aanraking zwemmen
- imago vereniging
- Houding t.o.v. zwemsport
- Ervaringen zwemles

Bijlage IV: De enquête

Geachte deelnemer,

Uit onderzoek is gebleken dat zwemmen de meest gezonde sport is om te beoefenen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat zwemmen de meest beoefende sport van Nederland is. Bovendien kan zwemmen worden gezien als een 'life time sport', een sport die van jong tot oud gedaan kan worden. Echter dit gebeurt relatief weinig in verenigingsverband en de Koninklijke Nederlandse Zwembond (KNZB) wil dan ook graag deze twee kenmerken gebruiken om mensen aan te zetten om te gaan zwemmen bij een vereniging.

In Nederland leren kinderen al op vroege leeftijd zwemmen, zodat ze veilig kunnen spelen in een waterrijke omgeving. Hoewel honderdduizenden kinderen jaarlijks in aanraking komen met zwemmen gebeurt dat weinig in verenigingsverband. Een doelgroep waarin dus nog veel winst te behalen is voor verenigingen en de KNZB. Vanuit het perspectief van zwemmen als een 'life time sport', wordt deze doelgroep als fundament gezien voor een gezonde en sterke zwemvereniging. Een van de doelstellingen, in het dit jaar gestarte beleidsplan waterkracht II, is dan ook om voor deze doelgroep een gezonde doorstroming te creëren van de zwemles naar zwemmen bij een vereniging.

Deze enquête is bedoeld om inzicht te verkrijgen in welke invloeden en motieven er een rol spelen bij de sportkeuze van een kind. Dit is voornamelijk toegespitst op de rol van de ouders en hun perspectief op deze invloeden en motieven.

Ik wil u verzoeken de enquête zo volledig mogelijk in te vullen. Baseer uw antwoorden op uw kind of kinderen, waarvoor u op dit moment in het zwembad aanwezig bent. Mocht het antwoord er niet tussen staan dan kunt u het antwoord kiezen dat het dichtst in de buurt komt. Mocht u verdere opmerkingen of aanvullingen hebben, dan kunt u dit aangeven in het kader aan het eind van de enquête. Uw gegevens zullen strikt vertrouwelijk behandeld worden en niet overhandigd worden aan derden. Alvast bedankt voor uw medewerking!

1. Wat is uw geslacht?

- Man
- Vrouw

2. Wat is het geslacht van uw kind waarvoor u op dit moment in het zwembad bent?

- Man
- Vrouw

3. Wat is uw geboortejaar?

4. Wat is het geboortejaar van uw kind waarvoor u op dit moment in het zwembad bent?

5. Hoeveel kinderen heeft u?

6. Wat is uw hoogst genoten opleiding?

- Lager onderwijs
- LBO
- VBO
- VMBO/ Mavo
- Havo
- VWO
- MBO
- HBO
- WO
- Anders, namelijk.....

7. Bent u in het bezit van een zwemdiploma?

- Ja, namelijk.....(Hoogst behaalde diploma noemen)
- Nee

8. Welke herinneringen heeft u aan uw eigen zwemlessen?

- Zeer positief
- Positief
- Noch positief/Noch negatief
- Negatief
- Zeer Negatief

9. Hoe vaak per jaar zwemt u?

- Regelmatig, ik ben namelijk lid van een zwemvereniging
- Regelmatig
- Wekelijks
- Maandelijks
- Alleen tijdens vakantie/uitjes
- Nooit

10. Hoe vindt u het om aanwezig te zijn bij de zwemlessen van uw kind(eren)?

- Heel leuk
- Leuk
- Noch leuk/Noch niet leuk
- Niet leuk
- Helemaal niet leuk

11. Kunt u hiervoor de belangrijkste reden geven?

.....

.....

12. Hoe staat u tegenover zwemmen als verenigingssport?

- Zeer positief
- Positief
- Noch positief/ noch negatief
- Negatief
- zeer negatief

13. Kunt u hiervoor de belangrijkste reden geven?

.....

.....

14. Heeft uw kind plezier in de zwemlessen?

- Heel veel
- Veel
- Noch veel/noch weinig
- Weinig
- Geen

15. Kunt u hiervoor de belangrijkste reden geven?

.....

.....

16. Heeft uw kind wel eens aangegeven lid te willen worden bij een zwemvereniging?

- Ja
- Nee ==>ga door naar vraag 18

17. Zo ja, welke sporttak?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- Waterpolo
- Wedstrijd zwemmen
- Synchroonzwemmen
- Schoonspringen

Anders, namelijk.....

18. Heeft uw wel eens overwogen uw kind lid te laten worden van een zwemvereniging?

- Ja
- Nee

19. Kunt u hiervoor de belangrijkste reden geven?

.....
.....

20. Bent u of is uw kind weleens benaderd door een zwemvereniging met de vraag of uw kind lid wilde worden van een zwemvereniging?

- Ja
- Nee ==>ga door naar vraag 25

21. Zo ja, hoe heeft de zwemvereniging uw benaderd?

- Per folder/ per brief
- Persoonlijk
- uitnodiging voor een gratis les(sen)
- Uitnodiging voor een evenement

Anders, namelijk.....

22. Hoe heeft u deze benadering ervaren?

- Heel positief
- Positief
- Noch positief/ noch negatief
- Negatief
- Heel negatief

23. Bent u van plan om hier op in te gaan?

- Ja
- Nee

24. Waarom bent u wel/niet plan hier op in te gaan?

.....
.....

25. Wat is uw favoriete verenigingssport?

.....

26. Wat is de favoriete verenigingssport van uw kind?

.....

27. Wat vindt u belangrijk aan de sportbeoefening van uw kind?
(Maximaal drie factoren aankruisen)

Sociale contacten	
Fungeren in een team	
Sociale vaardigheden	
Gezondheid	
Gezelligheid	
Competitie element	
Ontspanning	
Emotionele uitlaatklep	
Plezier	
Ergens bij te horen	
Conditie	
Anders, namelijk	
.....	

28. Welke personen hebben volgens u de meeste invloed op de eventuele sportkeuze uw kind(eren)?
(Op een waarderingsschaal van 1 t/m 5, waarbij 1 de laagste en 5 de hoogste waardering is)

Persoon	Waarderingsscore				
	1	2	3	4	5
Kind zelf					
Vader/Verzorger					
Moeder/Verzorger					
Broer(s)					
Zus(sen)					
Grootouder(s)					
Leerkracht(en)					
Vriendje(s)/Vriendinnetje(s)					
Trainer(s)					
Anders, namelijk					
.....					

29. Welke factoren hebben volgens u de meeste invloed op de eventuele sportkeuze uw kind(eren)?
(Op een waarderingsschaal van 1 t/m 5, waarbij 1 de laagste en 5 de hoogste waardering is)

Factor	Waarderingsscore				
	1	2	3	4	5
Buurt					
School					
Buiten schoolse opvang (BSO)					
Totale kosten van de sport					
Accommodatie					
Imago van de vereniging					
Imago van de sport					
Afstand tot de accommodatie					
Anders, namelijk					
.....					

30. Welke sport wilt u graag dat uw kind gaat doen (of al doet)?

(meerdere antwoorden mogelijk)

- | | | |
|-----------------------------------|---------------------------------|--|
| <input type="checkbox"/> Voetbal | <input type="checkbox"/> Tennis | <input type="checkbox"/> Zwemmen |
| <input type="checkbox"/> Hockey | <input type="checkbox"/> Judo | <input type="checkbox"/> Badminton |
| <input type="checkbox"/> Atletiek | <input type="checkbox"/> Golf | <input type="checkbox"/> Schaatsen |
| <input type="checkbox"/> Turnen | <input type="checkbox"/> Roeien | <input type="checkbox"/> Anders, namelijk..... |

31. Wat is hierbij de doorslaggevende factor?

(Maximaal twee factoren aankruisen)

Buurt	Kind zelf	
Vader/Verzorger	School	
Buiten schoolse opvang (BSO)	Broer(s)	
Moeder/Verzorger	Totale kosten van de sport	
Accommodatie	Zus(sen)	
Grootouder(s)	Imago van de vereniging	
Afstand tot de accommodatie	Leerkracht(en)	
Vriendje(s)/Vriendinnetje(s)	Trainer(s)	
Imago van de sport	Anders, namelijk	
	

Hier kunt u eventuele aanvullingen of opmerkingen geven t.o.v. de enquête dan wel de vragen.

.....

.....

.....

Bedankt voor het invullen van de enquête.